2020

JAARVERSLAG

Stichting Pensioenfonds SABIC

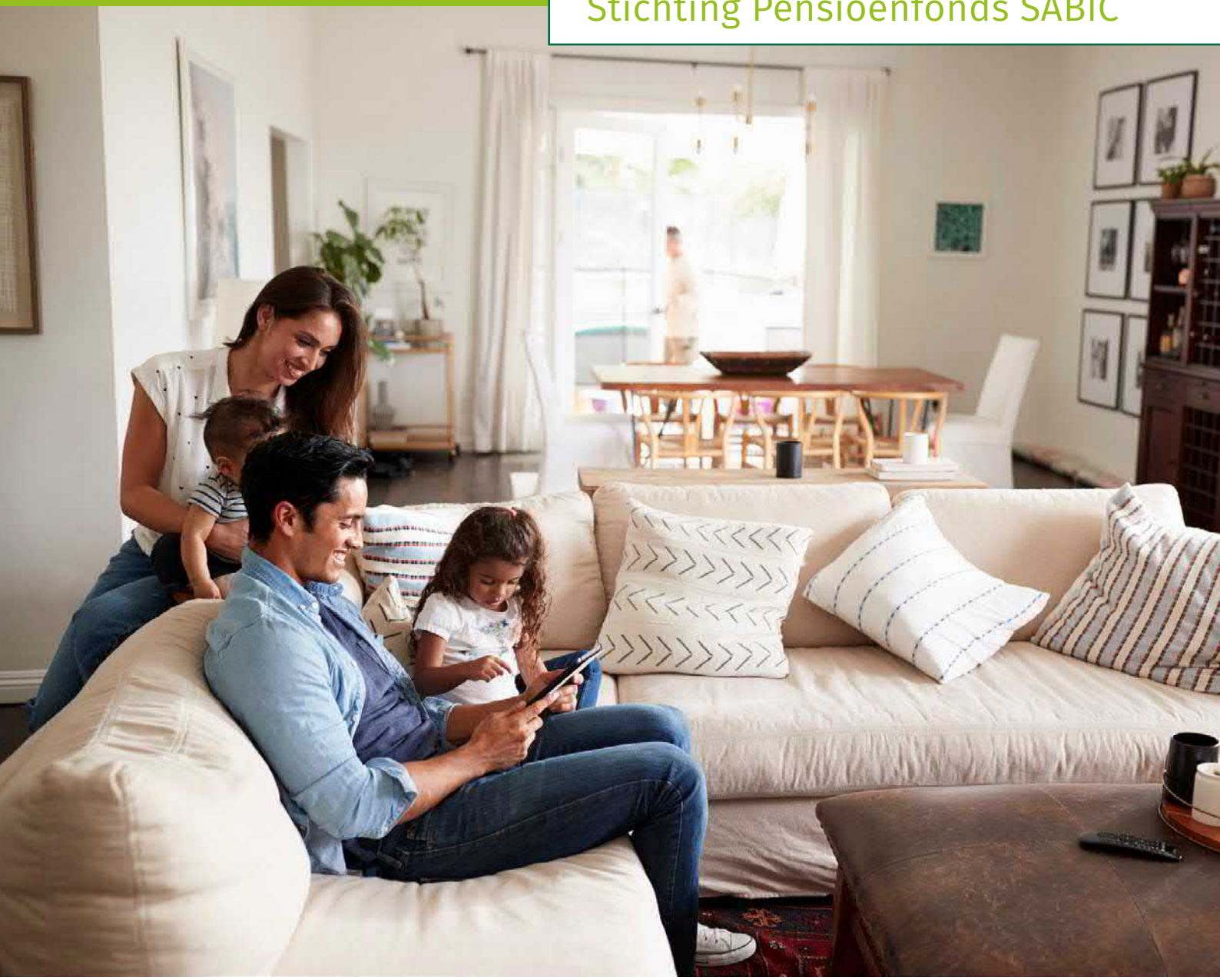

spf
Stichting Pensioenfonds SABIC

2020 JAARVERSLAG

Stichting Pensioenfonds SABIC

INHOUDSOPGAVE

Introductie 7

Kerncijfers 11

Verslag van het bestuur 15
1 Profiel pensioenfonds 21
1.1 Missie, visie en strategie 21
1.2 Pensioenregelingen 21
2 Governance 23
2.1 Organisatie en bestuursmodel 23
2.2 Ontwikkelingen in 2020 26
2.3 Geschiktheid 27
2.4 Gedragsregelingen 28
3 Beleid 31
3.1 Beleggingsbeleid 31
3.2 Bijdragenbeleid 39
3.3 Toeslagenbeleid 39
3.4 Tekortsituaties en kortingsbeleid 42
3.5 Communicatiebeleid 43
3.6 Integriteitsbeleid 47
4 Interne ontwikkelingen 49
4.1 Financiële positie 49
4.2 Uitvoeringskosten 53
4.3 Bestuursbesluiten in 2020 57
5 Externe ontwikkelingen 60
5.1 Financiële markten in 2020 60
5.2 Wet- en regelgeving 60
5.3 Toezicht in 2020 62
6 Risicomanagement 64
6.1 Risicobeleid 64
6.2 Risicomanagement model 65
6.3 Risicoanalyse 67
6.4 Ontwikkelingen Risicomanagement 71
6.5 Gevoeligheid dekkingsgraad voor marktontwikkelingen 73
7 Vooruitblik 74

8 Jaarrekening 79
8.1 Balans per 31 december 81
8.2 Staat van baten en lasten 82
8.3 Kasstroomoverzicht 83
8.4 Grondslagen voor de waardering 84
8.5 Toelichting op de balans 88
8.6 Toelichting op de staat van baten en lasten 100
8.7 Toelichting op de actuariële analyse 105
8.8 Toelichting op het kasstroomoverzicht 105
8.9 Gebeurtenissen na balansdatum 105

INHOUDSOPGAVE

8.10 Vaststelling van de jaarrekening door het bestuur 106
8.11 Goedkeuring van de jaarrekening door de raad van toezicht 106

9 Overige gegevens 109
9.1 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant 111

10 Overige informatie 121
10.1 Verslag van de raad van toezicht 123
10.2 Oordeel van het Verantwoordingsorgaan 140
10.3 Actuariële verklaring 148
10.4 Rapportage compliance officer 150
10.5 Personalia 151

11 Summary in English 157

12 Bijlagen 165
A. Afkortingen en begrippen 167
B. Checklist code pensioenfondsen 170

INTRODUCTIE

INTRODUCTIE

Stichting Pensioenfonds SABIC (SPF) is een ondernemingspensioenfonds dat de pensioenregelingen van SABIC Limburg B.V., SABIC Europe B.V., SABIC Capital B.V., SABIC Innovative Plastics B.V., SABIC Global Technologies B.V., SHPP B.V., SHPP Sales B.V. en SHPP Global Technologies B.V. uitvoert.

SPF voert drie regelingen uit: de basispensioenregeling, de nettopensioenregeling en de prepensioenspaarregeling. SPF heeft daarbij de ambitie om in de basispensioenregeling pensioenaanspraken aan te passen aan de loonontwikkeling bij SABIC (het gemiddelde van de cao-loonstijging van SABIC Innovative Plastics B.V. en SABIC Limburg B.V.) en pensioenuitkeringen van pensioengerechtigden en pensioenaanspraken van gewezen deelnemers (slapers) aan te passen aan de prijsontwikkeling.

KERNCIJFERS

KERNCIJFERS

(Ultimo jaar in € mln, tenzij anders aangegeven)

Pensioenen	2020	2019	2018	2017	2016
Totaal aantal deelnemers	**8.482**	**8.396**	**8.298**	**8.193**	**8.103**
Deelnemers (actief)	3.037	3.063	3.060	3.064	3.098
Pensioengerechtigden	2.066	1.959	1.828	1.728	1.621
Gewezen Deelnemers (slapers)	3.379	3.374	3.410	3.401	3.384
Toeslagverlening					
Toeslagverlening Actieven	0,00%	0,00%	0,36%	0,40%	0,00%
Toeslagverlening Pensioengerechtigden / Gewezen deelnemers	0,00%	0,00%	0,41%	0,29%	0,00%
Cumulatieve achterstand toeslagverlening Actieven	24,85%	24,85%	20,92%	19,56%	17,85%
Cumulatieve achterstand toeslagverlening Pensioengerechtigden / Gewezen deelnemers	15,38%	14,10%	12,16%	10,75%	9,60%
Premie en uitkeringen					
Feitelijke premie	55,2	54,4	52,7	52,1	51,9
Ongedempte kostendekkende premie	79,6	66,5	61,4	65,1	57,6
Gedempte kostendekkende premie	48,6	47,0	40,3	41,4	40,7
Uitkeringen	51,4	46,6	42,8	40,0	38,1
Uitvoeringskosten Pensioenbeheer per deelnemer (in €)	**285**	**296**	**313**	**283**	**321**
Financiële positie					
Pensioenfondsvermogen	3.137,8	2.947,8	2.518,4	2.584,8	2.418,3
Technische Voorziening	3.039,1	2.740,8	2.344,3	2.254,0	2.264,4
Pensioenfondsreserve	98,7	207,0	174,1	330,8	153,9
Dekkingsgraad	**103,2%**	**107,6%**	**107,4%**	**114,7%**	**106,8%**
Beleidsdekkingsgraad	**98,4%**	**105,7%**	**113,2%**	**112,9%**	**102,0%**
Minimaal vereist eigen vermogen	104,2%	104,2%	104,3%	104,3%	104,3%
Vereist eigen vermogen	119,6%	120,6%	122,2%	124,6%	123,6%
Gehanteerde rekenrente	0,2%	0,7%	1,4%	1,5%	1,4%
Beleggingen					
Belegd vermogen*	**3.138,7**	**2.947,3**	**2.520,0**	**2.585,8**	**2.415,9**
Matchingportefeuille	1.402,3	1.311,2	1.078,2	1.010,5	924,6
Rendementsportefeuille	1.634,5	1.534,7	1.417,5	1.565,0	1.489,0
Overige beleggingen	104,3	97,5	-	-	-1,1
Liquiditeiten	-2,4	3,9	24,3	10,3	3,4
Beleggingsrendement in % bruto**					
Portefeuille	6,5%	16,9%	-2,8%	6,6%	8,6%
Benchmark	7,8%	16,8%	-2,9%	6,3%	8,8%
Kosten Vermogensbeheer (in basispunten / gem bel verm)	40,0	45,0	42,0	36,0	37,0
Transactiekosten (in basispunten / gem bel verm)	9,0	6,0	5,0	8,0	4,0
Beleggingsrendement (netto)***	6,4%	16,8%	-2,9%	6,4%	8,4%

* Conform GIPS©: het rendement op vermogen na aftrek van transactiekosten exclusief fees voor beheer van discretionaire mandaten die
** Het rendement op vermogen na aftrek van alle beheerskosten (inclusief DPS beheerskosten) die gedurende de periode zijn gemaakt.

VERSLAG VAN HET BESTUUR

VERSLAG VAN HET BESTUUR

Het jaar 2020 was voor Stichting Pensioenfonds SABIC (SPF) wederom een uitdagend jaar. Het uitbreken van de Covid-19 pandemie aan het begin van het jaar beïnvloedde het fonds op alle fronten. Aanvankelijk daalden de wereldwijde kapitaalmarkten waar SPF in belegt fors. Dat leidde ertoe dat ook de dekkingsgraad van het fonds werd geraakt. Die daling van de dekkingsgraad werd nog eens versterkt doordat ook de rente daalde. In de loop van het jaar herstelden aandelenbeurzen zich, in tegenstelling tot de rente. Die bleef laag.

In maart 2020 daalde de actuele dekkingsgraad naar een dieptepunt met 92,6%. Deze waarde ligt dicht in de buurt van de zogenaamde kritische dekkingsgraad. Gevolg was ook dat de beleidsdekkingsgraad per jaareinde onder de 100% uitkwam. De actuele dekkingsgraad van het fonds herstelde zich namelijk als gevolg van het herstel van aandelenbeurzen fors naar het eind van het jaar en kwam uit op 103,2%. Op basis van de huidige dekkingsgraad verwachten we ook volgend jaar niet of nauwelijks te kunnen indexeren en is er een kleine kans dat de pensioenen gekort moeten worden.

Ook op het bestuur van SPF en de uitvoerder DSM Pension Services had de uitbraak van Covid-19 impact. Echter, ondanks de uitdagingen dat de fondsgremia gedurende nagenoeg het gehele jaar hebben vergaderd via video-conferencing en de pensioenuitvoering vanaf begin maart ook nagenoeg volledig vanuit huis plaats vond, heeft het fonds goed kunnen blijven functioneren. Op de dienstverlening naar deelnemers toe hadden deze ontwikkelingen nauwelijks effect, met dien verstande dat ook de deelnemersbijeenkomsten en de individuele pensioengesprekken virtueel plaatsvonden.

In het voorjaar werd duidelijk dat het snel stijgende aantal besmettingen ook het bestuur zouden kunnen raken. In korte tijd werden maatregelen getroffen om het bestuur handelingsbevoegd te laten zijn, ook wanneer een groot aantal bestuursleden besmet zou zijn. Om die reden is een zogenaamd Executive Committee in het leven geroepen, dat operationeel wordt en bevoegd is te handelen in een crisissituatie bij ontstentenis van (een groot aantal) bestuursleden.

Resultaten

De verdere daling van de rente plus het herstel op de aandelenmarkten in de tweede helft van 2020, leidde tot een positief resultaat op beleggingen. Het beleggingsresultaat van SPF bedroeg uiteindelijk 6,5%.

Governance

In 2020 bleef het aantal personele wijzigingen in de bestuursorganen beperkt. Per 1 januari 2020 trad Angela Peters aan als expertbestuurder Pensioenen en Communicatie. Zij gaf invulling aan de vacature die door het vertrek van Dries Nagtegaal was ontstaan.

In februari trad Rudger Schiewer toe tot het bestuur, op voordracht van de Ondernemingsraad in Bergen op Zoom. Schiewer vulde de vacature in die was ontstaan door het vertrek van René Witjes, medio 2019. Al sinds die tijd woonde hij commissie- en bestuursvergaderingen bij als toehoorder. In februari keurde De Nederlandsche Bank zijn benoeming goed.

Per 1 januari 2020 nam de toenmalige onafhankelijk voorzitter van SPF afscheid, op eigen verzoek. Gevolg was dat het bestuur nog in 2019 het wervingstraject startte voor een nieuwe voorzitter. Tot het moment van benoeming van een nieuwe voorzitter trad Arthur Smit, de plaatsvervangend voorzitter, op als waarnemend voorzitter. Bij ontstentenis van een onafhankelijk voorzitter gedurende die periode werd de vergaderfrequentie van het Voorzittersoverleg (bestaande uit Dagelijks Bestuur en de beide commissievoorzitters) opgevoerd naar eenmaal per maand.
Per 1 mei 2020 trad Arnout Korteweg aan als onafhankelijk voorzitter, nadat De Nederlandsche Bank zijn goedkeuring had verleend.

Ook is tijdens de verslagperiode kenbaar gemaakt dat Arthur Smit 1 januari 2021 het bestuur zou verlaten. In zijn opvolging is voorzien doordat de werkgever John van Moorsel heeft voorgedragen om invulling te geven aan de ontstane vacature.

Voor de Raad van Toezicht (RvT) was 2020 het derde volle toezichtjaar. Per 1 januari 2020 verliet Peter de Groot de RvT. De hierdoor ontstane vacature in de RvT is per 1 januari 2020 ingevuld door de benoeming van Stephan Linnenbank.

De RvT droeg Willeke Ong eind 2020 voor een tweede termijn voor. Op bindende voordracht van het Verantwoordingsorgaan benoemde het bestuur haar voor een periode van vier jaar. De Nederlandsche Bank keurde deze benoeming goed.

In het kader van IORP 2 heeft het bestuur in 2020 drie Sleutelfunctiehouders benoemd: voor Risicobeheer is Jos van Gisbergen, lid van het bestuur, benoemd. Het Sleutelfunctiehouderschap actuariaat wordt ingevuld door Willem Eikelenboom, die ook de rol van certificerend actuaris van SPF vervult. Als Sleutelfunctiehouder Interne Audit is Paul Bergers aangesteld. Hij is werkzaam bij SABIC. Met hem en de onderneming is door SPF een tripartiete overeenkomst afgesloten waarin is geborgd dat Bergers zijn rol onafhankelijk kan uitoefenen.

Nederlandse pensioenstelsel

Na een periode van ruim 10 jaar discussiëren hebben de regering en de sociale partners in Den Haag op hoofdlijnen overeenstemming bereikt over een nieuw pensioenstelsel. In de loop van 2020 zijn nadere details bekend geworden over het nieuwe pensioenstelsel en is het tijdpad vastgelegd waarop de nieuwe pensioenregeling uiterlijk moet zijn ingevoerd.

Het nieuwe contract is er een met minder zekerheid voor deelnemers waardoor minder buffers hoeven te worden aangehouden, maar ook met kans op een hoger pensioenresultaat. De hervorming van het pensioenstelsel moet leiden tot een toekomstbestendig pensioenstelsel. Belangrijke pijlers hiervan zijn:

- Betere aansluiting tot de ontwikkelingen in de maatschappij en de arbeidsmarkt;
- Pensioen wordt meer inzichtelijk en persoonlijk;
- Biedt een perspectief op een hoogwaardig pensioen voor alle generaties.

Wat het nieuwe pensioencontract voor SPF en zijn (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden SPF inhoudt zal de tijd leren. Het bestuur volgt de ontwikkelingen ten aanzien van het nieuwe pensioencontract en bespreekt deze ontwikkelingen met de sociale partners (werkgevers en vakverenigingen).

In 2020 waren de inspanningen bij de fondsgremia met name gericht op kennisontwikkeling over het Pensioenakkoord en de consequenties daarvan voor de pensioenregelingen die SPF uitvoert.

Beleggingen

In de verschillende beleggingscategorieën werden goede resultaten behaald. Op de matchingportefeuille – die tot doel heeft om de fluctuaties in de verplichtingen (deels) te volgen – werd een resultaat van 12,5% behaald. De rendementsportefeuille behaalde een rendement van 1,1%. In totaal werd op het totaalvermogen van het pensioenfonds een resultaat behaald van 6,5%. In 2020 heeft SPF ook voortgang geboekt op het gebied van duurzaam beleggen. Het duurzaamheidsbeleid van het pensioenfonds is uitgebreid met engagement. Hiervoor is een engagement dienstverlener (BMO) aangesteld. Ook is onderzocht of een uitbreiding van het stembeleid mogelijk is. Hierover is nog geen besluit genomen.

Overige ontwikkelingen

Risicomanagement: op dit vlak heeft het bestuur besloten om gezamenlijk met het bestuur van Pensioenfonds DSM Nederland en DPS een Risk Vision te ontwikkelen. Doel hiervan is het ontwikkelen van een geïntegreerd en gestructureerd kader dat als basis kan dienen voor diverse beleidsinstrumenten, waaronder de Eigen Risico Beoordeling en het jaarlijkse Risk & Control Assessment.

Informatietechnologie: gezien het toenemende belang van informatietechnologie had het bestuur besloten om zich verder te gaan verdiepen in hoe het beleid op dit vlak verder te ontwikkelen. Daartoe volgden de bestuursleden gezamenlijk een opleidingstraject bij SPO. Tevens is SPF tijdens de verslagperiode gevraagd om te participeren in een belangrijke investering in een nieuw systeem van DPS voor het uitvoeren van de beleggingsadministratie. Dit systeem zal tevens een stevig fundament bieden voor het uitvoeren van het NPS. In 2021 wordt hierover door het bestuur een besluit genomen en zal gepaard gaan met een lichte verhoging van de uitvoeringskosten per deelnemer in 2021.

Kosten

Kosten van pensioenfondsen en de transparantie omtrent deze kosten staan in de belangstelling van zowel de sector als de toezichthouders. Kosten worden uiteindelijk gedragen door de deelnemers en drukken het pensioenresultaat. Om deze reden besteedt het fonds uitdrukkelijk aandacht aan de eigen kostenbasis.

Jaarlijks worden de kosten vergeleken met een externe vergelijkingsgroep om zeker te stellen dat de kosten van SPF marktconform zijn en acceptabel.
Pensioenbeheer: de langere termijn kosten (2017-2019) voor de pensioenuitvoering bedroegen gemiddeld €297,- per deelnemer, een daling ten opzichte van het langere termijn gemiddelde 2016-2018 van €306,-. De vergelijkingsgroep aan Nederlandse pensioenfondsen laat in die periode een kostenniveau zien van €293,- per deelnemer.
Vermogensbeheer: voor vermogensbeheer gold dat de kosten uitkwamen op 0,50% van het totaal belegd vermogen. Dit was iets hoger dan het gemiddelde dat uitkwam op 0,47%. De reden voor deze hogere kosten was met name toe te wijzen aan de zogeheten search for yield. Binnen de search for yield wordt meer belegd in specialistische en daarmee meer kosten intensieve beleggingsstrategieën.
Het fonds heeft de langere termijn kosten als acceptabel aangemerkt. In het hoofdstuk over uitvoeringskosten worden naast de langere termijn kostenontwikkeling in meer detail de kosten over 2020 toegelicht.

Collectieve arbeidsovereenkomsten

SABIC sluit met de vakorganisaties collectieve arbeidsovereenkomsten af, één voor Zuid-Limburg en één voor Bergen op Zoom. Voor SPF zijn met name de paragrafen over de algemene loonrondes van belang.

Voor de deelnemers die op 1 januari 2020 in dienst waren van SABIC Innovative Plastic hebben de sociale partners in 2021 met terugwerkende kracht per 1 januari 2020 een algemene loonronde afgesproken. Omdat voor het opbouwen van pensioen het pensioengevend salaris per 1 januari van enig jaar bepalend is, zullen met terugwerkende kracht pensioenen opnieuw bepaald worden. Onder andere leidt dat tot hogere pensioenuitkeringen voor deelnemers en nabestaanden voor wie in 2020 een pensioenuitkering is ingegaan. Gezien de late totstandkoming van het definitieve besluit en de beperkte impact van de wijzigingen op de cijfers, is het effect hiervan in dit jaarverslag niet meegenomen.
Voor de deelnemers van SABIC Limburg wordt mogelijk een algemene loonronde afgesproken per 1 juli 2020. Deze heeft geen gevolgen voor de pensioenopbouw van deze deelnemers.

Behalve de pensioenopbouw wordt voor deelnemers ook de toeslagverlening gebaseerd op de algemene loonrondes. Aangezien SPF over 2020 geen toeslagen kan en mag verlenen heeft dat op dit moment geen verdere consequenties. Voor het bepalen van de achterstanden in toeslagverlening zullen de algemene loonrondes in 2020 en 2021 volgend jaar worden meegenomen.

SHPP

Al eerder heeft SABIC duidelijk gemaakt dat de onderneming een deel van zijn activiteiten wenst te verbijzonderen in aparte juridische eenheden onder de naam SHHP. Daarbij worden bedrijfsactiviteiten en medewerkers van SABIC-entiteiten overgedragen naar nieuw op te richten SHPP-entiteiten. SABIC heeft SPF destijds gevraagd of de betrokken medewerkers hun pensioenopbouw voort kunnen zetten bij SPF. Het bestuur heeft daarmee ingestemd en daartoe eerder de statuten en in het najaar van 2020 de uitvoeringsovereenkomst met SABIC herzien. De daadwerkelijke overgang van de betrokken deelnemers naar SHPP vond plaats 1 november 2020. Voor de deelnemers die zijn overgegaan naar de SHPP-entiteiten verandert niets in de aanspraken van hun opgebouwde pensioenen en voor het nieuw op te bouwen pensioen.

Het bestuur,
Stichting Pensioenfonds SABIC

1 PROFIEL PENSIOENFONDS

1.1 Missie, visie en strategie

SPF draagt zorg voor de uitvoering van de pensioenregelingen die de aangesloten ondernemingen met de werknemers zijn overeengekomen. SPF heeft daarbij de ambitie pensioenaanspraken aan te passen aan de loonontwikkeling bij SABIC (het gemiddelde van de cao-loonstijging van SABIC Innovative Plastics B.V. en SABIC Limburg B.V.) en pensioenuitkeringen van pensioengerechtigden en pensioenaanspraken van gewezen deelnemers (slapers) aan te passen aan de prijsontwikkeling. SPF wil deze ambitie waarmaken door een kosteneffectieve en efficiënte uitvoering van de pensioenregelingen op basis van een solide strategisch beleggingsbeleid waarbij een verantwoord beheer van de risico's het uitgangspunt is. SPF hecht in zijn beleidskeuzes aan evenwichtige belangenafweging, maatschappelijke normen en waarden en wil daarbij transparant, helder en begrijpelijk zijn in de communicatie naar belanghebbenden.

1.2 Pensioenregelingen

SPF kent drie pensioenregelingen. De pensioenregelingen worden hieronder kort toegelicht.

Basispensioenregeling

Vanaf 1 januari 2011 geldt voor de deelnemers van SPF een voorwaardelijke middelloonregeling met een 'Collective Defined Contribution' (CDC)-financiering. De pensioenregeling van SPF in 2020 houdt op hoofdlijnen het volgende in:

- Opbouw van ouderdomspensioen met 1,875% per jaar over de pensioengrondslag, gedefinieerd als het vaste jaarsalaris (gemaximeerd op het grensbedrag zoals bedoeld in artikel 18ga Wet op de Loonbelasting 1964 (€110.111 – niveau 2020)) minus de franchise van €14.167. En opbouw van partnerpensioen voor de partner ter grootte van 1,3125% per jaar over de pensioengrondslag. Hierbij wordt als peildatum voor de vaststelling van het jaarsalaris uitgegaan van 1 januari van het desbetreffende kalenderjaar.
- De aanspraken op ouderdomspensioen kennen een pensioenrekenleeftijd van 68 jaar. Vervroeging van het ouderdomspensioen is mogelijk tot maximaal de ingangsleeftijd van 60 jaar.
- De voorwaardelijke toeslagverlening voor deelnemers wordt gebaseerd op het gemiddelde van de loonstijgingen overeenkomstig de cao's van SABIC Limburg B.V. en SABIC Innovative Plastics B.V. De voorwaardelijke toeslagverlening voor gewezen deelnemers en pensioengerechtigden wordt gebaseerd op de consumentenprijsindex (CPI-Alle Bestedingen-afgeleid), zoals vastgesteld door het CBS.
- Wezen ontvangen, als zij aan de vereiste criteria voldoen, een wezenpensioen. Opbouw van wezenpensioen vindt plaats met 0,2625% per jaar over de pensioengrondslag. Voor volle wezen wordt dit pensioen verdubbeld.
- Bij arbeidsongeschiktheid is er onder voorwaarden recht op een arbeidsongeschiktheidspensioen en/of premievrije pensioenopbouw.

Nettopensioenregeling

SPF voert ook een vrijwillige nettopensioenregeling uit voor werknemers met een vast jaarsalaris dat uitgaat boven het grensbedrag zoals bedoeld in artikel 18ga Wet op de Loonbelasting 1964 (€110.111 – niveau 2020).

De vrijwillige nettopensioenregeling houdt op hoofdlijnen het volgende in:

- Een vrijwillige premieovereenkomst, waarin inleg plaatsvindt op basis van een fiscale, leeftijdsafhankelijke staffel voor het (pensioengevend) jaarsalaris boven het grensbedrag zoals bedoeld in artikel 18ga Wet op de Loonbelasting 1964 (€110.111 – niveau 2020). De deelnemer kan daarbij kiezen om alleen over het vaste (pensioengevend) jaarsalaris boven het bovengenoemde grensbedrag pensioen op te bouwen of ook over het variabele (pensioengevend) jaarsalaris boven het bovengenoemde grensbedrag.
- Het nettopensioenkapitaal, zijnde de ingelegde netto pensioenpremies verrekend met de voor beheer- en transactiekosten gecorrigeerde maandelijkse rendementen, wordt belegd conform de leeftijdsafhankelijke beleggingsmix van het pensioenfonds. De leeftijdsafhankelijke beleggingsmix is gebaseerd op de matching- en rendementsportefeuille van de basisregeling van het fonds.
- Op pensioendatum dient de (gewezen) deelnemer een keuze te maken tussen een stabiele of een variabele uitkering. Indien er geen keuze wordt gemaakt, wordt er standaard een stabiele uitkering ingekocht.
- Gedurende het deelnemerschap biedt de nettopensioenregeling een nettopartnerpensioen, netto-wezenpensioen en (gedeeltelijke) premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid op risicobasis. Voor deze risicoverzekeringen betaalt de deelnemer risicopremies. De deelnemer kan ervoor kiezen om af te zien van het nettopartnerpensioen op risicobasis. Dit kan de deelnemer kenbaar maken aan het fonds middels een hiervoor bestemd formulier. Hierdoor komt er meer premie beschikbaar voor de deelnemer voor pensioenopbouw.

<u>Prepensioenspaarregeling</u>

Tevens voert SPF een prepensioenspaarregeling (PPS) uit. De PPS is een gesloten regeling waar geen opbouw meer plaatsvindt anders dan door toevoeging van de jaarlijkse rendementen. De hoofdlijnen van de regeling zijn als volgt:

- Een vrijwillige premieovereenkomst ten behoeve van prepensioen, waarbij geen inleg meer mogelijk is.
- De PPS-saldi worden belegd conform de beleggingsmix van SPF. Het PPS-saldo wordt verhoogd met het behaalde rendement, met dien verstande dat de verhoging over het eerste halfjaar gebeurt met het rendement behaald over het voorlaatste kalenderjaar en de verhoging over het laatste halfjaar gebeurt met het rendement behaald over het laatste kalenderjaar.
- Indien de totale beleggingsopbrengst in enig jaar negatief is, kan het bestuur besluiten om het toe te kennen rendement vast te stellen op nihil. Wanneer in de toekomstige jaren de totale beleggingsopbrengst positief is, wordt het negatieve rendement gecompenseerd op het toe te kennen rendement.
- Op prepensioendatum wordt het PPS-saldo aangewend voor een direct ingaande PPS-uitkering tot uiterlijk de AOW-datum. De prepensioendatum is standaard drie jaar voor het bereiken van de AOW-leeftijd. Onder voorwaarden kan een (gewezen) deelnemer anders besluiten.
- Bij overlijden vóór de PPS-datum, wordt het PPS-saldo aangewend ten behoeve van een (tijdelijke) toeslag op het partnerpensioen.

2 GOVERNANCE

2.1 Organisatie en bestuursmodel

SPF is een ondernemingspensioenfonds dat de pensioenregelingen van SABIC Limburg B.V., SABIC Europe B.V., SABIC Capital B.V., SABIC Innovative Plastics B.V., SABIC Global Technologies B.V., SHPP B.V., SHPP Sales B.V. en SHPP Global Technologies B.V. uitvoert. Onderstaand figuur illustreert de organisatiestructuur van SPF en de fondsorganen die daarvan onderdeel uitmaken.

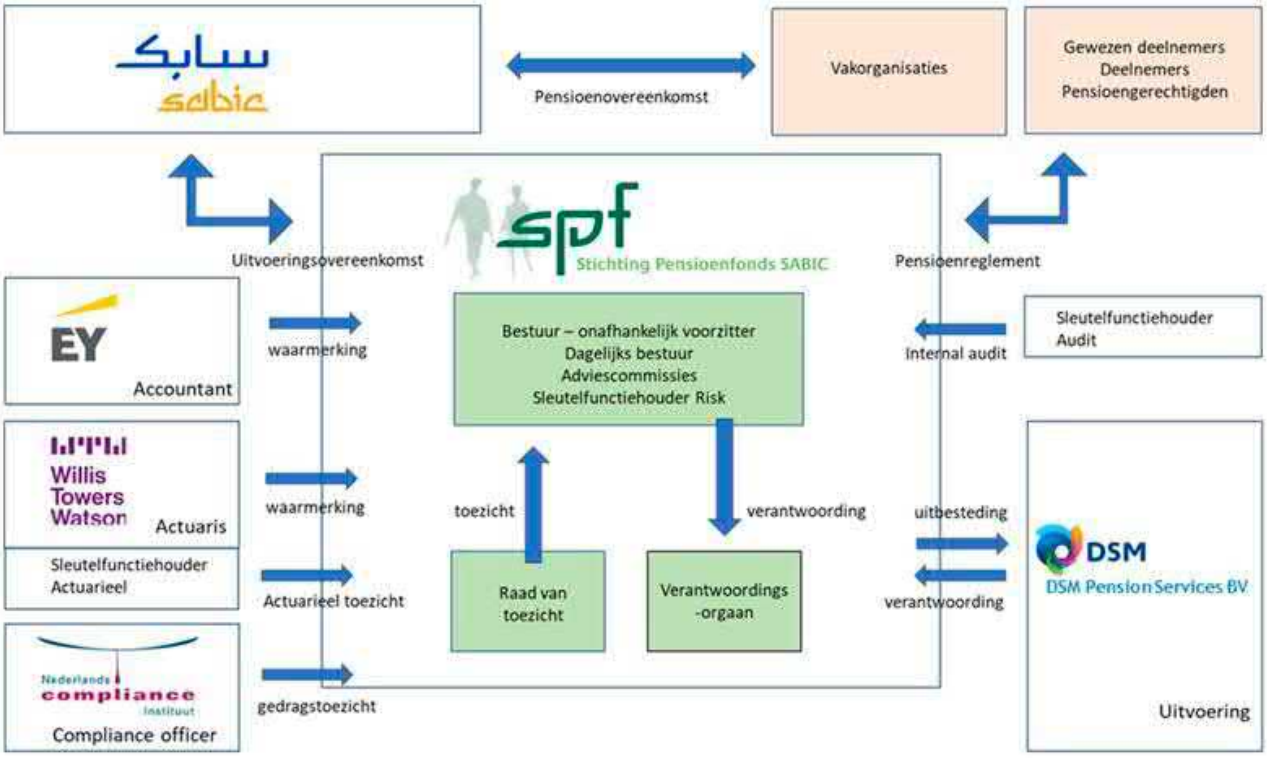

Bestuur

Het bestuur is verantwoordelijk voor het strategische beleid van SPF en het beheer van het pensioenfonds zoals vastgelegd in de Pensioenwet, de uitvoeringsovereenkomst, de statuten, de Actuariële Bedrijfstechnische Nota en het Reglement Bestuurlijk Raamwerk.

SPF heeft een paritair bestuur, dat wil zeggen dat de werkgever, de deelnemers en de pensioengerechtigden in het bestuur vertegenwoordigd zijn. Deze leden worden aangeduid als paritaire bestuursleden. De werkgevers hebben vier leden voorgedragen, de ondernemingsraden van SABIC twee. De pensioengerechtigden kiezen er eveneens twee. Het bestuur van SPF heeft verder twee externe bestuursleden aangesteld vanwege hun expertise op specifieke aandachtsgebieden (bestuursprofessionals). SPF heeft sinds 1 januari 2019 een externe, onafhankelijk voorzitter die geen lid is van het bestuur en geen stemrecht heeft. Het aantal stemgerechtigde bestuursleden telt derhalve tien personen.
Het bestuur legt verantwoording af over het gevoerde beleid aan het Verantwoordingsorgaan (VO) dat tevens de bevoegdheid heeft over bepaalde zaken advies uit te brengen. De raad van toezicht (RvT) ziet toe op de juiste procesgangen die het bestuur heeft gevolgd bij zijn activiteiten.

Dagelijks bestuur

Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en de plaatsvervangend voorzitter. Het dagelijks bestuur behandelt dagelijkse (uitvoerings-)aangelegenheden, voortkomend uit beleidskeuzes en passend binnen de door het bestuur gegeven kaders. Daarnaast adviseert het dagelijks bestuur het voltallige bestuur over alle aangelegenheden inzake de governance van het fonds.

Commissies

Het bestuur kent drie commissies: de Commissie Pensioenen & Communicatie, de Commissie Vermogensbeheer en de Commissie Risk & Compliance. De commissies adviseren het bestuur en bereiden het beleid voor waarover in het bestuur besluitvorming plaatsvindt.

De Commissie Pensioenen en Communicatie bestaat uit het externe bestuurslid (bestuursprofessional) Pensioenen en Communicatie en drie paritaire bestuursleden. De Commissie Vermogensbeheer wordt voorgezeten door een externe bestuursprofessional. Daarnaast zijn twee paritaire bestuursleden lid van de commissie. Voor beide commissies geldt dat het 1e lijns commissies zijn en de Sleutelfunctiehouder Risicobeheer toehoorder is; hij kan op eigen initiatief de vergaderingen bijwonen.
De sleutelfunctiehouder Risicobeheer is een paritair bestuurslid dat in 2021 tevens voorzitter is geworden van de Commissie Risk en Compliance. Deze commissie kent verder twee leden die voortkomen uit de paritaire geledingen. De voorzitters van de 1e lijns commissies zijn toehoorder bij de Commissie Risk en Compliance. De Commissie Vermogensbeheer wordt verder ondersteund door een externe beleggingsdeskundige. Een externe risicoadviseur kan alle drie de commissies ondersteunen.

De Commissie Vermogensbeheer draagt zorg voor de adviesvoorbereiding op het vlak van vermogensbeheer. De commissie ziet erop toe dat de uitvoering van het beleid bij vermogensbeheer binnen de risicokaders die door het bestuur zijn vastgesteld wordt uitgevoerd. De Commissie Pensioenen & Communicatie adviseert het bestuur aangaande pensioenontwikkelingen, actuariële vraagstukken, klachten en geschillen, de inhoud van de pensioenregelingen en de communicatie naar alle stakeholders, met name naar deelnemers. De Commissie Risk & Compliance biedt de Sleutelfunctiehouder Risicobeheer een omgeving om te komen tot het formuleren van zijn onafhankelijke risico-opinies.

Sleutelfunctiehouders

Als gevolg van Europese wet- en regelgeving is vanaf begin 2019 de richtlijn IORP II van kracht. Deze richtlijn ziet toe op de organisatorische inrichting en de wijze van rapporteren en escaleren over belangrijke ontwikkelingen en risico’s binnen pensioenfondsen. Onderdeel daarvan zijn de Sleutelfunctiehouders. Deze functionarissen hebben ieder op hun eigen terrein de taak om onafhankelijk van het bestuur de kwaliteit van beleid en uitvoering te toetsen, te beoordelen en erover te rapporteren, naar het bestuur dan wel de RvT of zelfs De Nederlandsche Bank. SPF kent drie Sleutelfunctiehouders: één voor Risicobeheer, één voor Actuariaat en één voor Interne Audit.

De Sleutelfunctiehouder (SFH) Risicobeheer is Jos van Gisbergen, tevens bestuurslid. De SFH Risicobeheer toetst of het risicomanagementsysteem van SPF effectief is en ook daadwerkelijk wordt toegepast.

De Sleutelfunctiehouder Actuariaat wordt ingevuld door Willem Eikelboom die ook de rol van certificerend actuaris voor SPF invult.

Naast dat de SFH Actuariaat door het jaar heen de omvang en samenstelling van de voorziening pensioenverplichtingen toetst, wordt hij ook betrokken bij beleidskeuzes die de waardering van de verplichtingen materieel beïnvloeden.

De rol van Sleutelfunctiehouder Interne Audit is in 2020 tijdelijk waargenomen door het bestuurslid Giselle Verwoort. Vanaf september 2020 is Paul Bergers benoemd als SFH Interne Audit. Paul is werkzaam bij SABIC en is voor dit doel beschikbaar gemaakt door de organisatie. Met Paul en SABIC is een tripartite overeenkomst gesloten, waarbij de onafhankelijkheid van Paul namens SPF is gewaarborgd. De SFH Interne Audit toetst de werking van het risicobeheer, ziet toe op de werking van de administratieve organisatie en interne beheersing en toetst of bij de totstandkoming en opvolging van het beleid de interne procedures en processen zijn nagevolgd.

Verantwoordingsorgaan

SPF beschikt over een VO dat bestaat uit zes leden. De werkgever, de deelnemers en de pensioengerechtigden hebben ieder twee leden in het VO.

Het VO beschikt over de, op basis van de Pensioenwet toegekende, bevoegdheden. Dat houdt in het uitbrengen van adviezen, het doen van bindende voordrachten t.a.v. leden van de raad van toezicht en het jaarlijks uitbrengen van een oordeel over het door het bestuur gevoerde beleid.

Bij de benoeming van VO-leden worden de betreffende kandidaten vooraf getoetst aan de hand van vastgelegde deskundigheidseisen en een competentieprofiel. Deze eisen liggen op het deskundigheidsniveau A zoals ook omschreven in de Handreiking geschikt pensioenfondsbestuur van de Pensioenfederatie (PF). Alle VO-leden voldoen hieraan.

Raad van toezicht

Sinds 1 januari 2018 kent SPF een raad van toezicht (RvT). De RvT bestaat uit drie onafhankelijke leden die verder geen enkele relatie hebben met SABIC. Leden van de raad worden benoemd vanwege hun deskundigheid op specifieke beleidsterreinen.

Uitvoering

SPF heeft voor de periode 2019-2023 met DSM Pension Services (DPS) een dienstverleningsovereenkomst afgesloten. Deze dienstverleningsovereenkomst is modulair opgezet. De modules zijn Pensioenbeheer, Vermogensbeheer, Fiduciair Beheer en een parapluovereenkomst. Dat betekent dat het bestuur de volledige uitvoering bij één organisatie heeft neergelegd, waardoor de coördinatie van de activiteiten over de diverse beleidsterreinen heen door DPS gebeurt. Beleidsterreinen zijn bijvoorbeeld: pensioenbeleid, communicatiebeleid, fiscaal beleid, integraal balansmanagement, vermogensbeheer. DPS ondersteunt de beleidsvoorbereiding, brengt voorstellen in de commissievergaderingen en het dagelijks bestuur en werkt de adviezen van de commissies uit in voorstellen voor het bestuur. De commissies laten zich waar nodig bijstaan door externe adviseurs. Het bestuur stelt het beleid vast, hetgeen vervolgens leidt tot concrete uitvoering, zoals het beleggen van het vermogen, het toekennen van pensioenaanspraken aan deelnemers, het doen van pensioenbetalingen, het informeren van de deelnemers, et cetera. Ook deze uitvoeringsactiviteiten zijn aan DPS uitbesteed.

In 2020 is de dienstverleningsovereenkomst geactualiseerd. Onderwerpen die aan de overeenkomst zijn toegevoegd zijn o.a. diensten die worden verleend op het vlak van de Algemene Verordening Gegevensbescherming en sleutelfunctievervullerwerkzaamheden in het kader van IORP II. Daarnaast wordt ook verwezen naar andere wet- en regelgeving, bijvoorbeeld op het vlak van cloud-computing.

2.2 Ontwikkelingen in 2020

Bestuur

Per 1 januari 2020 heeft Pascal Wolters afscheid genomen als onafhankelijk voorzitter van het bestuur. De daardoor ontstane vacante positie is ingevuld door de benoeming per 1 mei 2020 van Arnout Korteweg. Arnout heeft langjarige ervaring in de pensioenwereld. Hij was o.a. werkzaam bij Robeco, Hewitt en de laatste jaren als uitvoerend bestuurder bij het Algemeen Pensioenfonds De Nationale.

Op 6 juni 2019 trad René Witjes af als bestuurslid. René was benoemd op voordracht van de Ondernemingsraad (OR). Door de OR is Rudger Schiewer voorgedragen. Het tweede halfjaar 2019 heeft Rudger Schiewer een intensief opleidings- en inwerkprogramma gevolgd. Op 27 februari 2020 heeft De Nederlandsche Bank ingestemd met de benoeming van Schiewer als bestuurslid van SPF. Schiewer maakt deel uit van de Commissie Pensioenen en Communicatie.

Per 1 januari 2020 is Dries Nagtegaal afgetreden als lid van het bestuur. In zijn opvolging wordt voorzien door de benoeming van Angela Peters. Zij is in de pensioensector werkzaam als bestuurslid bij een algemeen pensioenfonds en vervult rollen binnen het interne toezicht van pensioenfondsen. Peters is benoemd als bestuursprofessional voor de beleidsvelden pensioenen en communicatie.

Raad van toezicht (RvT)

In de vacature binnen de RvT vanwege het vertrek van Peter de Groot is invulling gegeven door de benoeming van Stephan Linnenbank. Het VO deed aan het bestuur de bindende voordracht om hem te benoemen als lid van de RvT. Begin 2020 werd zijn benoeming goedgekeurd door De Nederlandsche Bank.

Verantwoordingsorgaan

In 2020 deden zich geen personele wisselingen voor binnen het VO. Wel stemde John van Moorsel in met het verzoek van de werkgever om per 1 januari 2021 zitting te nemen in het bestuur van SPF. Dat betekende dat een vacature is ontstaan per 1 januari 2021. De werkgever droeg Toine Jansen voor als lid namens de werkgever. Rolf van Kouwen werd eveneens door de werkgever voor een volgende termijn voorgedragen en nam vanaf medio 2020 tevens de voorzittersrol van het VO van John van Moorsel over. Ook Van Kouwen werd op bindende voordracht van het VO door het bestuur voor een volgende termijn benoemd.

Begin 2020 heeft het VO de eerder geplande periodieke zelfevaluatie uitgevoerd. De belangrijkste conclusie is dat het VO in de relatie met het bestuur een meer proactieve houding wil aannemen.

2.3 Geschiktheid

Het bestuur is kritisch op zijn eigen functioneren en heeft aandacht voor deskundigheid. Als basis hanteert het bestuur zijn eigen geschiktheids- en opleidingsplan. In dit plan wordt invulling gegeven aan het voldoen van de vereiste basis- en dieptekennis op de door het bestuur vastgestelde deskundigheidsgebieden.

Het bestuur hanteert voor het monitoren van de geschiktheidscriteria een deskundigheidsmatrix die periodiek wordt bijgewerkt. In het deskundigheids- en opleidingsplan kiest het bestuur voor één opleidingsinstituut voor alle bestuursleden en kandidaat-bestuursleden gericht op de ontwikkeling van (diepte) kennis. Dit betekent dat naast de basisopleiding (kennis) ook de opleidingen die gericht zijn op breedtekennis en dieptekennis (inzicht en oordeelsvorming) standaard deel uitmaken van de opleidingsafspraken bij hetzelfde opleidingsinstituut. Het streven is erop gericht dat alle bestuursleden bij hun aantreden voldoen aan geschiktheidsniveau A (tevens eis van DNB) en op termijn voldoen aan geschiktheidsniveau B. Een aantal heeft verdere opleidingen gedaan dan wel aanvullende expertise op een andere wijze opgedaan.

Eind 2020 zijn met alle bestuursleden beoordelingsgesprekken gevoerd. Op basis daarvan worden afspraken gemaakt die leiden tot een persoonlijk ontwikkelplan. In dit ontwikkelplan worden eveneens afspraken gemaakt over de deelname aan (externe) seminars of workshops. Daarnaast is in 2020 gestart met een gezamenlijke IT-opleiding. Het voltallige bestuur heeft deelgenomen aan dit opleidingstraject, dat in januari 2021 is afgerond. Daarnaast is veel aandacht uitgegaan naar het Pensioenakkoord en de gevolgen voor SPF. Onder andere werden het bestuur, de RvT en het VO tijdens een werkconferentie door een deskundige van de Pensioenfederatie geïnformeerd over achtergrond en gevolgen van het Pensioenakkoord. Door zowel bestuursleden als leden van de andere fondsgremia zijn meerdere webinars bijgewoond, dit alles met het doel om zicht te krijgen op de specifieke gevolgen van het Pensioenakkoord voor het fonds en de belanghebbenden binnen het fonds. Door de Covid-19 perikelen hebben al deze gesprekken en sessies via video-conferencing plaatsgevonden.

Eens in de twee jaar evalueert het bestuur zichzelf als collectief waarbij het zich laat bijstaan door een externe partij. Deze zelfevaluatie vond eind 2019 plaats. In 2020 voerde het bestuur zelf een evaluatie uit. De zelfevaluatie heeft het bestuur er niet toe aangezet zaken heel anders te gaan organiseren of uitvoeren, op een aantal praktische onderwerpen na.

Diversiteitsbeleid

Het bestuur streeft ernaar dat de samenstelling van het bestuur een afspiegeling is van de deelnemerspopulatie. Het bestuur erkent de voordelen van een diverse samenstelling, waardeert de verschillen tussen personen en onderstreept het belang van diversiteit. Hieraan wordt uitdrukkelijk aandacht besteed bij de succession planning.

In 2019 heeft het bestuur het streven naar diversiteit vormgegeven door het vaststellen van het Diversiteitsbeleid en de vertaling naar een actieplan. Nadrukkelijk is in dat beleid de verbinding gelegd tussen Diversiteitsbeleid en de continuïteit binnen de fondsorganen en de succession planning. De diversiteitseisen zoals deze zijn vastgelegd in de Code Pensioenfondsen zijn belangrijk, maar het bestuur interpreteert diversiteit breder: het gaat er niet alleen om dat de fondsorganen meer divers worden langs de assen jong/oud of man/vrouw, maar dat de fondsgremia ook versterkt worden door mensen aan te trekken die anderszins divers zijn, bijvoorbeeld holistisch/gedetailleerd of strategisch/pragmatisch.

Succession planning

Het bestuur moet beschikken over alle deskundigheden, geschiktheden en competenties, zowel op individueel als op collectief niveau. Om dit naar de toekomst te borgen, heeft het bestuur een opvolgingsplan gemaakt (succession planning). De partijen die bestuursleden voordragen zijn verantwoordelijk voor het tijdig aanwijzen en ter beschikking stellen van geschikte kandidaten. Op het moment van voordracht van een kandidaat tot bestuurslid moet de kandidaat minimaal aan het door DNB vastgestelde geschiktheidsniveau A voldoen.

Met enige regelmaat benaderen de voordragende partijen medewerkers en pensioengerechtigden om hen te interesseren voor een (toekomstige) functie in één van de fondsorganen. Daartoe faciliteert de onderneming opleidingsactiviteiten die leiden tot Geschiktheidsniveau A; dit gebeurt in de vorm van een opleidingsklas.

In het najaar van 2018 is een nieuwe opleidingsklas begonnen. In het voorjaar van 2019 werd het opleidingstraject afgerond. Inmiddels vervullen alle deelnemers aan die opleidingsklas een rol binnen de diverse fondsgremia of zijn om diverse redenen daarvoor niet meer beschikbaar. Eind 2020 riep de onafhankelijk voorzitter, Arnout Korteweg, in een blog deelnemers en pensioengerechtigden op om te overwegen deel te gaan nemen aan de volgende opleidingsklas. Het dagelijks bestuur is inmiddels in overleg met de werkgever over het wederom samenstellen van zo'n klas.

2.4 Gedragsregelingen

Code pensioenfondsen

Het bestuur heeft de aanbevelingen en best practices vanuit de Code Pensioenfondsen ingevoerd in de bedrijfsvoering en in dit bestuursverslag. De Code Pensioenfondsen omvat toetsing aan 65 normen waarbij het comply- or explain principe wordt toegepast. Er is een analyse uitgevoerd op de naleving van de Code Pensioenfondsen (zie bijlage B). Uit deze analyse blijkt dat aan alle normen wordt voldaan op twee na. Hieronder volgt daar een toelichting op. Daarnaast geeft het bestuur hieronder een toelichting op de positie van de onafhankelijke voorzitter.

De eerste norm waaraan niet wordt voldaan is die van de “harde” diversiteitseis. In het VO is geen vrouw vertegenwoordigd en in zowel het bestuur als in het VO heeft momenteel niemand jonger dan 40 jaar zitting. Het bestuur hecht veel waarde aan diversiteit, maar interpreteert diversiteit ruimer dan uitsluitend over de assen man/vrouw en ouder/jonger dan 40 jaar. Bij de werving van nieuwe leden voor beide organen alsook via de succession planning wordt uitdrukkelijk rekening gehouden met de diversiteitsaspecten waar de voordragende partijen uitdrukkelijk in worden betrokken. Voortvloeiend uit de voornoemde diversiteitsaspecten worden bewust mannen én vrouwen alsmede leden jonger én ouder dan 40 jaar benaderd in het kader van de succession planning. Maar ook wordt gekeken naar andere aspecten zoals de professionele achtergrond van kandidaten (financieel, HRM, commercieel, research), introvert/extrovert, strategische denkers en meer detail-georiënteerde mensen. Ook is van belang dat paritaire leden van het bestuur en het verantwoordingsorgaan in de organisatie herkenbaar zijn. Dat betekent dat ook de verdeling over de verschillende productielocaties een rol speelt, zoals ook vastgelegd in het diversiteitsbeleid.

In de Code Pensioenfondsen wordt beschreven dat elk bestuurslid stemrecht heeft. De stemverhoudingen en de toekenning van stemrecht is vastgelegd in de statuten. Hierin is bepaald dat ieder bestuurslid stemrecht heeft.

De externe voorzitter is geen bestuurslid en heeft derhalve dan ook geen stemrecht. In dat opzicht is deze bepaling niet in strijd met de code.

Gedragscode SPF

Als belangrijk onderdeel van het integriteitsbeleid heeft SPF een gedragscode opgesteld en deze in 2020 verder aangescherpt. De gedragscode is gebaseerd op de modelgedragscode van de Pensioenfederatie. Deze wordt ook getoetst aan de gedragscode van SABIC omdat de bestuursleden die in dienst zijn van SABIC daaraan dienen te voldoen, ook bij nevenfuncties voortvloeiend uit hun SABIC-dienstverband.

De gedragscode is van toepassing op alle aan SPF verbonden personen, te weten de leden van het bestuur, de onafhankelijke voorzitter, de beleggingsadviseur, de risicoadviseur en de leden van de RvT en het VO. Aan SPF gelieerde derde partijen, waaronder de uitvoeringsorganisatie DPS en externe vermogensbeheerders, accountants en actuarissen vallen niet onder de gedragscode van SPF. Deze partijen dienen te beschikken over een eigen gedragscode. In het uitbestedingsbeleid van SPF is als voorwaarde opgenomen dat een uitbestedingspartner beschikt over een gedragscode die minimaal gelijkwaardig is aan de gedragscode van SPF. Indien de uitbestedingspartner verder uitbesteedt, geldt dit tevens voor die derde partij.

Insiderregeling

De gedragscode voorziet ook in een insiderregeling. Insiders zijn verbonden personen die direct of indirect betrokken zijn bij de uitvoering van transacties in financiële instrumenten, dan wel vanuit hun werkzaamheden, of functie bij SPF over voorwetenschap beschikken of kunnen beschikken. Insiders die vallen onder deze regeling worden door het bestuur aangewezen en hebben onder meer te maken met een meldingsplicht voor uitgevoerde persoonlijke transacties in financiële instrumenten. Het bestuur heeft alle bestuursleden en de onafhankelijk voorzitter aangewezen als insider. Insiders worden elk half jaar bevraagd naar uitgevoerde persoonlijke transacties.

Gedragslijn Verwerking Persoonsgegevens Pensioenfondsen

In 2019 heeft de Pensioenfederatie de Gedragslijn Verwerking Persoonsgegevens Pensioenfondsen vastgesteld. Met de Gedragslijn wil de Pensioenfederatie de volgende doelen bewerkstelligen:

- uniforme en specifieke gedragslijnen voor Pensioenfondsen voor het Verwerken van Persoonsgegevens;
- inzicht geven aan personen van wie Persoonsgegevens door Pensioenfondsen verwerkt (zullen) worden;
- bijdragen aan de transparantie over de uitgangspunten die door de Pensioenfondsen worden gehanteerd met betrekking tot het Verwerken van Persoonsgegevens; en
- een passende interpretatie te geven aan het wettelijk kader dat aansluit bij strekking van de wetgeving en op de specifieke kenmerken van de pensioensector.

De Algemene Ledenvergadering van de Pensioenfederatie heeft besloten dat deze gedragslijn per 1 juli 2020 ingaat met een gewenningsperiode van 6 maanden. Pensioenfondsen is gevraagd over het verslagjaar 2020 voor het eerst uit te leggen of en hoe het pensioenfonds voldoet aan de normen in de Gedragslijn. Het bestuur heeft het gegevensbeschermingsbeleid van SPF getoetst en in lijn gebracht met de Gedragslijn, waarmee wordt voldaan de Gedragslijn. In 2020 is in samenwerking met DPS en de SFH Interne Audit onder meer geëvalueerd in welke mate SPF voldoet aan de eisen uit Algemene Verordening Gegevensbescherming. Hieruit volgen een aantal verbeterpunten, die SPF samen met DPS in 2021 verder zal oppakken.

Klachten en geschillen

SPF streeft ernaar om de pensioenregeling op een zo effectief mogelijke wijze uit te voeren. Indien een (gewezen) deelnemer of pensioengerechtigde het niet eens is met of ontevreden is over de uitvoering van het reglement dan kan de deelnemer een klacht indienen. De ingekomen klachten worden afgehandeld door DPS. Als een belanghebbende het niet eens is met het besluit van DPS, kan de belanghebbende zijn klacht voorleggen aan de Commissie Klachten & Geschillen.

Beloningsbeleid

Het bestuur voert een beheerst en duurzaam beloningsbeleid. SPF toetst en vergelijkt zoveel als mogelijk het beloningsbeleid bij externe partijen.

De leden van het bestuur en het VO die in dienst zijn van SABIC ontvangen geen bezoldiging of onkostenvergoeding vanuit SPF. Zij zijn in dienst van SABIC en vallen onder het algemene arbeidsvoorwaardenbeleid van SABIC. De vertegenwoordigers van de pensioengerechtigden in het bestuur en het VO ontvangen een vergoeding gebaseerd op de verordening vergoedingen Sociaal-Economische Raad 2011-2012. Het Beloningsbeleid is daarnaast ook in lijn met de Wet normering topinkomens.

De externe bestuursleden, de leden van de RvT en de externe beleggings- en risicoadviseur ontvangen een marktconforme vergoeding. Er worden geen prestatie gerelateerde beloningen en ontslagvergoedingen verstrekt. Aan (voormalige) bestuurders zijn geen leningen verstrekt door het fonds. Ook is geen sprake van vorderingen op (voormalige) bestuurders. Het pensioenfonds heeft geen medewerkers in dienst.

3 BELEID

3.1 Beleggingsbeleid

SPF maakt gebruik van een zogeheten Integraal Balansmanagement (IBM) proces. Binnen de aanpak van IBM wordt de samenhang tussen het vermogen en de pensioenverplichtingen als beginpunt van de strategische besluitvorming genomen. Daarbij wordt voor de beleidsvorming een duidelijk afgebakend en gestructureerd proces doorlopen en zijn er lange termijn strategische fondsdoelstellingen geformuleerd. Daarnaast is vastgesteld welke te nemen risico's passend zijn voor de realisatie van deze doelstellingen.

Het bestuur stelt de risicohouding en de strategische doelstellingen vast na overleg met sociale partners. De risicohouding is voorafgaand aan dit overleg getoetst bij de deelnemers en pensioengerechtigden via een risicobereidheidsonderzoek. Ten slotte zijn de Investment Beliefs en Policy Beliefs van het fonds over respectievelijk beleggingen en pensioenen omschreven. De Investment Beliefs en de Policy Beliefs vormen, samen met het risicobereidheidsonderzoek en de risicoacceptatie van het bestuur, pijlers voor beleidsontwikkeling.

Binnen het IBM-proces worden op basis van de doelstelling, de risicohouding en het lange termijn economisch basisscenario, de strategische normwegingen voor de kernportefeuilles matchingportefeuille en rendementsportefeuille bepaald. Ook worden de strategische afdekkingspercentages voor (nominaal) rente- en valutarisico vastgesteld. Het strategisch beleid is vastgelegd in het Strategisch Beleidsplan 2019-2023.

In het Beleggingsplan 2020 is de strategische normportefeuille verder operationeel ingevuld met normwegingen per beleggingscategorie en benchmarks, risicokaders en richtlijnen (onder meer voor het gebruik van derivaten). Het door het bestuur uitgevoerde beleid is hierna weergegeven. In lijn met de IBM-aanpak zijn de beleggingen ingedeeld naar kernportefeuilles met elk een duidelijke doelstelling.

SPF kent een dynamisch strategisch rentebeleid. Dat wil zeggen dat de mate van renteafdekking afhankelijk is van de hoogte van de rentestand. SPF verwacht dat op de lange termijn de rente terugkeert naar een hoger renteniveau dan het huidige, lage niveau. Dit hogere niveau (evenwichtsniveau) wordt bepaald door de lange termijn groei en inflatie. Indien de rente hoger is dan het evenwichtsniveau is de kans groter dat de rente gaat dalen en vice versa. Bij de samenstelling van het beleggingsplan is een optimalisatie naar rendement en risico uitgevoerd door middel van een uitgebreide portefeuilleconstructie op basis van de economische uitgangspunten.

Als gevolg van de Covid-19 pandemie stonden de financiële markten in het eerste kwartaal van 2020 onder druk. Het bestuur heeft in die periode intensief overleg gevoerd om de gevolgen van de ontstane situatie voor de dekkingsgraad en de beleggingsportefeuille van het pensioenfonds te bepreken. Aan het einde van het eerste kwartaal heeft het bestuur besloten om een additionele rebalancing uit te voeren, aangezien de wegingen van de matching- en rendementsportefeuille te veel afweken van de door het bestuur vastgestelde strategische wegingen.

3.1.1 Positionering en behaalde beleggingsrendement

In de volgende tabel is het rendement over 2020 weergegeven. De delta in de tabel geeft het verschil aan tussen het rendement van SPF en het benchmarkrendement en is daarmee een maatstaf voor de bruto toegevoegde waarde die SPF door middel van actief beleid wist te realiseren over 2020.

Rendement 2020	Portefeuille	Benchmark	Delta	Bijdrage
Matchingportefeuille	12,5%	12,8%	-0,3%	5,7%
Staatsobligaties (incl swaps)	*21,2%*	*21,9%*	*-0,7%*	*4,9%*
IL bonds	*6,5%*	*5,6%*	*0,9%*	*0,3%*
Credits	*3,1%*	*2,8%*	*0,3%*	*0,1%*
Hypotheken	*2,6%*	*3,7%*	*-1,1%*	*0,2%*
Rendementsportefeuille	1,1%	3,0%	-1,9%	0,8%
Valuta overlay (bijdrage)	*2,0%*	*2,0%*	*0,0%*	*1,1%*
Aandelen	*0,1%*	*4,2%*	*-4,1%*	*0,1%*
Obligaties	*-1,2%*	*-1,6%*	*0,4%*	*-0,1%*
Onroerend Goed bg	*-12,0%*	*-13,2%*	*1,2%*	*-0,8%*
Onroerend Goed nbg	*12,3%*	*3,5%*	*8,8%*	*0,3%*
Infrastructuur	*6,3%*	*4,3%*	*2,0%*	*0,3%*
Private Equity	*-6,0%*	*-6,0%*	*0,0%*	*0,0%*
Liquiditeiten				
Totaal	**6,5%**	**7,8%**	**-1,3%**	**6,5%**

In 2020 is op de totale beleggingen van SPF een positief bruto-rendement behaald van 6,5%. De benchmark liet een rendement van 7,8% zien. Belangrijkste reden voor het achterblijvende rendement is de underperformance binnen de beleggingscategorieën aandelen en staatsobligaties. In de kolom “bijdrage” wordt de bijdrage van de betreffende beleggingscategorie aan het totaal behaalde portefeuillerendement weergegeven. In 2020 droegen de investeringen in staatsobligaties en renteswaps het meeste bij aan het behaalde rendement.

Lange termijn beleggingsresultaat

In de volgende grafiek zijn de jaarlijkse bruto-rendementen van SPF over de lange termijn weergegeven. Het 5-jaars gemiddelde bruto-rendement bedraagt 7,0% ten opzichte van het benchmarkrendement van 7,2% op jaarbasis. Het 10-jaars gemiddelde bruto-rendement van SPF bedraagt 8,0% ten opzichte van het benchmarkrendement van 7,8% op jaarbasis.

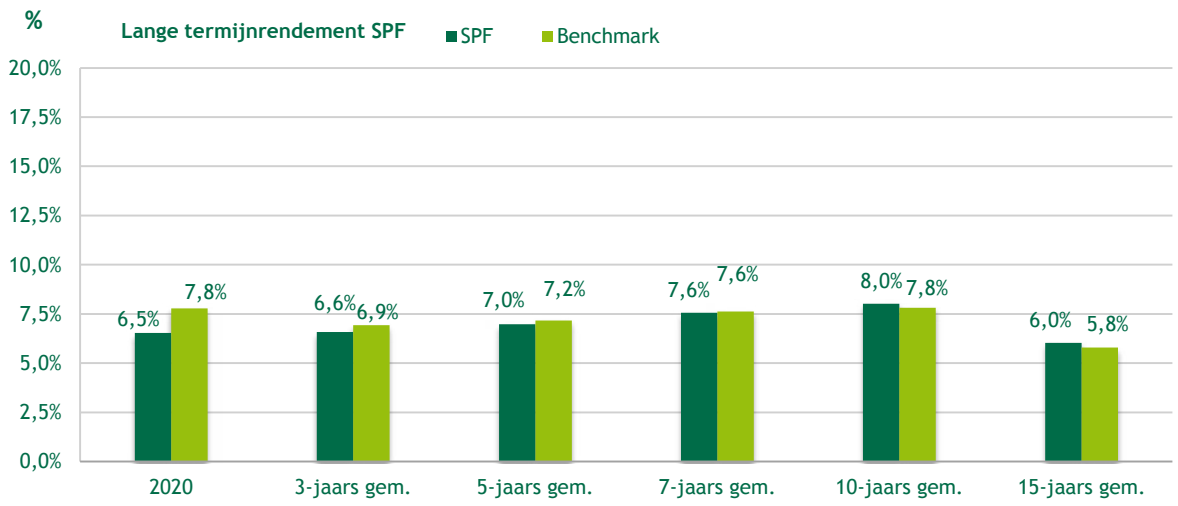

3.1.2 Renteafdekking

De doelstelling van de renteafdekking is om de nominale rentegevoeligheid van de verplichtingen deels af te dekken. De omvang van de renteafdekking is dynamisch bepaald, afhankelijk van het niveau van de nominale 10-jaars swaprente. Er kunnen specifieke (markt-)omstandigheden zijn, die het bestuur kunnen doen besluiten om de renteafdekking niet conform de rentestaffel aan te passen. De normafdekking geldt als percentage van de rentegevoeligheid van de verplichtingen, op basis van de marktwaardemethodiek. Om de verplichtingen en de mate van afdekking te bepalen wordt de marktrente gebruikt en niet de UFR rente van DNB. Bij de huidige swaprente bedraagt de strategische renteafdekking 37,5%.

De totale nominale renteafdekking wordt door de volgende instrumenten en categorieën vormgegeven die zijn opgenomen binnen de matchingportefeuille: de fysieke obligatieportefeuille en de derivatenoverlay middels renteswaps. De fysieke obligatieportefeuille bestaat uit enerzijds de (liquide) nominale staats- en inflatieportefeuille en investment grade creditportefeuille en anderzijds uit de (illiquide) Nederlandse hypotheken portefeuille.

3.1.3 Matchingportefeuille

De matchingportefeuille heeft als doelstelling de nominale renteafdekking van SPF vorm te geven. Binnen de in het Beleggingsplan opgenomen bandbreedtes is er beperkt ruimte om actief beheer te voeren binnen de matchingportefeuille. De matchingportefeuille bestaat uit de nominale staatsleningen portefeuille, de inflation-linked portefeuille, de investments grade credits portefeuille en de Nederlandse hypothekenportefeuille. Om de strategische renteafdekking op het gewenste niveau te brengen, bestaat de matchingportefeuille daarnaast uit een portefeuille renteswaps.

De totale matchingportefeuille behaalde een positief rendement van 12,5% ten opzichte van 12,8% voor de samengestelde benchmark, een underperformance van -/- 0,3%-punt. De Europese langetermijnrentes daalden in 2020 over een breed front. Hierbij noteerden zowel de gehele Duitse rentecurve als de gehele Nederlandse rentecurve eind 2020 negatief, dat wil zeggen dat alle looptijden van 1 tot en met 30 jaar een negatieve rente noteerden. Gedurende het jaar zijn renteniveaus met 0,3%-punt (10 jaar) tot 0,5%-punt (30 jaar) gedaald. Met name in de eerste maanden van het jaar is de rente fors gedaald naar aanleiding van de berichtgeving omtrent Covid-19. Dit gold ook voor de Verenigde Staten. Hier daalde de 10-jaars rente met name in het eerste kwartaal fors en zakte deze in de zomer van 2020 zelfs tot 0,5%. Naar aanleiding van de acties van de centrale bank van de Verenigde Staten, de FED, daalden de korte rentes harder dan de lange rentes waardoor de rentecurve steiler werd. Na het dieptepunt in augustus liep de Amerikaanse 10-jaars rente vanaf het niveau van 0,5% weer wat op. Deze rentebewegingen gezamenlijk resulteerden in een absoluut rendement van 11,9% voor de staatsobligatieportefeuille, terwijl de benchmark een rendement van 12,1% liet optekenen.

De benchmark van de inflatieportefeuille behaalde over 2020 een rendement van 5,6%. De portefeuille zelf behaalde een rendement van 6,5% in deze periode. Daarmee behaalde de portefeuille een outperformance van 0,9%-punt.

Ook de investment grade credits portefeuille liet een positief rendement zien van 3,1%. De benchmark noteerde een rendement van 2,8%. De portefeuille presteerde daarmee in 2020 0,3%-punt beter dan de benchmark.

In 2020 heeft SPF de allocatie naar Nederlandse hypotheken verder uitgebreid. De Nederlandse hypothekenportefeuille behaalde in 2020 een rendement van 2,6%. Evenals de rentes op staatsleningen lieten de hypotheekrentes in 2020 een daling zien. Het benchmarkrendement bedroeg 3,7%. De gehanteerde benchmark is een staatsleningenbenchmark.

3.1.4 Rendementsportefeuille

De doelstelling van de rendementsportefeuille is om voldoende rendement te behalen om de indexatieambitie van het pensioenfonds waar te maken, alsmede om de financiering van de variabele rente van de portefeuille renteswaps te realiseren. Door middel van actief beleid wordt binnen de toegestane risicoruimte nagestreefd om additioneel rendement te behalen en/of een lager risicoprofiel te bewerkstelligen. De rendementsportefeuille behaalde een positief rendement van 1,1%. Dit was lager dan de benchmark, welke een rendement van 3,0% behaalde.

De rendementsportefeuille is onderverdeeld in de deelportefeuilles aandelen, obligaties, beursgenoteerd en niet-beursgenoteerd onroerend goed en infrastructuur. Deze deelportefeuilles worden hierna verder toegelicht. Daarnaast bestaat de rendementsportefeuille uit een allocatie naar private equity. De huidige investeringen in private equity worden aangehouden tot het einde van de looptijd. Er vinden daarna geen nieuwe investeringen in private equity meer plaats.

Aandelen

De internationale aandelenmarkten hebben een zeer volatiel jaar achter de rug. Na een positieve start in de eerste weken van 2020 lieten de aandelenmarkten aan het einde van het eerste kwartaal een zeer sterke terugval zien, nadat duidelijk werd dat er sprake was van een wereldwijde pandemie met zeer ingrijpende economische gevolgen. Ondanks lockdowns, het tot stilstand komen van bepaalde delen van de economie en de grote onzekerheid over de duur van de pandemie, lieten de aandelenmarkten vanaf het tweede kwartaal een herstel zien. Dit vertrouwen werd gevoed door adequaat ingrijpen van centrale banken en overheden, middels ongekende stimuleringsmaatregelen. Daarnaast was er de hoop dat spoedig vaccins tegen Covid-19 ontwikkeld zouden worden. Andere grote gebeurtenissen in 2020, zoals de Amerikaanse presidentsverkiezingen en Brexit, hadden een beperkte invloed op de aandelenmarkten.

De benchmark van de Europese aandelenmarkt realiseerde in 2020 een rendement van -3,2%, terwijl de benchmark van de Amerikaanse aandelenmarkt het kalenderjaar - ondanks een 9% waardedaling van de Amerikaanse dollar ten opzichte van de euro - opvallend sterk afsloot met een rendement van 12,7%, mede geholpen door de zeer sterke performance van de IT sector. De benchmarks van de aandelenmarkten in de Pacific RIM en de Emerging Markets lieten rendementen zien van respectievelijk 2,7% en 8,5%.

De totale aandelenportefeuille sloot het jaar af met een rendement van 0,1%. Het benchmarkrendement bedroeg over dezelfde periode 4,2%. Zowel de aandelenportefeuilles in de VS, Europa en Pacific Rim droegen negatief bij aan het relatieve resultaat, terwijl de aandelenportefeuille van Emerging Markets positief bijdroeg. De achterblijvende performances van de aandelenportefeuilles in de VS en Pacific Rim werden voornamelijk veroorzaakt door de binnen deze portefeuilles gehanteerde factor aanpak. De aandelenportefeuille in de VS, waarbij de focus lag op kwaliteitsaandelen en aandelen met een lage volatiliteit, kende als gevolg hiervan een onderwogen belang in de IT sector.

De IT sector behaalde in 2020 een zeer goede performance ten opzichte van het marktgemiddelde. De aandelenportefeuille in Pacific Rim kende een overwogen belang in zogenaamde waarde aandelen, welke in 2020 achterbleven bij het marktgemiddelde.

Obligaties

De obligaties in de rendementsportefeuille omvatten beleggingen in Europese en Amerikaanse high yield obligaties en obligaties van Emerging Markets. Het rendement van de totale obligatieportefeuille binnen de rendementsportefeuille kwam uit op -1,2%. Het benchmarkrendement bedroeg -1,6%.

De spreads binnen de high yield obligatiemarkt liepen aanvankelijk fors uit in de maand maart, maar namen weer af toen de brede financiële markten zich herstelden van het dieptepunt in de maand maart.

De benchmark voor de Europese high yield obligaties lieten een resultaat zien van 2,3% en behaalden daarmee als enige categorie binnen de hoogrentende obligatieportefeuille een positief rendement in euro's. De benchmark voor Amerikaanse high yield obligaties sloot 2020 af met een negatief rendement van -1,8%. De benchmark van obligaties van opkomende markten behaalde eveneens een negatief rendement van -4,6%.

De performance van de obligaties in de rendementsportefeuille bedroeg in totaal -1,2%, terwijl de benchmark een rendement van -1,6% behaalde. De positieve selectie-effecten binnen Europa en opkomende markten compenseerden de tegenvallende selectieresultaten in de Verenigde Staten.

Onroerend goed

De beursgenoteerde vastgoedportefeuille behaalde in 2020 een negatief rendement. Het beursgenoteerde vastgoed werd behoorlijk negatief beïnvloed door de pandemie en het hiermee gepaard gaande negatieve marktsentiment. Ook de waardestijging van de euro ten opzichte van de dollar zette het euro rendement van wereldwijd, beursgenoteerd vastgoed onder druk. Over het hele jaar behaalde de beursgenoteerde vastgoedportefeuille een rendement van -12,0%. Het benchmarkrendement bedroeg -13,2%. Alle onderliggende regio's droegen bij aan de outperformance door een positieve landenallocatie en fondsselectie.

Illiquide beleggingen

SPF investeert binnen de rendementsportefeuille in illiquide beleggingen, zoals niet-beursgenoteerd vastgoed en infrastructuur. Illiquide beleggingen zijn voor SPF interessant als lange termijn belegging vanwege de illiquiditeitspremie die kan worden verdiend door in deze beleggingen te investeren. Daarnaast zorgen illiquide beleggingen voor een betere diversificatie binnen de rendementsportefeuille omdat deze beleggingen minder gecorreleerd zijn met de meer traditionele beleggingen, zoals aandelen.

In 2020 is een tweetal nieuwe commitments in infrastructuur afgegeven. Hiermee wordt geleidelijk toegewerkt naar de invulling van de streefallocatie. Op het gebied van niet-beursgenoteerd vastgoed werden in 2020 geen geschikte investeringen geselecteerd.

De niet-beursgenoteerde vastgoedportefeuille behaalde in 2020 een rendement van 12,3%. De benchmark behaalde een rendement van 3,5%. De portefeuille bestaat uit een combinatie van investeringen in Nederlandse huurwoningen, zorgwoningen en studentenwoningen. Met name de investeringen in Nederlandse huurwoningen en zorgwoningen behaalden in 2020 sterk positieve rendementen. De investeringen in studentenwoningen bleven hierbij vooralsnog achter, maar deze investeringen bevinden zich nog grotendeels in de constructie fase. Als benchmark wordt de tijdens de laatste ALM-studie gehanteerde lange-termijn rendementsverwachting voor niet-beursgenoteerd vastgoed gehanteerd.

De infrastructuurportefeuille bestaat uit defensief ingestelde fondsen die zich kenmerken door hun lange termijn stabiele, veelal met inflatie oplopende, rendementen en een relatief lage correlatie met andere beleggingscategorieën. De focus bij de infrastructuurbeleggingen ligt dan ook voornamelijk op publiek-private samenwerkingsprojecten en on-shore wind- en zonne-energieprojecten. Verder richt de infrastructuurportefeuille zich op operationele projecten die directe inkomsten in de vorm van dividend genereren. De infrastructuurportefeuille behaalde in 2020 een rendement van 6,3%. Het benchmarkrendement bedroeg 4,3%.

3.1.5 Duurzaamheidsbeleid

Duurzaamheid is voor SPF een belangrijk onderdeel van de beleggingsfilosofie en een integraal onderdeel van de beleggingsbeginselen. Het Duurzaamheidsbeleid is voor SPF een manier om bij te dragen aan de duurzame ontwikkeling van de wereld, waarbij het fonds overtuigd is dat tegelijkertijd het risico- en rendementsprofiel van de portefeuille niet onder druk hoeft te staan.

In het duurzaamheidsbeleid van SPF staan de volgende 6 pijlers centraal:
- Thematische aandachtsgebieden
- ESG-Integratie
- Engagement
- Stembeleid en Corporate Governance
- Uitsluitingen
- Transparantie

De verschillende pijlers worden hieronder kort toegelicht.

Thematische aandachtsgebieden

Met het ondertekenen van het brede spoor van het IMVB Convenant in december 2018 onderschrijft SPF de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de “UN Guiding Principles on Business and Human Rights”. Met het commitment aan deze richtlijnen en principes wil SPF zich focussen op specifieke maatschappelijke ontwikkelingen die voor zijn deelnemers belangrijk zijn én als risicovol zijn geïdentificeerd voor zijn beleggingsportefeuille. Tegen deze achtergrond wil SPF zich in het bijzonder inzetten op het duurzaamheidsthema klimaatverandering.

ESG-integratie

SPF benut waar mogelijk ESG-factoren in het beheer en voor de beoordeling van beleggingen. ESG staat voor Environment (omgeving/milieu), Social (sociaal) en Governance (ondernemingsbestuur). ESG-aspecten worden meegenomen in investeringsbeslissingen in de diverse mandaten. De manier waarop maatschappelijke thema's in de vorm van ESG een plek krijgen in de beleggingsbeslissingen verschilt per beleggingscategorie en mandaat. Een minimaal niveau op het gebied van ESG is nodig om het bestaansrecht van een bedrijf of belegging te waarborgen. Naast dat SPF zelf de ESG due diligence stappen conform het OESO-richtsnoer onderschrijft verwacht SPF eveneens van zijn fiduciaire managers, ESG-dienstverleners, vermogensbeheerders en van ondernemingen waarin SPF belegt dat zij conform de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de "UN Guiding Principles on Business and Human Rights" handelen en dit publiekelijk kenbaar maken.

Engagement

Sinds Q4 2020 heeft SPF een actief engagementprogramma dat probeert om bedrijven aan te sporen een positieve ontwikkeling op het gebied van maatschappelijke (duurzaamheids-)vraagstukken te bewerkstelligen. Dit gebeurt op twee manieren: proactief en reactief. SPF heeft het voeren van engagement uitbesteed aan BMO. BMO treedt namens meerdere institutionele beleggers als engagementpartij op. Het engagementprogramma van SPF vindt plaats ten aanzien van holdings in (vastgoed) aandelen, maar ook ten aanzien van holdings binnen de (investment grade en high yield) bedrijfsobligatie portefeuilles. Bij proactief engagen wordt thematisch getracht om meerdere bedrijven (veelal sector breed) tegelijk aan te sporen tot verdere verbetering. Gedacht kan worden aan bijvoorbeeld sector initiatieven inzake kinderarbeid, conflictmineralen of CO2-uitstoot. Vaak wordt voor een dergelijk engagementprogramma meerdere jaren uitgetrokken. Reactief engagement wordt geïnitieerd nadat significante misdragingen van een bedrijf aan het licht komen. Deze misdragingen zijn toe te schrijven aan gedragingen die in strijd handelen met de 10 principes van de VN Global Compact. Bij dergelijke incidenten probeert engagement te voorkomen dat een dergelijk incident nogmaals plaatsvindt of nieuwe misstanden veroorzaakt worden, door middel van het verlangen van betere risicomanagementprocedures of proceswijzigingen binnen een bedrijf.

In Q4 2020 heeft BMO 100 ondernemingen, welke onderdeel zijn van de portefeuille van SPF, in 19 landen aangesproken, wat 37 keer een positieve verandering heeft opgeleverd (behaalde "milestone"). De behaalde "milestones" zijn onder andere behaald op de onderwerpen klimaatverandering, arbeidsomstandigheden en ondernemingsbestuur.

Stembeleid en Corporate Governance

Middels haar stemaanpak houdt SPF toezicht op alle Nederlandse beursgenoteerde (vastgoed)ondernemingen waarin zij belegt, ten aanzien van materiële aangelegenheden, waaronder, maar niet beperkt tot, het bedrijfsmodel van de vennootschap voor het creëren van lange termijn waarde, de strategie van de vennootschap, prestaties en risico's en kansen, de kapitaalstructuur, maatschappelijke en ecologische effecten, corporate governance en corporate actions zoals fusies en overnames. Materiële aangelegenheden zijn aangelegenheden die waarschijnlijk een significant effect zullen hebben op het vermogen van de onderneming om lange termijn waarde te creëren.

Het beleid van SPF voor goed bestuur is erop gericht om zijn belangen als aandeelhouder te beschermen en invulling te geven aan zijn verantwoordelijkheid als aandeelhouder. Wanneer er aanwijzingen zijn dat een bedrijf onverantwoord onderneemt, bestaan verschillende mogelijkheden waarop SPF zijn invloed kan doen gelden. Zo stemt SPF actief op aandeelhoudersvergaderingen van Nederlandse bedrijven. Mochten deze steminitiatieven geen effect hebben, dan heeft SPF nog de mogelijkheid om een engagement-traject te volgen of om de belangen in de betreffende bedrijven af te stoten.

In 2020 stemde het stemadviesbureau ISS namens SPF op de vergaderingen van alle Nederlandse (vastgoed)bedrijven waarin het fonds belegt. In totaal heeft SPF gedurende 2020 op 20 vergaderingen gestemd, waar 195 agendapunten zijn behandeld. SPF heeft hiervan bij 8 agendapunten tegengestemd in lijn met het advies van ISS. Deze voorstellen hadden betrekking op beschermingsconstructies, beloningsbeleid en bestuurdersbenoemingen.

Uitsluitingen

De basis voor het uitsluiten van ondernemingen en landen zijn de activiteiten die de Verenigde Naties, de Europese Unie of de Nederlandse overheid onaanvaardbaar vinden. Het fonds belegt daarom niet in ondernemingen die op basis van de 10 principes van het Verenigde Naties Global Compact onacceptabel gedrag vertonen. Producenten van controversiële wapens zoals nucleaire wapens, biologische wapens, chemische wapens, verarmd uraniummunitie, en witte fosformunitie die niet onder de uitsluitingscriteria van het Global Compact vallen (zoals clustermunitie) worden ook uitgesloten. Om bedrijven en landen voor uitsluiting op het spoor te komen, onderzoekt Sustainalytics voor het fonds in welke bedrijven en landen het fonds niet zou moeten beleggen. Sustainalytics screent voor het fonds zowel ontwikkelde als opkomende markten op de genoemde criteria.

Op basis van bovenstaande criteria worden niet alleen aandelen, maar ook bedrijfsobligaties uitgesloten door het fonds. Tevens zijn staatsobligaties van landen waarop een sanctie van de VN en/of de Europese Unie rust, uitgesloten van het beleggingsuniversum. Hierbij gaat het voornamelijk om mensenrechten vraagstukken en wapens.

SPF sloot ultimo 2020 in totaal 99 bedrijven en 13 landen van het beleggingsuniversum uit. Ter vergelijking, ultimo 2019 werden in totaal 94 bedrijven en 13 landen van het beleggingsuniversum uitgesloten.

Transparantie

Om transparant te zijn over het duurzaamheidsbeleid en de uitvoering daarvan publiceert SPF hierover jaarlijks in zijn jaarverslag. Hierin geeft SPF aan hoe in het desbetreffende jaar met duurzaamheid is omgegaan en welke resultaten er op het gebied van duurzaamheid zijn bereikt. In het kader van transparantie over waar SPF in belegt publiceert SPF op zijn website op jaarbasis een overzicht van de totale beleggingsportefeuille. Ook rapporteert SPF op zijn website over de uitkomsten van het stemgedrag op aandeelhoudersvergaderingen. Tot slot zijn er regelmatig items in de SPF Nieuwsbrief en op de website te vinden over het duurzaamheidsbeleid van SPF.

Met de ondertekening van het IMVB-convenant in december 2018 heeft SPF zich gecommitteerd om de OESO-richtlijnen en VN Guiding Principles in te bedden in het beleid van het pensioenfonds, de uitbesteding aan externe dienstverleners en de monitoring en rapportage daarover. Vanaf 2022 zal SPF in zijn jaarverslag rapporteren over de voorgang van de implementatie van het convenant.

3.2 Bijdragenbeleid

De werkgever en SPF hebben in de uitvoeringsovereenkomst een vaste premie voor 5 jaar afgesproken om de pensioenopbouw gedurende de looptijd van de uitvoeringsovereenkomst te financieren. Dit wordt ook wel 'Collective Defined Contribution' (CDC) genoemd. De werkgever kan enkel gehouden worden tot het voldoen van deze vaste bijdrage en kan niet door SPF verplicht worden tot het betalen van een hogere bijdrage of een andere bijdrage dan de verschuldigde premie.

De vaste bijdrage bedraagt tot en met 2023 25,5% van het pensioengevend salaris (gemaximeerd op €110.111 (stand 2020) zoals bedoeld in artikel 18ga Wet op de Loonbelasting 1964) van de deelnemers. Een deel van de bijdrage houdt de werkgever in op het salaris van de werknemer. Dit wordt de werknemersbijdrage genoemd. De werknemersbijdrage is 2,5% tot aan een maximaal salaris van € 74.005 (2020), en vanaf € 74.005 tot € 110.111 (2020) is de werknemersbijdrage 6,5%. Daarnaast is de werkgever voor het arbeidsongeschiktheidspensioen voor werknemers met een salaris boven het grensbedrag van € 110.111 een bijdrage verschuldigd van 1,3% over het salaris boven dit grensbedrag.

Deelnemers aan de nettopensioenregeling betaalden in 2020 over hun salaris boven het grensbedrag (€110.111) een premie (nettopensioenpremie) conform de onderstaande premiestaffel:

Leeftijdsklassen	Fiscale staffel	Premie
20 tot en met 24	4,60%	4,82%
25 tot en met 29	5,40%	5,66%
30 tot en met 34	6,10%	6,40%
35 tot en met 39	7,00%	7,34%
40 tot en met 44	8,10%	8,49%
45 tot en met 49	9,30%	9,75%
50 tot en met 54	10,80%	11,32%
55 tot en met 59	12,40%	13,00%
60 tot en met 64	14,20%	14,89%
65 tot en met 67	15,80%	16,57%

De werkgever houdt de nettopensioenpremie in op het nettosalaris van de deelnemer aan de nettopensioenregeling en draagt deze vervolgens af aan SPF. Het verschil tussen premie en fiscale staffel houdt verband met premie voor het verzekeren van het netto-wezenpensioen, premie i.b.v. de dekking van het recht op premievrije voortzetting bij arbeidsongeschiktheid en een kostenopslag.

3.3 Toeslagenbeleid

SPF streeft ernaar om op de opgebouwde pensioenaanspraken van (gewezen) deelnemers en de ingegane pensioenen van de pensioengerechtigden in beginsel jaarlijks een toeslag te verlenen. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen reserve gevormd en wordt geen premie betaald. Dit geldt voor zowel de huidige pensioenregeling, de nettopensioenregeling en de (gesloten) prepensioenspaarregeling. De toeslagverlening wordt uit het beleggingsrendement gefinancierd.

Als basis voor de vaststelling van de toeslag hanteert SPF voor de deelnemers (maximaal) de loonsverhoging bij de werkgever (zijnde het gemiddelde van de loonstijgingen overeenkomstig de cao's van SABIC Innovative Plastics BV en SABIC Limburg BV) en voor de uitkeringsgerechtigden en gewezen deelnemers (maximaal) de stijging van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) - consumentenprijsindexcijfer (CPI alle Bestedingen, afgeleid). Het bestuur beoordeelt jaarlijks of toeslagen kunnen worden verleend. Het bestuur heeft het volgende toeslagenbeleid geformuleerd:

- indien de beleidsdekkingsgraad hoger is dan 110% kan maximaal een gedeeltelijke toeslag worden verleend in de mate dat dit is toegestaan conform het Financieel Toetsingskader (FTK).
- Indien de beleidsdekkingsgraad hoog genoeg is (circa 125%) kan volledige toeslagverlening plaatsvinden.

Indien SPF in enig jaar besluit om geen of minder toeslag te verlenen, dan kan het bestuur op een later tijdstip besluiten om een inhaaltoeslag te verlenen. In welke mate het bestuur inhaaltoeslagen verleent, is afhankelijk van het pensioenvermogen dat SPF conform het FTK mag gebruiken voor het compenseren van gemiste toeslagen en doorgevoerde kortingen. In lijn hiermee heeft SPF het volgende inhaaltoeslagenbeleid geformuleerd:

- Het voor inhaaltoeslagverlening beschikbaar vermogen wordt naar de betrokkenen toebedeeld naar rato van de achterstand in toeslagverlening eventueel vermeerderd met de mate van de doorgevoerde kortingen van de pensioenaanspraken.
- Zowel de achterstanden van de pensioenregeling als van de ingegane pensioenen uit de nettopensioenregeling en de (gesloten) prepensioenspaarregeling worden meegenomen.

De oudste niet-toegekende toeslagen die voor inhaaltoeslagverlening in aanmerking komen, stammen uit het jaar 2008.

Toeslag per 1 januari 2021

Op basis van het toeslagenbeleid beoordeelde het bestuur in 2020 om per 1 januari 2021 helaas geen toeslagen te verlenen aan deelnemers en pensioengerechtigden alsmede gewezen deelnemers op basis van de financiële situatie van het fonds per einde 2020.

In de volgende tabel is de verleende toeslag alsmede de achterstand in de toeslagverlening opgenomen voor enerzijds deelnemers en anderzijds gewezen deelnemers en pensioengerechtigden die sinds 2008 bij SPF aangesloten zijn geweest. Hierbij geldt dat de toeslag die per 1 januari 2021 niet is gegeven, betrekking heeft op de looninflatie en prijsinflatie over 2020. Deze niet toegekende toeslag is verwerkt onder het jaar 2020. Het bestuur realiseert zich dat hiermee niet aan de ambitie van het fonds, een geïndexeerd pensioen, wordt voldaan.

Toeslag actieve deelnemers				
	Algemene loonsverhoging	Verleende toeslag	Achterstand toeslagverlening	
2008	3,50%	-	3,50%	
2009	1,51%	0,76%	0,75%	
2010	1,00%	-	1,00%	
2011	3,02%	-	3,02%	
2012	1,50%	-	1,50%	
2013	1,50%	1,50%	0,00%	
2014	2,50%	-	2,50%	
2015	2,76%	-	2,76%	
2016	1,60%	-	1,60%	**
2017	1,85%	0,40%	1,45%	
2018	1,50%	0,36%	1,14%	
2019	3,25%	-	3,25%	
2020	0,00%	-	0,00%	
Totaal	**25,49%**	**3,02%**	**24,85%**	*

Toeslag pensioengerechtigde en gewezen deelnemer				
	Prijsindexcijfer	Verleende toeslag	Achterstand toeslagverlening	
2008	1,44%	0,72%	0,72%	
2009	0,69%	0,35%	0,34%	
2010	1,90%	-	1,90%	
2011	2,74%	-	2,74%	
2012	2,03%	-	2,03%	
2013	0,90%	0,90%	0,00%	
2014	0,75%	-	0,75%	
2015	0,41%	-	0,41%	
2016	0,36%	-	0,36%	
2017	1,34%	0,29%	1,05%	
2018	1,68%	0,41%	1,27%	
2019	1,73%	-	1,73%	
2020	1,12%	-	1,12%	
Totaal	17,09%	2,67%	15,38%	*

* = cumulatieve achterstand (incl. indexatie over indexatie)

** = aangepast

3.3.1. Aanpassing variabele nettopensioenuitkering

De variabele nettopensioenuitkering wordt jaarlijks aangepast aan de behaalde resultaten op beleggingsrendement, sterfteresultaat en levensverwachting. De resultaten worden over vijf jaar uitgesmeerd in de uitkering.

Aanpassing per 1 januari 2021

Het behaalde resultaat over 2020 is 4,67%. Dit komt overeen met een jaarlijkse verhoging van 1,00% per jaar voor de komende 5 jaar, voor het eerst op 1 januari 2021.

3.4 Tekortsituaties en kortingsbeleid

De uitvoeringsovereenkomst en de pensioenreglementen voorzien in verschillende kortingsbepalingen in het geval van een bijdragetekort (hierna: premietekort) of van een vermogenstekort.

Premietekort

Indien tijdens de looptijd van de uitvoeringsovereenkomst blijkt dat de over het verstreken deel van de looptijd van de uitvoeringsovereenkomst de verschuldigde premie lager is dan de door SPF over diezelfde periode berekende cumulatief berekende gedempte kostendekkende premie, dan kan het bestuur besluiten de opbouw te korten voor de resterende looptijd van de uitvoeringsovereenkomst. Dat betekent dat de toekomstige opbouw van pensioenaanspraken voor deelnemers zodanig wordt verlaagd dat de over de gehele looptijd van de uitvoeringsovereenkomst ontvangen premie kostendekkend is.

Het bestuur besluit alleen om de pensioenopbouw niet te korten, als de technische voorziening en het vereist eigen vermogen volledig zijn gedekt, de voorwaardelijke toeslagen de laatste tien jaar zijn verleend en ook in de toekomst kunnen worden verleend en alle doorgevoerde kortingen in de laatste tien jaar zijn ingehaald.

Over de eerste jaren van de uitvoeringsovereenkomst (2019 en 2020) was er geen sprake van een cumulatief premietekort en is de toekomstige opbouw van pensioenaanspraken voor deelnemers niet verlaagd.

Vermogenstekort

SPF moet besluiten de pensioenaanspraken en -rechten te korten als vijf achtereenvolgende jaren de beleidsdekkingsgraad aan het einde van het jaar lager is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad (104,2%). Of als het fonds niet in staat is om binnen de door het bestuur gekozen hersteltermijn van tien jaar te herstellen naar de vereiste dekkingsgraad (119,6%). En dan moet dit zonder dat de belangen van deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden, andere aanspraakgerechtigden of de werkgever worden geschaad en alle overige beschikbare sturingsmiddelen, met uitzondering van het beleggingsbeleid, zijn ingezet.
Een korting van pensioenaanspraken en -rechten vindt plaats in de vorm van een gelijke procentuele korting op alle opgebouwde pensioenaanspraken en –rechten. Kortingen zijn ook van toepassing op ingegane prepensioenuitkeringen en ingekochte netto pensioenaanspraken en -uitkeringen. In het geval het kortingspercentage meer zou zijn dan 10%, onderzoekt het bestuur of en in hoeverre er aanleiding bestaat om dat deel van de korting dat deze 10% overschrijdt, op een andere wijze te verdelen over de verschillende groepen deelnemers. Inhalen van doorgevoerde kortingen gebeurt op gelijke wijze als het inhalen van gemiste toeslagen.
In 2020 heeft SPF geen korting doorgevoerd op de pensioenaanspraken en -rechten.

3.5 Communicatiebeleid

3.5.1 Beleid

SPF heeft met betrekking tot de pensioencommunicatie doelstellingen geformuleerd. Voor de periode 2020 tot en met 2022 is een nieuw Communicatiebeleid opgesteld. Daarnaast beschikt het fonds over een crisis communicatieplan. SPF streeft ernaar dat de deelnemers op elk voor hen relevant moment:

- inzage hebben in de huidige en toekomstige persoonlijke pensioensituatie;
- overzicht hebben over hun pensioenregeling(en);
- inzicht hebben in de daaraan gekoppelde risico's;
- een realistisch beeld hebben van de eigen pensioenverwachting;
- handelingsperspectief hebben, aansluitend bij de actuele financiële positie van SPF.

SPF streeft met een gedegen communicatie en een hoge mate van transparantie ernaar dat deelnemers door SPF adequaat ondersteund worden bij vragen op pensioengebied. Weten dat aan pensioen risico's zijn verbonden en welke risico's dat zijn. Kennis kunnen nemen van kosten van de eigen pensioenvoorziening en dat het vertrouwen wordt versterkt dat SPF de pensioenregeling deskundig, betrouwbaar en transparant uitvoert.

SPF streeft er ten slotte naar dat deelnemers zich ervan bewust zijn dat zij een eigen handelingsperspectief hebben en weten wanneer zij actie moeten nemen, zoals bij life events die het pensioen raken. Dat gebeurt met behulp van diverse communicatiemiddelen, waaronder persoonlijke pensioenreizen en gesprekken, de website en de pensioenplanner in een persoonlijke 'Mijn SPF pensioen' omgeving. Aanvullend informeert het fonds de deelnemers via onder meer (nieuws)brieven en persoonlijke brieven.

De communicatiestrategie, doelstellingen en doelgroepen zijn uitgewerkt in een communicatiebeleidsplan waarin SPF de visie met betrekking tot communicatie met de deelnemers beschrijft. Het communicatiebeleidsplan is van kracht voor de periode 2020 tot en met 2022 en bevat de kaders waarbinnen de uitvoering van de communicatie plaatsvindt. Vanuit het communicatiebeleidsplan resulteert jaarlijks een communicatieactieplan.

Het communicatiebeleid met betrekking tot andere doelgroepen dan de deelnemers, zoals de media, de Pensioenfederatie en werkgevers is vastgelegd in het relatiemanagementplan dat onderdeel uitmaakt van het communicatiebeleidsplan.

SPF hecht er veel waarde aan om de communicatie te laten aansluiten bij de informatiebehoefte van de deelnemers. Daarom worden tevredenheidsonderzoeken gehouden onder de actieve deelnemers, worden enquêtes gehouden waarbij specifieke pensioenprocessen worden getoetst en is een Communicatiepanel ingericht.

Hoe de communicatiedoelstellingen van SPF in 2020 zijn gerealiseerd, wordt in paragraaf 3.5.2 aan de hand van de communicatie-activiteiten uit het verslagjaar toegelicht.

3.5.2 Hoe wij communiceren

SPF communiceert binnen de kaders van het driejarig Communicatiebeleidsplan. Hierin staat de visie, missie en doelstellingen van de pensioencommunicatie met de deelnemers. Vanuit dit Communicatiebeleidsplan wordt door de Commissie Pensioenen en Communicatie jaarlijks een Communicatie actieplan vastgesteld.

In dit actieplan staat niet alleen de reguliere en wettelijke communicatie maar ook de persoonlijke communicatie die SPF zijn deelnemers aanbiedt. De Commissie Pensioenen en Communicatie vergadert minimaal vier keer per jaar om onder andere het communicatiebeleid te monitoren en het actieplan uit te voeren.

In de deelnemerscommunicatie wordt doelgroep relevant gecommuniceerd waarbij rekening wordt gehouden met specifieke 'kenmerken' van de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde. Er worden doelgroepen onderscheiden op basis van (gewezen) deelnemer of gepensioneerde, leeftijdsgroep, inkomensgroep en deelname aan een specifieke regeling. Ook wordt er gecommuniceerd in situaties zoals b.v. indiensttreding, bij echtscheiding, in huwelijk treden, pensionering of verhuizing, etc. Vrijwel alle communicatiemiddelen en -uitingen zijn digitaal beschikbaar en daarnaast in de Nederlandse en de Engelse taal.

Communicatiemiddelen van SPF

Om de beleidsdoelstellingen zoals omschreven te bereiken, zet SPF een groot aantal communicatiemiddelen in. Op een aantal middelen wordt hieronder nader ingegaan.

Persoonlijke communicatie in 2020

Pensioensessies

Normaliter worden in het voorjaar informatiebijeenkomsten gehouden in Limburg en Bergen op Zoom. Door de maatregelen rondom Covid-19 is dit jaar gekozen om een video op te nemen. In de video informeerde het bestuur van SPF de deelnemers over pensioen en de laatste ontwikkelingen bij SPF.

Pensioengesprekken

In 2020 hebben 149 deelnemers een persoonlijk gesprek over hun eigen pensioen gehad. In deze gesprekken worden vragen beantwoord en de pensioensituatie toegelicht. Hierbij wordt gebruikt gemaakt van de pensioenplanner en gekeken naar de toekomstige inkomsten. Op basis van de pensioenschijf-van-vijf van het NIBUD wordt een toelichting gegeven op de uitgaven. De deelnemer krijgt overzicht, inzicht en heeft zicht op zijn/haar handelingsperspectief.

Pensioenreis

Doelgroep specifiek worden er pensioenreizen naar deelnemers gestuurd en/of op de website beschikbaar gesteld. Dit zijn digitale klantreizen waarbij de deelnemer persoonlijke keuzes kan aangeven en bij het maken van die keuzes wordt begeleid. In alle pensioenreizen wordt aan de deelnemers uitgelegd hoe de belangrijkste vragen (Hoeveel? Genoeg? en Wat kan ik nog doen?) rondom de eigen pensioensituatie kunnen worden beantwoord. In 2020 is de pensioenreis voor de doelgroep 60+ naar 100 deelnemers gestuurd. 74 deelnemers openden de mail en 44 deelnemers klikten op de link. De pensioenreis 'in dienst' werd naar 104 nieuwe medewerkers gestuurd waarbij 30 medewerkers op de link klikten en de reis maakten met een hoog gemiddelde van 15 minuten.

Pensioendialoog

In 2020 is verder informatie op de website bij diverse life events en gebeurtenissen opgezet via vraag- en antwoord, een pensioendialoog derhalve. Op deze manier wordt de informatiezoeker niet geconfronteerd met een bulk aan informatie maar vraagsgewijs naar gerichte informatie geleid. De life events 'Echtscheiding' en 'Arbeidsongeschiktheid' en de gebeurtenissen omzetten Prepensioen-saldo, uit dienst, ingang ouderdomspensioen en Nettopensioenregeling zijn op deze manier vormgegeven.

Nieuwe website en nieuw deelnemersportaal

Communicatie met deelnemers is belangrijk voor onze dienstverlening en daarom zijn de deelnemersportalen per 1 juli 2020 vervangen. In Q4 2019 is gestart met het inrichten van de Mijnomgeving, de pensioenplanner en de websites in de nieuwe omgeving.

Specifieke communicatieonderwerpen in 2020

URM berekeningen

Vanaf 2020 wordt het 'te bereiken pensioen' gecommuniceerd in een verwacht, in een goed- en in een slecht weer scenario. In de UPO's en op MijnPensioenoverzicht.nl ziet de deelnemer deze drie scenario's.

Campagne nieuw klantportaal

In november is de campagne verstuurd om de nieuwe 'Mijn SPF Pensioen' te promoten. Per 1 oktober is een 0-meting gemaakt om de effectiviteit van deze communicatie te toetsen. In Q4 werd het nieuwe portaal 8.855 keer bezocht. Dit is het hoogste aantal bezoeken in een kwartaal sinds de introductie van 'Mijn SPF Pensioen'. Vanuit de enquête die gekoppeld is aan het portaal steeg de gemiddelde waardering van een 8,0 naar een 8,4.

Digitalisering SPF; overstap van papieren communicatie op digitale communicatie

In november is SPF doelgroep specifiek overgestapt van papieren communicatie naar digitale communicatie. Alle deelnemers hebben hierover bericht ontvangen. In dit bericht is opgenomen wat de deelnemer moet doen als hij de post toch liever op papier ontvangt.

Nettopensioenregeling (NPR)

In november ontvingen de deelnemers in de NPR informatie over de keuzes in de Nettopensioenregeling als prikkel om actie te nemen indien nodig.

Brief naar SHPP populatie

In december hebben de medewerkers van de SHPP entiteiten, die zijn ontstaan door de verzelfstandiging van de Specialties afdelingen, een brief ontvangen. Die brief informeerde deze medewerkers dat zij aangesloten bleven bij SPF en dat er op het gebied van de dienstverlening en service niets wijzigt.

Tegel op de website Pluim of Klacht?

Naar aanleiding van de aanbevelingen van de Ombudsman Pensioenen in de recente jaarverslagen en de bespreking in de commissie van klachten/geschillen/uitingen van ongenoegen (UvO) is in december een tegel op de homepagina van de website toegevoegd. Het indienen van een klacht/geschil/UvO of een compliment bij het pensioenfonds is hiermee (nog) makkelijker en transparanter gemaakt. Achter deze tegel staan toelichtingen rondom klachtenprocedures en bestaat direct de mogelijkheid tot het indienen van een klacht of een compliment.

3.5.3 Meten en waardering pensioencommunicatie

SPF vindt open en transparante communicatie met zijn deelnemers van groot belang. Om deze reden is ook gedurende 2020 weer uitvoerig aandacht besteed aan de invulling van het communicatiebeleid en de communicatieactiviteiten.

De pensioencommunicatie met deelnemers wordt periodiek getoetst aan hun informatiebehoefte en andere criteria. Op basis hiervan worden communicatie-uitingen waar nodig en mogelijk vernieuwd en verbeterd.

De beoordeling of informatie duidelijk en begrijpelijk is en voldoet aan de informatiebehoefte van de deelnemer, wordt gekenmerkt door individuele opvattingen. Daarom wordt onder meer gebruik gemaakt van externe deskundigen en wordt nieuw communicatiemateriaal vooraf en/of achteraf getoetst door het zogeheten Communicatiepanel. Dit panel bestaat uit een brede groep deelnemers die hun mening geven over communicatie-uitingen. Gedurende het jaar wordt verder de mening van deelnemers getoetst door middel van gerichte enquêtes.

Jaarlijkse evaluatie communicatiebeleid

Jaarlijks, in de laatste commissie vergadering, evalueert de Commissie Pensioenen en Communicatie het Communicatiebeleid aan de hand van de cijfers in de KPI rapportage Q1 tot en met Q3. Het Beleid voldoet ook in 2020 aan de belangrijkste criteria en de verwachtingen van de deelnemers. Dit blijkt uit de behaalde scores van de KPI's en uit de diverse onderzoeken en contacten met deelnemers.

Beoordeling 2020

Op een schaal van 1 (slecht) tot 10 (uitstekend) zijn de volgende cijfers toegekend over de tevredenheid van deelnemers.

1.096 vragen gesteld aan de Pension Desk	**Cijfer**
waarvan 628 vragen om informatie tijdig binnen 3 dagen beantwoord 96,3%	8,0
waarvan 418 vragen voor berekening tijdig binnen 10 dagen beantwoord 94,1%	8,4
Toekennen van ouderdomspensioen	8,1
Toekennen van partnerpensioen	7,8
Waardeoverdrachten	8,0
149 persoonlijke pensioengesprekken	10
waarvan 17 voor 40ste verjaardag	
waarvan 29 voor 50ste verjaardag	
waarvan 51 voor 60ste verjaardag	
27.511 bezoeken website	
22.942 bezoeken Mijn SPF Pensioen	8,5
SPF Pensioenplanner	8,4
93,6% van alle deelnemers communiceert digitaal	
2.110 abonnees op de digitale nieuwsbrief	

3.6 Integriteitsbeleid

SPF streeft een integere bedrijfsvoering na en heeft hiervoor een eigen integriteitsbeleid opgesteld. Het integriteitsbeleid heeft als doel te voorkomen dat de integriteit van SPF en daarmee mogelijk het financiële stelsel, negatief worden beïnvloed door het niet integer handelen van aan SPF verbonden personen. Om die reden omvat het integriteitsbeleid naast de fonds specifieke activiteiten eveneens de activiteiten van aan SPF gelieerde derden aan wie diensten zijn uitbesteed.

Jaarlijks voert SPF een integriteitrisicoanalyse (SIRA) uit als onderdeel van het jaarlijkse Risk Control Assessment (RCA). De SIRA is een belangrijk instrument voor het fonds om integriteitsrisico's te kunnen beheersen. Het uitvoeren van de SIRA en het daaruit volgend aanzetten van verbeteracties draagt bij aan de waarborging van een integere bedrijfsvoering bij het fonds. De resultaten van deze integriteitrisicoanalyse hebben geen aanleiding gegeven tot aanscherping van het bestaande integriteitsbeleid. Het bestuur is van mening dat de integriteitrisico's door middel van het gevoerde beleid zijn teruggebracht tot een acceptabel niveau.
Eens in de drie jaar voert SPF een volledige SIRA uit. In 2020 is zo'n volledige SIRA uitgevoerd, waarbij de Compliance Officer van het fonds niet alleen heeft het deelgenomen aan de discussie over de risico-inschatting en de beheersmaatregelen, maar tevens met het bestuur een awareness-sessie heeft doorlopen. Doel hiervan was het bespreekbaar maken van situaties waarbij integriteit en belangenverstrengeling een rol spelen.

Als onderdeel van het integriteitsbeleid heeft het fonds een incidenten- en klokkenluidersregeling vastgesteld. In deze regeling beschrijft het fonds de wijze waarop een (dreigend) integriteitsincident kan worden gemeld en de wijze waarop wordt gehandeld bij melding van een (dreigend) incident. Ook zijn waarborgen ingebouwd zodat melders van integriteitsincidenten daar geen nadeel van ondervinden.

Compliance Officer

SPF maakt met betrekking tot compliance onderscheid tussen compliance in brede en enge zin. Compliance in brede zin betreft het volledig voldoen aan interne en externe wet- en regelgeving. Dit wordt bewaakt via de diverse commissies, intern toezicht et cetera. De compliance functie in enge zin heeft betrekking op gedragstoezicht. SPF heeft de gedragscode in 2019 verder aangescherpt. De monitoring daarvan is uitbesteed aan een externe partij, het Nederlands Compliance Instituut. Over 2020 heeft de Compliance Officer geen bevindingen geconstateerd. Voor 2021 staan een vernieuwde Gedragscode en de introductie van een Compliance programma op de rol.

De rapportage van de Compliance Officer is opgenomen in paragraaf 10.4.

AVG

Sinds 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van kracht. Doel van de AVG is de privacy van personen beter te beschermen. De verordening is van toepassing en brengt meer en andere verantwoordelijkheden met zich mee voor organisaties die persoonsgegevens verwerken, zoals pensioenfondsen. De AVG versterkt de noodzaak voor innovaties in de pensioensector op het terrein van digitale informatie-uitwisseling en de toegankelijkheid voor deelnemers en werkgevers van gegevens via portalen en 'mijn-pensioensites'.

SPF heeft zich samen met zijn uitvoeringsorganisatie ingespannen om te voldoen aan deze nieuwe regelgeving. SPF is niet alleen aanspreekbaar op een juiste omgang met privacygegevens maar moet dit ook kunnen aantonen.

Zo heeft SPF bijvoorbeeld op de website het gegevensbeschermingsbeleid van SPF gepubliceerd. Privacy is voor SPF een groot goed en het vraagt om een actieve en alerte houding van het bestuur en van DPS als pensioenuitvoeringsorganisatie om de persoonsgegevens van de aanspraak- en pensioengerechtigden op een veilige manier te verwerken.

4 INTERNE ONTWIKKELINGEN

4.1 Financiële positie

Vanuit de balans worden zowel de ontwikkeling van de vermogenspositie (activa) als van de pensioenverplichtingen (passiva) nader toegelicht. Vervolgens wordt de ontwikkeling van de dekkingsgraad van het fonds over 2020 besproken. In volgend overzicht is een vereenvoudigde balans te zien met de activa en passiva. De gedetailleerde balans van het fonds inclusief toelichting is terug te vinden in hoofdstuk 8, de Jaarrekening.

4.1.1 Ontwikkeling vermogenspositie

Balans (in € mln.)

	2020	2019		2020	2019
Beleggingen	3.171,4	2.946,8	Pensioenfondsreserve	98,7	207,0
Vorderingen	2,4	3,9	TV	3.039,1	2.740,8
Liquide middelen	30,2	53,3	Schulden	66,2	56,2
Totaal activa	**3.204,0**	**3.004,0**	**Totaal passiva**	**3.204,0**	**3.004,0**

De vermogenspositie van SPF wordt weergegeven middels het pensioenfondsvermogen. Dit wordt als volgt berekend:

Pensioenfondsvermogen = Beleggingen + Vorderingen + Overige activa - Overige voorzieningen - Schulden

Voor SPF is dit als volgt: beleggingen (€3.171,4) + vorderingen (€2,4) + liquide middelen (€30,2) -/- overige voorzieningen (€0,0) -/- schulden (€66,2) = pensioenfondsvermogen (€3.137,8).

In volgende tabel is de ontwikkeling van het pensioenfondsvermogen voor risico van de deelnemers te zien over het jaar 2020.

Pensioenfondsvermogen	2020		2019	
	€ mln.	% Mutatie	€ mln.	% Mutatie
Pensioenfondsvermogen primo	**2.947,8**	*100,0%*	**2.518,4**	*100,0%*
Bijdragen	55,2	*1,9%*	54,4	*2,2%*
Uitkeringen	-51,4	*-1,7%*	-46,6	*-1,9%*
Beleggingsresultaat (incl. kosten)	187,7	*6,4%*	422,4	*16,8%*
Overige mutaties	-1,5	*-0,2%*	-0,8	*-0,1%*
Pensioenfondsvermogen ultimo	**3.137,8**	***106,4%***	**2.947,8**	***117,0%***

4.1.2 Technische Voorziening

Rente & UFR

De technische voorziening wordt conform artikel 2 Besluit FTK berekend op basis van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur. Voor het samenstellen van de rentetermijnstructuur maakt DNB grotendeels gebruik van de Europese zero coupon swapcurve waarbij vanaf een looptijd van 20 jaar gebruik wordt gemaakt van de UFR-methodiek. De UFR-methodiek heeft als uitgangspunt dat pensioenverplichtingen met een looptijd tot en met 20 jaar gewaardeerd worden op basis van de marktrente. Voor looptijden vanaf 20 jaar wordt (deels) gewerkt met een verwachte rente (UFR). Het UFR-niveau wordt vastgesteld als een 10-jaars gemiddelde van de ingeprijsde 1-jaarsrente over 20 jaar (forwards).

Levensverwachting

Voor de vaststelling van de voorziening is rekening gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen door gebruik te maken van de meest recente, door het Actuarieel Genootschap gepubliceerde, AG-prognosetafel 2020. Daarnaast wordt er rekening gehouden met het verschil in overlevingskansen tussen de werkende en de totale bevolking door toepassing van specifiek door SPF afgeleide correctiefactoren voor ervaringssterfte. Voor de medeverzekerden worden dezelfde correctiefactoren toegepast als voor de hoofdverzekerden, aangezien bij de bepaling van de ervaringssterfte voor de hoofdverzekerden ook wordt uitgegaan van de waargenomen sterfte van de medeverzekerden (ingegaan partnerpensioen).

Onderstaand zijn de verwachte uitkeringen weergegeven van de pensioenverplichtingen. Deze zijn uitgesplitst naar de verwachte uitkeringen van de actieve deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden. De contante waarde (op basis van de DNB-rentetermijnstructuur per einde 2020) van deze pensioenverplichtingen vormt de technische voorziening per einde 2020. In de onderstaande tabel is per groep deelnemers in EUR mln de waarde van de technische voorzieningen opgenomen.

Jaarverslag:

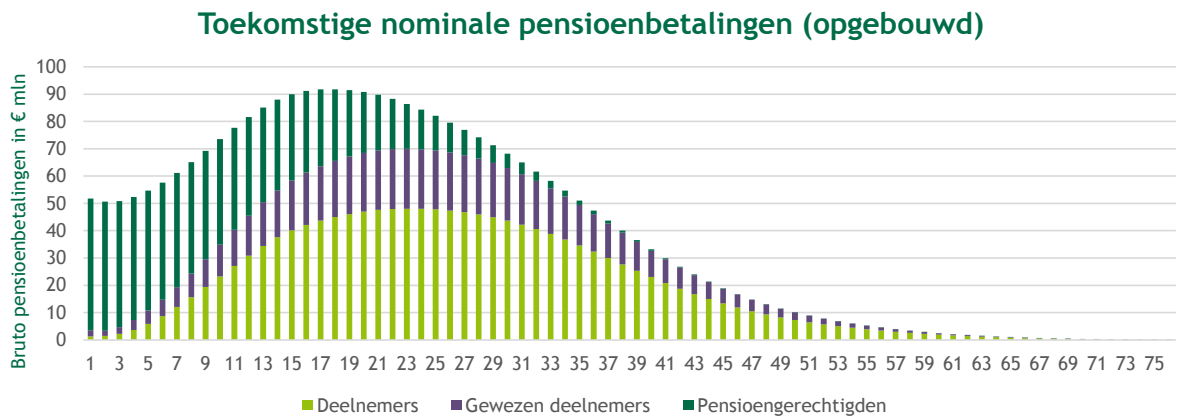

	Deelnemers	Gewezen deelnemers	Pensioengerechtigden	Totaal
TV risico fonds	1.427.179	646.760	915.762	2.989.701
Modified duration	25,0	23,9	11,3	20,6

De waarde van de TV (inclusief de voorziening voor risico van de deelnemers) is toegenomen met €300,0 mln. Dit werd grotendeels veroorzaakt door de gedaalde rente. De rente die wordt gehanteerd voor de waardering van de verplichtingen is gebaseerd op de door DNB voorgeschreven rentecurve. Deze is gedaald van 0,7% per einde 2019 naar 0,2% per einde 2020.

In het volgende overzicht is deze daling van de Technische Voorziening uitgesplitst naar factoren. In hoofdstuk 8 bij de toelichting op de staat van baten en lasten en de actuariële analyse is deze mutatie verder gedetailleerd.

Mutatie Technische Voorziening	2020		2019	
	€ mln.	% Mutatie	€ mln.	% Mutatie
TV primo	**2.740,8**	***100,0%***	**2.344,3**	***100,0%***
Pensioenopbouw	66,5	*2,4%*	54,7	*2,3%*
Uitkeringen	-51,5	*-1,9%*	-47,0	*-2,0%*
Toeslagverlening	0,0	*0,0%*	0,0	*0,0%*
Interesttoevoeging	-5,6	*-0,2%*	-3,3	*-0,1%*
Aanpassing grondslagen	-86,0	*-3,1%*	0,0	*0,0%*
Overige mutaties	-1,1	*0,0%*	2,6	*0,1%*
TV ultimo (rekenrente primo)	**2.663,1**	***97,2%***	**2.351,3**	***100,3%***
Mutatie rekenrente	376,0	*13,7%*	389,5	*16,6%*
TV ultimo	**3.039,1**	***110,9%***	**2.740,8**	***116,9%***
waarvan:				
TV risico fonds Pensioenregelingen	2.989,7	*98,4%*	2.690,8	*98,2%*
TV risico deelnemer Nettopensioenregeling (NPR)	3,9	*0,1%*	2,9	*1,7%*
TV risico deelnemer Toedelingskring (Variabel NPR)	0,0	*0,0%*	0,0	*0,0%*
TV risico deelnemer Prepensioen spaarregeling (PPS)	45,5	*1,5%*	47,1	*0,1%*

4.1.3 Dekkingsgraad

De dekkingsgraad van SPF wordt als volgt berekend:

$$\frac{\text{Pensioenfondsvermogen voor risico fonds en risico deelnemer}}{\text{Voorziening pensioenfondsverplichtingen voor risico fonds en risico deelnemer}} \times 100\%$$

De dekkingsgraad van SPF is gedaald ten opzichte van 2019 (107,6% per eind 2019 en 103,2% per eind 2020). De belangrijkste oorzaak van de schommelingen van de dekkingsgraad in 2020 is de waardestijging van de verplichtingen door de gewijzigde rente en waardedaling van het pensioenvermogen door de economische crisis in 2020 wegens de pandemie. De gehanteerde rente is de door DNB voorgeschreven rentecurve. De beleidsdekkingsgraad van SPF is gedurende 2020 gedaald van 105,7% naar 98,4%. De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de dekkingsgraden over de voorgaande twaalf maanden en is de basis voor een aantal beleidsbeslissingen.

De reële dekkingsgraad is de dekkingsgraad waarbij rekening wordt gehouden met inflatie en is overeenkomstig artikel 133b van de Pensioenwet berekend op 80%.

De ontwikkeling van de dekkingsgraad wordt als volgt weergeven:

Ontwikkeling dekkingsgraad	2020	2019
Dekkingsgraad primo	**107,6%**	**107,4%**
Bijdragen	-0,6%	-0,3%
Uitkeringen	0,1%	0,2%
Indexering	0,0%	0,0%
Rentetermijnstructuur	-13,0%	-15,3%
Overrendement	7,4%	18,4%
Overige mutaties	2,6%	0,0%
Overige kruiseffecten	-0,9%	-2,8%
Dekkingsgraad ultimo	**103,2%**	**107,6%**
Beleidsdekkingsgraad ultimo	**98,4%**	**105,7%**

De ontwikkeling van de dekkingsgraad, de beleidsdekkingsgraad en de (minimaal) vereiste beleidsdekkingsgraad is in de volgende figuur opgenomen.

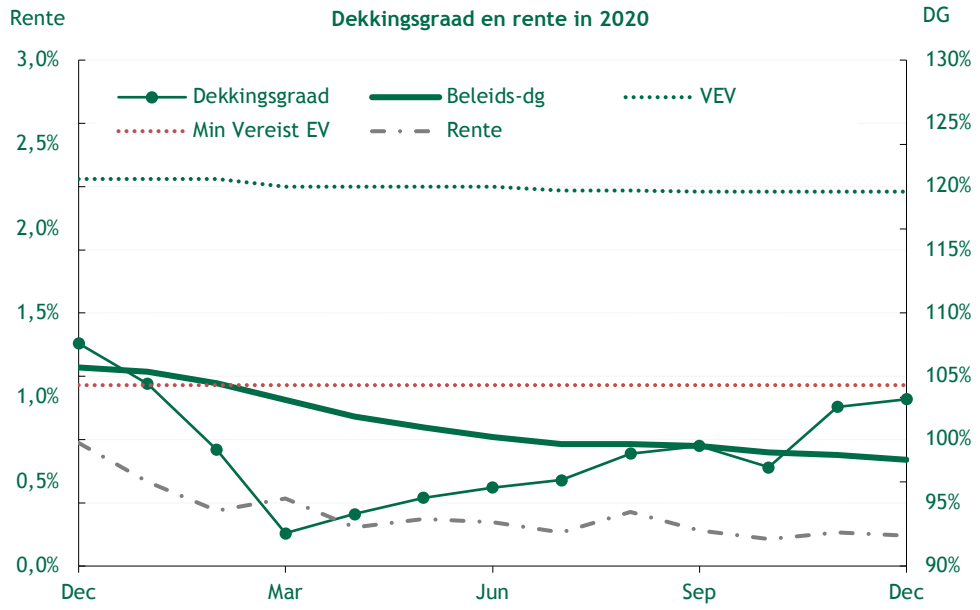

4.1.4 Herstelplan

Omdat SPF per 1 januari 2020 een vermogenstekort (het vermogen is hoger dan het minimaal vereist eigen vermogen maar lager dan het vereist eigen vermogen) heeft, diende SPF vóór 1 april 2020 een hernieuwd herstelplan bij DNB in. In het herstelplan heeft SPF aangetoond dat SPF voldoende herstellend vermogen heeft om binnen de looptijd (tien jaar) van het herstelplan toe te groeien naar de vereiste dekkingsgraad, zonder dat (kortings)maatregelen hoeven te worden getroffen. DNB heeft het herstelplan goedgekeurd.

Omdat SPF eind 2020 nog steeds een vermogenstekort heeft, SPF vóór 1 april 2021 wederom een hernieuwd herstelplan ingediend bij DNB. Ook volgens dit herstelplan zijn in 2020 geen kortingen nodig.

4.2 Uitvoeringskosten

SPF vindt kostenbeheersing belangrijk. De uitvoeringskosten beïnvloeden het pensioenresultaat van de deelnemers. Om deze reden streeft SPF naar een acceptabel kostenniveau en besteedt het bestuur aandacht aan de beheersing van de uitvoeringskosten. Het bestuur stelt jaarlijks een budget op en volgt de kostenrealisatie via de kwartaalverslaglegging. Om de beheersing van de kosten te versterken is in het budget opgenomen wie voor welke kosten verantwoordelijk is. Daarnaast wordt bij inhuur van diensten een strikt uitbestedings- en contractbeleid nagevolgd om kosten, kwaliteit en toegevoegde waarde op een bewuste wijze af te wegen. In deze afweging streeft SPF naar beleggingsrendementen die uitstijgen boven de resultaten van de benchmark om minimaal de kosten die SPF voor vermogensbeheer maakt, terug te verdienen. Voor wat betreft de kosten die SPF maakt voor de pensioenuitvoering, staat in de afweging voorop dat de kwaliteit van de uitvoering de kosten moet rechtvaardigen. Het bestuur toetst de kwaliteit van de uitvoering via de kwartaalverslaglegging, middels de resultaten van deelnemerstevredenheidsonderzoeken en de evaluatie van de dienstverleningsovereenkomst.

Indeling uitvoeringskosten

Gelet op het belang van de uitvoeringskosten wil het bestuur hier op een open en transparante manier verantwoording over afleggen. Om deze reden streeft SPF naar een volledig naleven van de Aanbevelingen Uitvoeringskosten van de Pensioenfederatie. Niet alleen wordt op deze manier op een begrijpelijke wijze inzicht gegeven in alle uitvoeringskosten, maar kunnen de uitvoeringskosten van SPF worden vergeleken. SPF deelt de uitvoeringskosten, in lijn met de Code Pensioenfondsen, op naar de kosten van het pensioenbeheer, kosten van het vermogensbeheer en transactiekosten.

De vermogensbeheeractiviteiten zijn deels uitbesteed aan DPS en deels, voor specialistische mandaten, aan externe commerciële vermogensbeheerders. De tarieven voor vermogensbeheer, zoals neergelegd bij DPS zijn verwoord in de dienstverleningsovereenkomst. De tarieven voor de externe commerciële vermogensbeheerders zijn vastgelegd in beheerovereenkomsten.

Onderlinge verrekening van kosten tussen pensioenuitvoering en vermogensbeheer is uitdrukkelijk niet aan de orde. De onderlinge verrekening van kosten van vermogensbeheer of pensioenbeheer is daarmee nihil. Van verdeelsleutels is geen sprake.

Onderstaand worden de uitvoeringskosten ten aanzien van pensioenbeheer, vermogensbeheer en transactiekosten in relatie tot de fondskarakteristieken en de kwaliteit van de dienstverlening conform de Code Pensioenfondsen beschreven.

Kosten van pensioenbeheer

De kosten van pensioenbeheer bestaan uit kosten die SPF maakt voor alle werkzaamheden die verricht moeten worden om de aanspraken te administreren, uitkeringen te verrichten en de actieve deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden volledig te informeren. Ten opzichte van 2019 zijn de totale kosten voor pensioenbeheer over 2020 met €31K afgenomen. Reden hiervoor is primair gelegen in het feit dat in 2020 in geen inhuur voor juridische ondersteuning heeft plaatsgevonden. De kosten voor pensioenbeheer worden op aanbeveling van de Pensioenfederatie uitgedrukt in een bedrag per deelnemer, waarbij het aantal deelnemers bestaat uit het totaal van actieve deelnemers en pensioengerechtigden.

Over 2020 komen de totale kosten per deelnemer voor SPF uit op €285. Dit is een afname ten opzichte van 2019 waar de uitvoeringskosten uitkwamen op €296 per deelnemer.

Pensioenbeheer	2020	2019
Pensioenadministratie	756.971	773.236
Communicatie	177.927	190.244
Bestuur en Financieel beheer	520.407	522.852
Kosten pensioenbeheer (Eur)	1.455.305	1.486.332
Actieven	3.037	3.063
Gepensioneerden	2.066	1.959
Deelnemers (aantal ultimo jaar)	5.103	5.022
Kosten per deelnemer (Eur)	**285**	**296**

De kosten per deelnemer worden berekend door de teller (de kosten pensioenbeheer) te delen door de noemer (aantallen deelnemers). De kosten pensioenbeheer (teller) zijn bovenstaand omschreven. Ten aanzien van de aantallen deelnemers (noemer) geldt dat deze over 2020 zijn toegenomen met 81 deelnemers. Deze toename in aantal deelnemers heeft een bijdrage geleverd aan de daling van de kosten per deelnemer. Het bestuur heeft de kosten pensioenbeheer via de budgetbespreking en de benchmarkstudie beoordeeld en als acceptabel aangemerkt.

Kosten voor vermogensbeheer

De vermogensbeheerkosten bestaan uit kosten voor fiduciair beheer, financieel risicomanagement, beleidsadvies en de uitvoering van het vermogensbeheer door DPS en anderzijds uit kosten van externe commerciële vermogensbeheerders.

Vermogensbeheer	2020	2019
Interne beheerskosten	4.491.700	4.345.103
Externe beheerskosten	6.977.381	7.983.034
Bewaarloon	215.958	230.487
Totale beheerskosten	11.685.039	12.558.624
Gemiddeld belegd vermogen intern	2.089.625.000	1.973.875.000
Gemiddeld belegd vermogen extern	841.250.000	831.250.000
Gemiddeld belegd vermogen totaal	2.930.875.000	2.805.125.000
Vermogensbeheerkosten (in % vh gem. belegd vermogen)	**0,40%**	**0,45%**
Transactiekosten (intern)	1.487.721	994.679
Transactiekosten (extern)	1.020.226	735.216
Totaal transactiekosten	2.507.947	1.729.895
Transactiekosten (in % vh gem. belegd vermogen)	0,09%	0,06%

De totale vermogensbeheerkosten kwamen in 2020 uit op €11,7 mln. In 2019 bedroegen de vermogensbeheerkosten in totaal €12,6 mln. Dit betekende een kostenafname van €1,0 mln over 2020. Deze kostenafname is toewijsbaar aan het feit dat in 2019 een performance fee is betaald na het aflopen van een infrastructuur fonds. In 2020 is geen performance fee betaald uit hoofde van het aflopen van een infrastructuur fonds.

Onderstaand worden de vermogensbeheerkosten per beleggingscategorie getoond.

Vermogensbeheer per beleggingscategorie	2020				2019			
	Beheerkosten		Transactiekost.		Beheerkosten		Transactiekost.	
	x €1.000	in %	x €1.000	in %	x €1.000	in %	x €1.000	in %
Aandelen	1.380	0,16%	501	0,06%	1.460	0,18%	567	0,07%
Vastgoed	1.917	0,67%	102	0,04%	1.473	0,55%	102	0,04%
Infrastructuur	1.824	1,94%	-14	-0,01%	2.297	2,43%	94	0,10%
Vastrentende waarden	3.386	0,21%	1.285	0,08%	4.273	0,28%	283	0,02%
Commodities	-	-	-	-	-	-	-	-
Overige beleggingen	42	-	35	-	-	-	5	-
Kosten overlay beleggingen	339	0,11%	599	0,19%	306	0,13%	679	0,28%
Bewaarloon	216	0,01%	-	-	231	0,01%	-	-
Overige kosten	1.218	0,04%	-	-	1.179	0,04%	-	-
Kosten fiduciair beheer	713	0,02%	-	-	691	0,02%	-	-
Advieskosten vermogensbeheer	649	0,02%	-	-	649	0,02%	-	-
Totale beheerkosten	11.685	0,40%	2.508	0,09%	12.559	0,45%	1.730	0,06%

Voor de vergelijking van de kosten van vermogensbeheer worden de kosten gedeeld door het gemiddeld belegd vermogen van SPF. De bepaling van de vermogensbeheerkosten op basis van het gemiddeld belegd vermogen is in lijn met de aanbevelingen van de Pensioenfederatie. De vermogensbeheerkosten zijn over 2020 ten opzichte van 2019 afgenomen van 0,45% naar 0,40% van het gemiddeld belegd vermogen.

Over 2020 is beoordeeld of de kosten passend zijn geweest. Hierbij zijn de behaalde rendementen en daarmee verbonden risico's in samenhang met de kosten besproken.

Transactiekosten

Transactiekosten zijn kosten die gemaakt worden om aan- en verkopen tot stand te brengen en deze aan- en verkopen administratief af te handelen. De transactiekosten bestaan uit brokerage fees voor het verwerken van de transactie en de zogeheten spread (verschil tussen bied- en laatkoers). Bij aan- en verkoop van vastrentende waarden maken de transactiekosten deel uit van de transactieprijs. De kosten zijn verwerkt in de spread. In de spread zijn behalve de transactiekosten eveneens opslagen voor liquiditeit en andersoortige risico's verwerkt.

De transactiekosten zijn in 2020 toegenomen van €1,3 mln. naar €1,7 mln. Reden voor deze toename was primair de stijging van het belegd vermogen waardoor de handelsvolumes van het fonds sterk zijn toegenomen. De transactiekosten worden conform de aanbeveling van de Pensioenfederatie uitgedrukt in procenten van het gemiddeld belegd vermogen. Dit resulteerde in een kostenniveau van 0,09% over 2020, hetgeen een toename van de transactiekosten met 0,03%-punt betekende ten opzichte van 2019.

Vergelijking kosten

Om de uitvoeringskosten zoals bovenstaand omschreven te kunnen vergelijken voert SPF jaarlijks een benchmarkstudie uit. Daarbij geldt dat de benchmarkstudie een vertraging kent van een jaar. Dat betekent dat in 2020 de kosten over 2019 zijn beoordeeld. De benchmarkstudie wordt door een onafhankelijke adviseur uitgevoerd.

Reden voor de keuze voor LCP is gelegen in het feit dat de kostenbenchmark van LCP in termen van aanpak en kosten aansluit bij de behoefte van SPF. De kostenbenchmark betreft een onafhankelijke analyse over de jaren 2017 tot en met 2019 waarbij de belasting voor SPF in termen van tijd en kosten acceptabel is.

Ten aanzien van pensioenbeheer zijn de gemiddelde uitvoeringskosten van SPF over die periode met €297,- hoger dan de mediaan van de vergelijkingsgroep van pensioenfondsen ad €293,-. De vermogensbeheerkosten uitgedrukt in procenten van het gemiddeld belegd vermogen komen over dezelfde periode met 0,50% licht hoger uit dan de vergelijkingsgroep die uitkomt op een niveau van 0,47%. De transactiekosten van SPF waren met 0,06% lager dan de mediaan van de vergelijkingsgroep van 0,08%.

Het bestuur heeft de uitvoeringskosten op basis van de benchmarkstudie van LCP voor de periode 2017 tot 2019 beoordeeld en vastgesteld dat deze verklaarbaar en acceptabel zijn.

4.3 Bestuursbesluiten in 2020

Het bestuur heeft in 2020 o.a. de onderstaande besluiten genomen.

Pensioenen en communicatie

De opgebouwde aanspraken van deelnemers en de ingegane pensioenen en opgebouwde aanspraken zijn niet verhoogd. Ook was er geen sprake van een korting van pensioenen en aanspraken.

Op basis van een advies van de Commissie Parameters zijn de verwachtingen naar de toekomst toe getemperd. Het bestuur bepaalde dat op basis van de aangescherpte parameters gerapporteerd gaat worden naar DNB. SPF zeilde nimmer scherp aan de wind en hanteerde lagere dan de toegestane variabelen. Het bestuur besloot dat ondanks de gedaalde premiedekkingsgraad het bij aanvang van de uitvoeringsovereenkomst over genomen besluit over de premie evenwichtig is.

De fondsgrondslagen werden naar aanleiding van een periodieke evaluatie aangepast. Per saldo leidden deze aanpassingen tot een verlaging van de technische voorzieningen en derhalve een stijging van de dekkingsgraad, per ultimo september 2020. Het communicatiebeleid voor de periode 2020-2022 werd door het bestuur goedgekeurd en voorgelegd voor advies aan het verantwoordingsorgaan (VO). Het VO heeft hierover positief geadviseerd.

Governance

Per 1 januari 2020 nam Dries Nagtegaal afscheid als bestuurslid van SPF. Eerder besloot het bestuur om met de benoeming van Angela Peters te voorzien in zijn opvolging. Begin 2020 keurde ook De Nederlandsche Bank (DNB) haar benoeming goed. Zoals eerder gememoreerd is Arnout Korteweg -- na een selectieproces van het bestuur in samenwerking met een executive search bureau – per 1 mei 2020 benoemd als onafhankelijk voorzitter van SPF.

De bestuurstermijn van Arthur Smit eindigde op 31 december 2020. Voor de vacante positie droeg de werkgever John van Moorsel voor. John was gedurende 12 jaar lid van het VO van SPF. In november keurde DNB de benoeming van Van Moorsel goed.
Peter de Groot verliet per 1 januari 2020 de RvT. Als zijn opvolger trad Stephan Linnenbank aan. Zijn benoeming werd begin januari 2020 goedgekeurd door de toezichthouder (DNB).

Het VO deed de bindende voordracht om Willeke Ong te benoemen voor een tweede termijn in de RvT, in dit geval van 4 jaar. Het bestuur benoemde Ong, waarna DNB in november het besluit goedkeurde.

Het fonds heeft een risicoadviseur die de commissies en het bestuur adviseert op het vlak van risicomanagement. Jeannette Cox vervulde deze functie. Omdat Cox naar verwachting gedurende een langere periode niet als riskmanager in de pensioensector actief zal zijn, besloot het bestuur een opvolger te werven. Per 1 januari 2021 benoemde het bestuur Ben Velzeboer in de functie van risicoadviseur.

In 2020 meldde het bestuur de volgende drie sleutelfunctiehouders aan bij De Nederlandsche Bank:

- Willem Eikelboom als Sleutelfunctiehouder Actuarieel.
- Jos van Gisbergen als Sleutelfunctiehouder Risicobeheer.
- Paul Bergers als Sleutelfunctiehouder Interne Audit.

Met SABIC en Paul Bergers sloot het bestuur een tripartiete overeenkomst waarin geborgd is dat Bergers volledig onafhankelijk audits kan uitvoeren, tot beoordelingen kan komen en eventuele resultaten kan escaleren.

Beleggingen

In maart 2020 daalden de koersen van aandelen sterk, hetgeen ook leidde tot een forse daling van de dekkingsgraad. Het bestuur besloot om vast te houden aan het langetermijnbeleid en een additionele, gedeeltelijke, rebalancing uit te voeren.

Ten gevolge van de sterk gedaalde rente raakte het Vereist Eigen Vermogen (VEV) buiten de bandbreedte van 20%-28%. Het bestuur besloot om de onderkant van de bandbreedte te verruimen naar 18% zodat het VEV binnen de bandbreedte blijft. Naar de mening van het bestuur houdt het buiten de bandbreedte geraken van het VEV samen met een imperfectie in het model dat pensioenfondsen moeten hanteren.

Het bestuur besloot op basis van een evaluatie Caceis – Kas Bank te handhaven als custodian.

Op het vlak van Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (MVB) werden meerdere besluiten genomen. In brede zin werd besloten om:

- Over MVB te zijner tijd deelnemers te raadplegen.
- Engagementbeleid in te voeren en hiervoor provider BMO in te schakelen.
- ESG-integratie expliciet onderdeel te maken van het MVB-beleid.
- Onderzoek uit te voeren naar uitbreiding van het stembeleid naar wereldwijd stembeleid

Als aandachtsgebied in het kader van het IMVB-convenant koos het bestuur voor Klimaatverandering.

Risicomanagement

De Eigenrisicobeoordeling (ERB) maakt onderdeel uit van IORP II. Het betreft een instrument dat bijdraagt aan een expliciet en inzichtelijke beantwoording van de vraag of ingrijpende ontwikkelingen de haalbaarheid van strategische doelstellingen van SPF raken. Het bestuur bepaalde eerder dat voor het eerst regulier een ERB zou worden uitgevoerd in het najaar van 2020. Aangezien deze termijn niet haalbaar bleek, werd besloten om de ERB in de eerste helft van 2021 uit te voeren.

Het bestuur benoemde de Sleutelfunctiehouder Interne Audit. In tegenstelling tot de eerdere opzet is deze geen bestuurslid. Het bestuur keurde het aangepaste reglement voor de Sleutelfunctiehouder Interne Audit goed.

Het bestuur hecht belang aan het ontwikkelen van een integrale Risk Vision aanpak, die in 2021 tevens gebruikt zal worden voor de Eigen Risico Beoordeling. Het Project Initiatie Document dat hiervoor ontwikkeld werd, keurde het bestuur goed. Voorwaarde is dat een kosten/baten analyse onderdeel uitmaakt van de Risk Vision. Naast het gebruikelijke Risk Control Assessment (RCA) dat als basis dient voor de Risk Vision aanpak, heeft het bestuur in gezamenlijk overleg en met behulp van DPS, zijn risk beliefs opgesteld (zie paragraaf 6.1).

Korting en toeslagverlening

Op basis van de beleidsdekkingsgraad ultimo 2019 en het daaraan gekoppelde herstelplan was er geen korting noodzakelijk in 2020. Op basis van het toeslagenbeleid beoordeelde het bestuur in 2020 om per 1 januari 2021 geen toeslagen te verlenen aan deelnemers en pensioengerechtigden alsmede gewezen deelnemers op basis van de financiële situatie van het fonds per einde 2020.

Overig beleid

Het bestuur heeft verder op diverse beleidsterreinen beleid geformuleerd en vastgelegd.

Het bestuur heeft in beginsel beleid uitgewerkt waarin is vastgelegd onder welke voorwaarden bedrijfsonderdelen van SABIC die worden afgesplitst of verkocht, aangesloten kunnen blijven bij SPF, het zogenaamde Aansluitingenbeleid. Het besluitvormingsproces werd begin 2021 afgerond.

Het bestuur besloot verder om vanwege gewijzigde regelgeving de Dienstverleningsovereenkomst met DPS op onderdelen aan te passen en uit te breiden.

5 EXTERNE ONTWIKKELINGEN

5.1 Financiële markten in 2020

Ook voor de reële economie en de financiële markten stond het jaar 2020 in het teken van het Covid-19 virus. De lockdowns en verstoringen in de handelsstromen leidden niet alleen in de landen die hard werden geraakt door de pandemie tot een diepe recessie, maar ook veel opkomende landen, die het virus goed onder controle hielden, werden economisch gezien hard geraakt. De wereldwijde economische terugval was te vergelijken met die van de jaren dertig.

Afhankelijk van de financiële omstandigheden kondigden vooral overheden in de volwassen economieën massale stimuleringspakketten aan die ervoor zorgden dat de ergste negatieve economische effecten werden voorkomen. Ook landen zoals Duitsland, die in het verleden “zuiniger” waren, stimuleerden volop. De begrotingstekorten liepen wereldwijd dan ook op tot ongekende niveaus.

Niet alleen de overheden stimuleerden de economieën, maar ook de centrale banken kondigden ongekende stimuleringsmaatregelen aan. Renteverlagingen, opkoopprogramma’s en versoepelingen van solvabiliteitseisen leidden ertoe dat het herstel in de tweede helft van 2020 voorzichtig vorm kreeg. Daarnaast maakten de centrale banken duidelijk dat het soepele monetaire beleid zou worden voortgezet zo lang als dat nodig is, en zolang dat een eventuele tijdelijke toename van inflatie zou worden geaccepteerd.

Na een forse daling van nagenoeg alle risicovolle beleggingen in het eerste kwartaal, kwam daarna een ongezien snel herstel. Vooral de maatregelen van de centrale banken leidden ertoe dat er bijna geen alternatief meer was voor risicovolle beleggingen. De voornaamste Amerikaanse aandelenindexen, zoals de S&P 500 en de NASDAQ, vestigden zelfs nieuwe “all time highs’’ in 2020.

Ook staatsleningen en credits in de volwassen economieën lieten per saldo in 2020 positieve rendementen zien. De belangrijkste uitschieter in negatieve zin waren de beursgenoteerde vastgoedfondsen, welke globaal gezien negatieve rendementen van meer dan 10% lieten zien.

5.2 Wet- en regelgeving

In deze paragraaf is een overzicht opgenomen van de belangrijkste wet- en regelgeving die in 2020 in werking is getreden en de ontwikkelingen op het gebied van wet- en regelgeving waar SPF in 2020 mee te maken krijgt.

5.2.1 Nieuwe wet- en regelgeving 2020

Wet verandering koppeling AOW-leeftijd

Dit voorstel voorziet in de uitwerking van de door het kabinet-Rutte III in overleg met de sociale partners in het principeakkoord over de vernieuwing van het pensioenstelsel afgesproken maatregel dat de AOW-leeftijd vanaf 2020 minder snel wordt verhoogd. Dit houdt in dat de AOW-leeftijd de komende jaren minder snel zal stijgen en in 2024 op 67 jaar zal uitkomen.

5.2.2 Ontwikkelingen 2020/2021

Pensioenakkoord

De werkgevers- en werknemersorganisaties en het kabinet hebben een pensioenakkoord bereikt waarin op hoofdlijnen de volgende zaken zijn vastgelegd:

- De AOW-leeftijd wordt tot en met 2021 bevroren op het huidige niveau van 66 jaar en vier maanden. Vervolgens stijgt de AOW-leeftijd in 2022 naar 66 jaar en zeven maanden, in 2023 naar 66 jaar en tien maanden en in 2024 naar 67 jaar. In de oude situatie steeg de AOW-leeftijd al in 2021 naar 67 jaar (reeds vertaald in de Wet temporisering AOW-leeftijd; zie paragraaf 5.2.1). De koppeling tussen de AOW-leeftijd en de gemiddelde levensverwachting wordt minder streng. Nu geldt dat men een jaar langer moet doorwerken als men gemiddeld een jaar ouder wordt. Dat wordt aangepast naar acht maanden langer doorwerken.
- Het pensioen wordt persoonlijker en transparanter doordat de opbouw meer gaat aansluiten bij de premie die mensen inleggen (afschaffing van de doorsneesystematiek voor pensioenopbouw inclusief afspraken voor compensatie).
- Het pensioen wordt sneller aangepast aan de economische situatie: sneller verhogen in goede, en sneller verlagen in slechte tijden.
- De huidige regels om te korten worden tijdelijk aangepast om kans op kortingen op de korte termijn te verkleinen.
- Het kabinet investeert 800 miljoen euro om mensen te helpen gezond en werkend hun pensioenleeftijd te behalen.
- Er komt ruimte voor werkgevers en werknemers om mensen met zwaar werk eerder te laten stoppen met werken.
- ZZP'ers moeten zich tegen arbeidsongeschiktheid gaan verzekeren, zodat alle werkenden verzekerd zijn.

Het pensioenakkoord regelt de wijzigingen op hoofdlijnen. In december 2020 heeft de regering de uitwerking van het pensioenakkoord uitgewerkt in een internetconsultatie. Hierin wordt onder meer uitgewerkt welke pensioencontracten mogelijk zijn, hoe de transitie naar een nieuw pensioencontract er uitziet en wat het financieel toetsingskader voor pensioenfondsen tot het transitiemoment inhoudt. Naar verwachting wordt het definitieve wetsvoorstel in 2021 aan de Tweede Kamer gestuurd.

Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen

Op 17 november 2020 is het wetsvoorstel Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen ingediend. Dit voorstel regelt onder meer dat mensen meer keuzevrijheid krijgen bij de aanwending van hun pensioen, door mogelijk te maken dat zij een beperkt deel (maximaal 10%) van hun pensioen kunnen opnemen als een bedrag ineens. SPF zal in 2021 en 2022 de noodzakelijke maatregelen treffen om het bedrag ineens mogelijk te maken.

Wet pensioenverdeling bij scheiding 2022

Dit wetsvoorstel regelt hoe pensioen bij een echtscheiding verdeeld moet worden vanaf 2022. In dit wetsvoorstel wordt onder meer geregeld dat bij scheiding het te verdelen ouderdomspensioen en partnerpensioen wordt omgezet in een eigen recht op ouderdomspensioen voor de gewezen partner. Dit wetsvoorstel had in werking moeten treden in 2021, maar is uitgesteld naar 2022. SPF volgt de ontwikkelingen ten aanzien van dit wetsvoorstel en treft de noodzakelijke maatregelen om dit wetsvoorstel in 2022 te kunnen uitvoeren.

5.3 Toezicht in 2020

Intern toezicht

In het jaarverslag over 2019 deed de RvT verslag van zijn bevindingen. Daarbij hanteerde de RvT het normenkader van de Vereniging Intern Toezichthouders Pensioensector als leidraad om het oordeel te structureren. Tevens stelde de RvT een Toezichtplan 2020 op, dat de belangrijkste speerpunten bevat van het toezicht door de RvT.

Verder was de RvT betrokken bij de ontwikkelingen op het vlak van governance, zoals de ontstane vacatures bij de paritaire en expertbestuursleden en de onafhankelijk voorzitter. In hoofdstuk 10 doet de RvT verslag van zijn bevindingen.

Compliance officer

De compliance officer rapporteert elk jaar via een aparte rapportage over de werkzaamheden en bevindingen. Deze rapportage is te lezen in hoofdstuk 10.4. De compliance officer werkte een update uit van de Gedragscode en stelde een Compliance programm op. Daarnaast was de compliance officer betrokken bij de Systematische Integriteits- en Risicoanalyse (SIRA) en verzorgde hij in de bestuursvergadering van december 2020 een awareness-sessie met het bestuur.

De Nederlandsche Bank

De contacten met DNB waren in 2020 beperkt van omvang. Een gepland overleg tijdens de bestuursvergadering in maart heeft niet plaatsgevonden als gevolg van de ontwikkeling van de pandemie.

Conform het beleid van DNB diende SPF vóór 1 september 2020 de opzet van het risicomanagement in het kader van IORP II bij DNB in te dienen. In mei voerde het DB over de opzet ervan intensief overleg met de toezichthouder. Deze ging met de opzet akkoord, waarna de benoeming van de Sleutelfunctiehouders ter goedkeuring aan DNB werden voorgelegd. In de loop van september werd goedkeuring voor alle drie de Sleutelfunctiehouders verkregen.

In 2020 heeft DNB een uitvraag gedaan naar de niet-financiële risico's die het fonds loopt.

Autoriteit Financiële Markten

Pensioenfondsen zijn op basis van wet- en regelgeving gehouden om aan deelnemers zichtbaar te maken wat de hoogte van hun pensioen naar verwachting is. Daartoe is het instrument ontwikkeld dat deelnemers zicht geeft wat de hoogte van het pensioen is in een slecht weer scenario, het meest waarschijnlijke scenario en een optimistisch scenario. De vertraagde aanlevering van deze gegevens aan Mijnpensioenoverzicht.nl leidde ook tot opmerkingen van de AFM.

Verder heeft SPF op verzoek van de AFM een inhoudelijk overleg gevoerd over het informeren van deelnemers over het toepassen van een beschikbare premieregeling. Dit overleg heeft geleid tot een informatie brief van de AFM met een beperkt aantal suggesties voor SPF.

Autoriteit Persoonsgegevens

Datalekken moeten verplicht en direct gemeld worden bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). Daarnaast gelden er regels ten aanzien van het melden van een datalek aan betrokkenen. Bij SPF hebben in 2020 twee incidenten met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens plaatsgevonden, die tijdig gemeld zijn aan de Autoriteit Persoonsgegevens. Naar aanleiding van de incidenten heeft SPF maatregelen getroffen om vergelijkbare, toekomstige incidenten te vermijden.

6 RISICOMANAGEMENT

6.1 Risicobeleid

Pensioenbeheer en Vermogensbeheer, de twee pijlers van het beheren van een pensioenfonds, leiden onvermijdelijk tot risico's. Deze risico's kunnen een bedreiging vormen voor het realiseren van de doelstellingen en ambities, maar kunnen ook leiden tot kansen. Risico's kunnen door de tijd heen veranderen en kunnen in onderlinge samenhang elkaar versterken. Een systematisch en integraal risicobeheer adresseert de risico's en de onderlinge samenhang tussen deze risico's. Het ondersteunt ook de beleid- en besluitvorming.

Het risicobeheer kent als uitgangspunt de strategische doelstellingen en ambities, het risicoprofiel en de risicohouding van SPF. De navolgende uitgangspunten (Risk Beliefs) liggen ten grondslag aan het risicobeheer:

- Risico Management draagt bij aan de realisatie van de fondsdoelstellingen.
  Risico management op zichzelf is geen doelstelling. SPF wil de fondsstrategie waarmaken. Hier draagt risico management aan bij door bedreigingen tijdig te identificeren en te beheersen en daarnaast kansen te identificeren en te benutten.

- De daadwerkelijk genomen risico's moeten consistent zijn met de risicohouding van het fonds. Bij besluitvorming wordt een balans gezocht tussen alle risico's (kans en impact), rendement en kosten van beheersing.
  Het mitigeren van alle risico's is kostbaar en niet mogelijk. Daarnaast geldt dat het nemen van specifieke (lonende) risico's van belang is om de (financiële) doelstellingen en ambities van het fonds waar te kunnen maken.

- Risico Management is een eindverantwoordelijkheid van het bestuur
  Risico management is effectief als het hoogste fondsorgaan (het bestuur) weliswaar verantwoordelijk is, maar de 1e lijns commissies moeten de voor die commissie relevante risico's identificeren en beheersen. Zonder het adequate management van de risico's in de 1e lijn is de werking van het risico management niet (of in mindere mate) effectief.

- Risico Management kent grotere meerwaarde als een integrale aanpak wordt ingericht
  Als risico's ook integraal worden bekeken, worden interactie effecten van risico's en ongewenste secundaire effecten van risicobeheersing zichtbaar en kan hier op worden geacteerd.

- Risico Management wordt vanuit de strategische risico's vormgegeven
  Erkend wordt dat strategische risico's het meest materieel zijn voor de bepaling van de uiteindelijke risicopositie van het fonds en dat de bestuurlijke focus hier dient te liggen.

- Risico Management vergt een consistente beheersing van de keten van uitbesteding
  Het fonds heeft het merendeel van de uitvoerende activiteiten uitbesteed. De uitbestede activiteiten zijn integraal onderdeel van de fonds verantwoordelijkheid en dienen als zodanig te worden beheerst. Deze beheersing dient volledig geïntegreerd te zijn in, en aan te sluiten bij, het risico management van het fonds.

6.2 Risicomanagement model

SPF heeft een systematisch en integraal risicobeheer model geïmplementeerd dat is gebaseerd op het, als internationale standaard, geaccepteerde COSO ERM model. Gelijk aan het COSO ERM model bestaat het risicobeheer model uit acht elementen.

Element 1: Interne omgeving

De risico governance, risicohouding en de risicocultuur van SPF maken deel uit van de interne omgeving.

Risico governance

De risico governance is gebaseerd op de three lines of defence gedachte.

Eerste line of defence

Het risicobeheer van SPF is geïntegreerd in de gehele organisatie, van operationeel tot strategisch niveau. Het bestuur is nadrukkelijk eindverantwoordelijk voor het bestaan en de werking van een adequaat risicobeheer en de componenten die daarmee samenhangen.

Tweede line of defence

SPF heeft in de tweede line of defence een SFH Risicobeheer aangewezen die toeziet op de beheerste uitvoering van het risicobeheer. De SFH Risicobeheer bewaakt dat voorgenomen materiële besluitvorming door het bestuur in lijn ligt met het beleid en de risicohouding. Daarnaast borgt de SFH Risicobeheer dat het bestuur een totaalbeeld heeft van de verschillende risico's waaraan SPF wordt blootgesteld. De Commissie Risk & Compliance ondersteunt de SFH Risicobeheer bij de uitvoering van zijn taken.

Tevens heeft het bestuur in de tweede line of defence een SFH Actuariaat aangewezen. De invulling van de Sleutelfunctiehouder is extern belegd bij Willis Towers Watson.

De invulling van de rol van de Sleutelfunctievervuller voor risicobeheer is aan DSM Pension Services (DPS) toegewezen, die van Sleutelfunctievervuller Actuariaat is neergelegd bij Willis Towers Watson.

Derde line of defence

De derde line of defence wordt binnen SPF ingevuld door de SFH Audit. De SFH Audit ziet toe op de werking van de administratieve organisatie en interne controle en stelt zeker dat bij de totstandkoming en opvolging van het beleid de interne procedures en processen zijn nagevolgd en rapporteert hierover aan het bestuur.

In de derde line of defence heeft SPF tevens een Sleutelfunctievervuller Audit aangewezen die de audit werkzaamheden uitvoert. SPF heeft de rol van Sleutelfunctievervuller Audit belegd bij PWC.

Risicocultuur

De mate waarin de three lines of defence effectief zijn, is afhankelijk van de risicocultuur. De risicocultuur bestaat uit de individuele en collectieve waarden en normen en gedragspatronen die bepalen of en hoe SPF is gecommitteerd aan het risicobeheer. Het bestuur en de aan SPF verbonden personen moeten in woord en daad het belang van risicobeheer herkennen, ondersteunen en uitdragen.

Het bestuur vindt dat effectief risicobeheer alleen mogelijk is als risicobeheer geïntegreerd is in de risicocultuur van SPF. SPF heeft hier invulling aan gegeven door een aantal harde en zachte beheersmaatregelen in te richten. De zachte beheersmaatregelen zijn met name van belang voor de risicocultuur. Zachte beheersmaatregelen hebben betrekking op het borgen en verbeteren van het risicobewustzijn, de tone at the top, het verankeren van integriteit en het bevorderen van de board room dynamics.

Risicohouding

SPF heeft als richtinggevend kader een risicohouding afgeleid en vastgelegd. De risicohouding wordt bij de beoordeling van de risico omgeving ingezet als objectief kader. Bij de risicohouding wordt onderscheid gemaakt tussen financiële risico's en niet-financiële risico's.

- Financieel: SPF heeft dit vormgegeven in het Strategisch Beleggingsplan en de ABTN. Specifiek zijn sturingsparameters afgeleid, bestaande uit verwacht pensioenresultaat en slecht-weer pensioenresultaat, aangevuld met grenzen ten aanzien van kortingskansen en volatiliteit alsmede de wettelijke eisen ten aanzien van het vereist eigen vermogen. Bij het vaststellen van de risicohouding heeft het bestuur rekening gehouden met de resultaten van het risicobereidheidsonderzoek dat onder de deelnemers is uitgevoerd. De risicohouding bestaat uit korte en lange termijn elementen.
- Niet-financieel: de risico omgeving is breder dan enkel financiële risico's. Niet voor alle niet-financiële risico's is een uitgewerkt wettelijk kader voorhanden waarmee een risicohouding kan worden afgeleid. Voor de risicohouding van de niet-financiële risico's wordt naar risicodraagkracht, de risicobereidheid en risicotolerantie gekeken evenals de strategische doelstellingen. Op basis van deze uitgangspunten wordt een kwalitatieve risicohouding afgeleid.

Element 2: Formuleren van strategische doelstellingen

De strategische en operationele doelstellingen van SPF zijn door het bestuur vastgelegd en gelden als basis voor het risicobeheer (zie hoofdstuk 1).

Element 3 en 4: Identificeren en beoordelen van risico's

Interne en externe gebeurtenissen die van invloed zijn op het behalen van de strategische en operationele doelstellingen worden door het bestuur geïdentificeerd. Daarbij wordt onderscheid gemaakt naar risicobeheer op het gebied van strategische, financiële, operationele en compliance risico's.

- Strategisch risicobeheer omvat het risicobeheer voor het behalen van de strategische doelstellingen.
- De financiële risico's worden door het bestuur via de Asset en Liability Studie (ALM-studie) geïdentificeerd en via het Integraal Balansmanagement (IBM) continue beoordeelt.
- Operationeel risicobeheer omvat het risicobeheer voor een beheerste uitvoering van bedrijfsprocessen en informatievoorziening. Deze risico's worden onder meer door middel van het Risk and Control Assessment (RCA) geïdentificeerd.
- Compliance risico's bestaan enerzijds uit risico's voortkomend uit veranderingen uit hoofde van wet- en regelgeving, anderzijds uit integriteits gerelateerde elementen. Deze risico's (en de beheersing daarvan) komen terug in het RCA, en daarnaast voert het fonds jaarlijks een SIRA uit, waar integriteitsrisico's worden besproken.

Element 5: Reactie op risico

Afhankelijk van het risicogebied, de potentiële impact op het behalen van de strategische doelstellingen, de beheerskosten en rekening houdend met proportionaliteit, maakt SPF binnen het RCA en SIRA een beleidskeuze op welke manier de risico's worden geadresseerd.

- In het RCA en SIRA wordt per risico de meest geschikte reactie geselecteerd. Het bestuur kan risico's vermijden, accepteren, beheersen of overdragen.

Element 6: Beheersmaatregelen

Risico's die SPF op het strategische niveau raken, worden beheerst door het bestuur, daarbij ondersteund door externe adviseurs en de verschillende bestuurscommissies. Wijzigingen in de strategische risico-omgeving kunnen aanleiding zijn om over te gaan tot bijstelling van het gevoerde beleid. Risico's die SPF op operationeel niveau raken, worden beheerst door middel van het opstellen van aanvullende beheersmaatregelen die in eerste instantie door de 1e lijns commissies worden bewaakt op effectiviteit.

- Acties voortkomend uit het RCA en SIRA worden uitgewerkt in concrete acties die worden vastgelegd in het jaarlijkse Risk Management Year Plan (RMYP). De voortgang van de uitvoering van dit RMYP wordt door de Commissie Risk en Compliance van SPF bewaakt.

Element 7: Informatie en communicatie

Relevante informatie wordt geïdentificeerd, opgeslagen en gecommuniceerd op een wijze die het bestuur in staat stelt om de bedrijfsvoering te bewaken. De uitkomsten van het RCA en SIRA worden vastgelegd in een eindrapportage die door het bestuur wordt vastgesteld.

Element 8: Bewaking

De effectiviteit van het risicobeheer wordt bewaakt en wijzigingen worden aangebracht ter verbetering. Sluitstuk van het risicobeheer van SPF is het monitoren van de werking van de ingevoerde beheersmaatregelen. Indien blijkt dat een beheersmaatregel niet (voldoende) effectief is, dan wordt deze aangescherpt. Via het monitoren wordt daardoor bereikt dat het risicobeheer continu een proces van toetsing en verbetering doorloopt.

6.3 Risicoanalyse

Gedurende 2020 heeft SPF de Risk and Control Assessment uitvoerig behandeld. De eerste lijns Commissies Pensioenen & Communicatie (Cie P&C), de Commissie Vermogensbeheer (Cie VMB) en het Dagelijks Bestuur hebben hierin het voortouw genomen.

De leden van de commissies zijn op voorhand individueel bevraagd over de identificatie van relevante risico's en de risicobeoordeling. Hierbij is de huidige situatie als vertrekpunt genomen. Tegelijkertijd is onderkend dat de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel een grote invloed gaat hebben op de beheersomgeving van het fonds. Vandaar dat een aantal risicobeoordelingen ook vanuit deze ontwikkeling tot stand zijn gekomen, bijvoorbeeld als het gaat over IT risico en datakwaliteit.

In de commissies is gezamenlijk gediscussieerd over deze beoordeling en de werking van de beheersmaatregelen. Deze discussies leidden tot verbeterde inzichten over de risicobeheersing. Daarnaast bereikten de commissies consensus over de risicobeoordeling en de beantwoording van de vraag of de risico's in voldoende mate zijn beheerst.

In een aantal gevallen is geconcludeerd dat vervolgacties nodig zijn om de risicobeheersing op het gewenste niveau te krijgen. De commissies hebben de adviezen ingebracht in de plenaire bespreking in het bestuur. Binnen het bestuur zijn vervolgens de adviezen vanuit de commissies besproken en is uiteindelijk consensus bereikt over passende vervolgacties.

In de plenaire sessie heeft het bestuur ook een aantal key risico's benoemd. Dit zijn netto risico's die het behalen van de fondsdoelstellingen het meest onder druk kunnen zetten. De beheersing moet daarom prioriteit houden, ook vanuit het oogpunt van de monitoring- en evaluatiecyclus. Deze worden onderstaand toegelicht.

Omgevingsrisico

Het risico kenmerkt zich door ontwikkelingen die zich afspelen buiten de invloedssfeer van het fonds om. Met name de transitie naar het nieuwe pensioencontract zorgt in de gehele pensioensector voor dynamiek in omgevingsfactoren. In het najaar van 2020 is de concept wetgeving van het nieuwe pensioenstelsel gepubliceerd. Daardoor krijgt de pensioenwereld een steeds duidelijker kader waar de komende jaren naar toe gewerkt kan worden.

Beheersmaatregelen

Van belang blijft om de ontwikkelingen nauwgezet te monitoren. Daarnaast blijft het van belang om de communicatie met stakeholders zoals deelnemers en sociale partners voort te zetten. Tenslotte borgt SPF door de inbreng van DPS en de inhuur van een extern adviseur vermogensbeheer respectievelijk risicomanagement ook outside in kennis binnen commissies en het bestuur.

Samenvattend

Het omgevingsrisico is een belangrijk risico om te blijven monitoren de komende jaren. Op dit moment worden geen additionele beheersmaatregelen genomen; de restrisico's worden geaccepteerd.

Pensioendriehoek

De pensioendriehoek maakt de uitruil inzichtelijk tussen de ambitie, de kosten en de zekerheid. De ambitie komt tot uitdrukking in de pensioenregeling, de kosten hebben te maken met de ambitie van het fonds, de premiestelling en de zekerheid hangt nauw samen met de risicohouding van SPF. Met name vanwege de lage rentestanden is de spanning op de pensioendriehoek in 2020 verder vergroot. De toenemende indexatieachterstand is daar het meest treffende voorbeeld van. Door de lage rente is in 2020 ook de kostendekkendheid van de premie onder druk komen te staan. De Corona pandemie zorgde vooral in de eerste helft van 2020 voor scherpe dalingen op de beleggingsmarkten, waardoor ook de kortingsrisico's toenamen.

Beheersmaatregelen

Communicatie, ook via de nieuwsbrief, blijft cruciaal, mede vanwege de financiële positie en de transitie naar het nieuwe pensioencontract. Van belang blijft om deelnemers en overige stakeholders periodiek en op een transparante wijze te informeren. In het najaar heeft minister Koolmees meer duidelijkheid verschaft over het wetgevingskader gedurende de overstap naar het nieuwe pensioenstelsel: het zogenaamde 'transitie FTK.' Daarmee lijken kortingsrisico's in ieder geval weer wat verder verlaagd.

Samenvattend

Op dit moment wordt de onderkende spanning op de pensioendriehoek geaccepteerd. Nauwgezette monitoring van de financiële positie en de ontwikkeling van bijvoorbeeld renteniveaus blijft zeer belangrijk. Het draagvlak voor SPF onder deelnemers en overige stakeholders is groot. Periodieke en transparante communicatie richting achterban draagt eraan bij dat dit grote draagvlak behouden blijft.

Marktrisico

Om het ambitieniveau van de toeslagverlening waar te maken, moet SPF voldoende rendement behalen. Daarom belegt SPF in beleggingscategorieën zoals aandelen, vastgoed en alternatieve beleggingen, waaronder infrastructuur. Deze beleggingen brengen marktrisico met zich mee omdat de waardeontwikkeling gevoelig is voor bewegingen op de beleggingsmarkten. De aanhoudend lage renteniveaus hebben geleid tot een verslechtering van de dekkingsgraad waarmee de buffer voor de opvang van het marktrisico is afgenomen.

Beheersmaatregelen

Marktrisico wordt beschouwd als een lonend risico, dat bewust wordt genomen. Verwacht wordt immers dat deze risicobron een positieve bijdrage levert aan het behalen van de doelstellingen van SPF. Er wordt gezorgd voor voldoende diversificatie in de beleggingsportefeuille door een evenwichtige verdeling over beleggingscategorieën. Daarnaast hanteert SPF binnen markten een gedegen spreiding naar regio's, landen en sectoren om de concentratie naar risico's te beperken. In het jaarlijks beleggingsplan wordt toegelicht hoe de verdeling over de verschillende beleggingscategorieën zal plaatsvinden. Hierbij wordt ook de toegestane ruimte binnen de mandaten ten opzichte van het jaarlijkse beleggingsplan benoemd in termen van bandbreedtes en tracking errors. Bij de investment beliefs is vastgelegd hoe het bestuur staat ten opzichte van de inrichting van de beleggingsportefeuille, waaronder de mate van diversificatie, liquiditeit, en actief beheer.

Samenvattend

Ook in 2020 heeft het marktrisico zich een aantal keren gemanifesteerd, vooral gedreven door de ontwikkelingen rondom de Corona pandemie. Het bestuur heeft op advies van de Commissie Vermogensbeheer een aantal keren gesproken over de noodzaak tot het treffen van additionele maatregelen. Steeds is gekozen voor het voortzetten van het bestaande beleid. Het nemen van marktrisico is een middel om het doel (de indexatiedoelstelling) te bereiken. Het restrisico wordt door het bestuur geaccepteerd.

Renterisico

De rentegevoeligheid van de nominale pensioenverplichtingen wijkt af van de rentegevoeligheid van de beleggingen. Deze mismatch in de balans heeft bij een rentewijziging impact op de dekkingsgraad. Bij een rentedaling stijgt de waarde van de pensioenverplichtingen bijvoorbeeld sterker dan de waarde van de aangehouden beleggingen, wat een negatief effect heeft op de dekkingsgraad. De rente is aanhoudend laag.

De ECB heeft het verruimende beleid gedurende 2020 gehandhaafd. Daarbij oordeelt SPF dat het opwaarts potentieel in de rentebeweging groter lijkt dan het neerwaarts potentieel.

Beheersmaatregelen

SPF dekt het renterisico strategisch af waarbij gebruik wordt gemaakt van een rentestaffel. Bij hogere renteniveaus wordt de renteafdekking uitgebreid, bij dalende niveaus wordt de renteafdekking verlaagd. De afdekking is vormgegeven door middel van staatsobligaties, kredietobligaties en hypotheken binnen de matchingportefeuille, aangevuld met renteswaps. SPF heeft voor de renteafdekking restricties afgeleid voor het toegestane curverisico, en beleid ten aanzien van tegenpartijen en de beheersing van liquiditeitsrisico's.

Samenvattend

De aanhoudend lage rente is de meest belangrijke oorzaak van het niet kunnen realiseren van de ambitie en zet ook de nominale doelstelling onder druk. Het renterisico is ook in 2020 nauwgezet gemonitord. Steeds is bevestigd dat het opwaarts potentieel groter lijkt dan het neerwaarts potentieel. Daarom is het beleid in 2020 niet aangepast.

ESG risico

Dit zijn risico's die verband houden met milieu en klimaat, mensenrechten en sociale verhoudingen, aangaande de beleggingsportefeuille en het beheer daarvan. Het bestuur onderkent dat dit risicogebied volop in ontwikkeling is. Op dit moment bestaat er binnen het bestuur nog geen gemeenschappelijke visie over de beheersing van ESG risico. Vooral het ambitieniveau is onderwerp van discussie. In 2021 wordt het ESG beleid verder uitgewerkt.

IT risico

Het risico op schade als gevolg van systeemuitval, een gebrekkige beveiliging en/of continuïteit van systemen. Het risicogebied is opgedeeld naar de aspecten informatiebeveiliging en aanpasbaarheid. Het bestuur onderkent de dynamiek binnen de IT omgeving en benadrukt het belang van een goede beheersing. Vooral om naar de toekomst toe het huidige risicoprofiel niet verder te laten stijgen. De transitie naar het nieuwe pensioenstelsel vergt significante aanpassingen in IT systemen. Ook de beheersing van bijvoorbeeld cyberrisico, een integraal onderdeel van het informatiebeveiligingsbeleid, wint nog meer aan belang. Het bestuur constateert bijvoorbeeld dat het cyberrisico toegenomen is. Het aantal succesvolle cyberaanvallen is echter niet toegenomen waardoor geconcludeerd wordt dat de beheersmaatregelen effectief zijn.

Beheersmaatregelen

De beheersomgeving omvat het geheel van preventieve, detectieve, repressieve en correctieve maatregelen alsmede procedures en processen die de beschikbaarheid, vertrouwelijkheid en integriteit van informatie binnen SPF verzorgen. Het DNB Security kader is ingericht waarin de beheersmaatregelen staan beschreven om dit te bewerkstelligen. In 2020 zijn de beheersmaatregelen verder ingebed in de bedrijfsvoering.
Het bestuur heeft IT-beleid opgesteld en heeft recentelijk kennissessies georganiseerd waardoor de gezamenlijke kennis ten aanzien van IT verder is toegenomen. SPF heeft IT uitbesteed aan DPS. Periodiek bespreekt het fonds samen met de andere klant van DPS relevante ontwikkelingen op het gebied van IT en IT-risicobeheersing.

Samenvattend

Het bestuur onderkent de dynamiek binnen de IT omgeving en vindt het van belang om de beheersing op peil te houden. Het risiconiveau past binnen de risicohouding van het fonds, er zijn geen additionele vervolgacties geformuleerd.

Uitbestedingsrisico

Het risico dat de continuïteit, integriteit en/of kwaliteit van de instelling in gevaar komt door de aan derden uitbestede activiteiten op het gebied van bijvoorbeeld pensioenbeheer, vermogensbeheer, custody dienstverlening of actuariële werkzaamheden. SPF heeft een groot gedeelte van zijn activiteiten uitbesteed. Daarom is het beheersen van uitbestedingsrisico's van belang.

Beheersmaatregelen

Bij de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel is de afhankelijkheid van uitbestedingspartners een voornaam aandachtspunt. Daarom zijn heldere afspraken nodig tussen pensioenfonds en uitbestedingspartners. Deze afspraken zijn veelal vastgelegd in SLA rapportages. SPF wordt op structurele wijze op de hoogte gehouden over de voortgang ten aanzien van de gemaakte afspraken, waardoor het fonds in staat is om het risicoprofiel te monitoren, te evalueren en bij te sturen daar waar nodig.

Samenvattend

De ontwikkeling van het uitbestedingsrisico wordt nauwgezet gemonitord en structureel geagendeerd in commissies en bijeenkomsten van het bestuur. Er zijn geen additionele beheersmaatregelen gespecificeerd, het huidige risicoprofiel voldoet aan de risicohouding.

6.4 Ontwikkelingen Risicomanagement

Risk Vision en Risk and Control Assessment

In 2020 heeft SPF gewerkt aan de ontwikkeling van de Risk Vision. Met het ontwikkelen van een eigen visie op risicobeheer heeft het fonds zijn risicobeheer verder geprofessionaliseerd. De dynamiek in de omgeving van pensioenfondsen, de eisen vanuit wet- en regelgeving en de voorbereidingen op de Eigen Risicobeoordeling hebben als aanleiding gediend om deze stap afgelopen jaar te zetten.

Het bestuur heeft in 2020 middels een drietal gefaciliteerde themasessies invulling gegeven aan de verdere ontwikkeling van risicobeheer door middel van de samenstelling van de Risk Vision. Hierbij is het COSO ERM model 2017 als leidraad gehanteerd. Dit raamwerk wordt in het algemeen erkend als de norm waartegen organisaties de doeltreffendheid van hun systemen van interne controle en risicomanagement meten.

Het traject onderstreept het belang dat het bestuur hecht aan een beheerste omgang met risico's en de overtuiging van het fonds dat een gedegen risicomanagement aanpak bijdraagt aan het behalen van de doelstellingen. Het waarmaken van de pensioenbelofte aan de deelnemers staat meer dan ooit in het middelpunt van de bestuurlijke aandacht.

In de ontwikkelde Risk Vision heeft de interactie tussen missie, visie en principes, strategie en doelstellingen, implementatie en (evaluatie van) prestaties een belangrijke rol. Het vastgestelde risicomodel is opgebouwd uit principes ('risk beliefs'), een risicoraamwerk ('plan-do-check-act'), en een risicomanagement proces ('proces').

Binnen het proces neemt het Risk and Control Assessment (RCA) een centrale plek in. Doel van het RCA is het identificeren, analyseren en beoordelen van risico's. Daarbij wordt getoetst of de risico's zich binnen de risicohouding van het fonds bevinden. Wanneer dit niet het geval is worden (additionele) beheersmaatregelen gedefinieerd die de risico's terugbrengen tot een niveau dat overeenkomt met de risicohouding van het fonds.

Deze exercitie wordt eenmaal in de drie jaar in zijn volledige vorm uitgevoerd. In 2017 is dit voor het laatst gebeurd, in de daaropvolgende jaren is het RCA geactualiseerd. Afgelopen jaar is derhalve weer een volledige RCA uitgevoerd. Hierbij hebben de 1e lijns commissies van het fonds, de Commissie Pensioenen & Communicatie en de Commissie Vermogensbeheer, en het Dagelijks Bestuur een belangrijke rol gehad. Ze zijn immers (conform de daartoe opgestelde reglementen) primair verantwoordelijk voor de beheersing van, en advisering over, de aan hen gemandateerde delen van het risicobeheer en leggen hierover verantwoording af aan het bestuur. Risicobeheer blijft daarbij uiteraard een eindverantwoordelijkheid van het gehele bestuur.

De conclusies uit het RCA zijn vastgesteld door het bestuur en de actiepunten zijn toebedeeld aan actiehouders, veelal de 1e lijns commissies van het fonds. Voor een inhoudelijk toelichting bij het RCA verwijzen we naar het hoofdstuk 'Risicoanalyse.'

IT opleiding

Het bestuur heeft in 2020 een IT opleiding gevolgd en in een aantal verdiepingssessies stilgestaan bij de IT risico's die raken aan de bedrijfsvoering van SPF. Bijvoorbeeld, de strategische keuzes die SPF gaat maken ten aanzien van het nieuwe pensioenstelsel zullen impact hebben op de IT systemen. Met experts is van gedachten gewisseld over de aankomende veranderingen. Bijvoorbeeld ten aanzien van trends en innovaties, wet- en regelgeving en IT governance. Door als bestuur gezamenlijk kennis op te bouwen, is een beter beeld ontstaan over dit risicogebied en kan SPF IT risico's op adequate wijze blijven beheersen.

Risk Governance

Vanwege de introductie van IORP II heeft SPF gedurende de afgelopen jaren een aantal wijzigingen in de governance doorgevoerd. In 2020 heeft een evaluatie plaatsgevonden over de wijze waarop de Commissie Risk & Compliance vormgegeven wordt, mede in relatie tot de verantwoordelijkheden die horen bij de Sleutelfunctiehouder Risicobeheer (SFH RB). Een aantal varianten zijn binnen SPF besproken, daarnaast is geïnventariseerd op welke wijze collega pensioenfondsen hiermee omgaan. Uiteindelijk heeft SPF besloten om de Commissie Risk & Compliance te handhaven. De gemaakte afspraken leiden tot meer duidelijkheid over de rolverdeling tussen de commissie en de SFH RB.

6.5 Gevoeligheid dekkingsgraad voor marktontwikkelingen

De dekkingsgraad van SPF is gevoelig voor veranderingen van renteniveaus en schommelingen in de rendementsportefeuille. In onderstaande tabel is dit effect weergegeven.

- Bij een dekkingsgraad van 103,2%, kan SPF een gezamenlijke daling van de rendementsportefeuille en de rente opvangen van 10% resp. 0,4% voordat de kritische dekkingsgraad van 92% wordt bereikt.
- Vanaf een beleidsdekkingsgraad van 110% mag (gedeeltelijke) toeslagverlening plaatsvinden binnen het FTK. Vanaf een dekkingsgraad van circa 125% is het toegestaan om volledige toeslag te verlenen. Om volledige toeslag te mogen verlenen is een toevoeging aan de rendementsportefeuille nodig van 20% en een rentestijging van 0,5% nodig.

< - - Waardeverandering rendementsportfolio in % - - >

< - - Rentebeweging in % - - >	-30%	-20%	-10%	0%	10%	20%	30%
1,5%	114,7%	123,8%	132,8%	141,9%	150,9%	160,0%	169,0%
1,0%	102,1%	109,6%	117,2%	124,8%	132,4%	140,0%	147,6%
0,5%	92,9%	99,4%	106,0%	112,5%	119,0%	125,6%	132,1%
0,0%	86,0%	91,7%	97,5%	103,2%	108,9%	114,7%	120,4%
-0,5%	80,6%	85,7%	90,8%	95,9%	101,0%	106,1%	111,3%
-1,0%	76,2%	80,9%	85,5%	90,1%	94,7%	99,3%	103,9%
-1,5%	72,7%	76,9%	81,1%	85,3%	89,5%	93,7%	97,9%

**cijfers ultimo 2020*

7 VOORUITBLIK

Het bestuur verwacht dat het jaar 2021 voor het pensioenbeheer een overgangsjaar wordt richting een nieuw pensioenstelsel. De regering is in samenwerking met sociale partners (werkgeversorganisaties en vakverenigingen) in Den Haag zijn een pensioenakkoord overeengekomen en dat vraagt om nadere uitwerking van een nieuw pensioencontract. Ingeschat wordt dat gedurende de voortgaande onderhandelingen tussen betrokken partijen wijzigingen in wet- en regelgeving en ontwikkelingen beperkt van omvang zullen zijn. De uitwerking van het pensioenakkoord zal in de komende periode gestalte worden gegeven, waarover overleg gevoerd wordt tijdens de pensioentafels met vakverenigingen en SABIC als werkgever. De uitwerking van het pensioenakkoord zal vorm krijgen door het opstellen van het transitieplan, implementatieplan en een communicatieplan met deelnemers. Over de (tijdige) ontwikkelingen op dit vlak zullen de stakeholders van het fonds worden geïnformeerd.

Missie, visie en core beliefs

Het bestuur heeft geconstateerd dat haar missie- en visie-statements aan herijking toe zijn. In het eerste halfjaar van 2021 zullen missie, visie en core beliefs van het fonds door het bestuur opnieuw worden bepaald. De ontwikkeling van core beliefs biedt het bestuur vervolgens handvatten om de komende jaren o.a. de invulling van het Pensioenakkoord aan te toetsen.

Governance

Begin 2021 heeft het bestuur besloten om de bezetting van de commissies aan te passen, dit in verband met het vertrek van Arthur Smit en het toetreden in het bestuur van John van Moorsel. Samenvattend zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd:

- Jos van Gisbergen heeft in zijn hoedanigheid van SFH Risicobeheer het voorzitterschap op zich genomen van de Commissie Risk & Compliance.
- John van Moorsel werd lid van de Commissie Risk & Compliance en toehoorder van de Commissie Vermogensbeheer.
- Giselle Verwoort is toegetreden tot de Commissie Vermogensbeheer. De Nederlandsche Bank heeft daar in februari 2021 mee ingestemd.
- De voorzitters van de Commissie Pensioenen & Communicatie (Angela Peters) en de Commissie Vermogensbeheer (Marcel Roberts) zijn aangesloten als toehoorder in de Commissie Risk & Compliance.
- De onafhankelijk voorzitter van SPF kan aansluiten als toehoorder bij alle vergaderingen van de commissies.

In het risicobeheermodel van SPF is ervoor gekozen om de verantwoordelijkheid voor het risicomanagement primair te beleggen bij de 1e lijns commissies: de Commissie Pensioenen & Communicatie en de Commissie Vermogensbeheer. De nieuw aangestelde risicoadviseur, Ben Velzeboer, adviseert beide commissies.

Financiële positie

De dekkingsgraad heeft over de eerste maanden van 2021 een stijging laten zien, met name door de rentestijging. De nominale dekkingsgraad kwam per einde van het eerste kwartaal 2021 uit op 110,6% en de beleidsdekkingsgraad tekende een niveau van 100,5% op.

Ontwikkeling UFR

De technische voorzieningen zijn vastgesteld op basis van de rentetermijnstructuur van De Nederlandsche Bank per 31 december 2020 en de factoren zoals genoemd in de grondslagen bij de jaarrekening. De Nederlandsche Bank heeft toegelicht dat de rentetermijnstructuur de komende jaren in vier stappen wordt gewijzigd. Een wijziging die volgt uit het advies van de Commissie Parameters. Tezamen met het effect van de verwachte daling van het tienjaars voortschrijdende gemiddelde van de rente zal een verhogend effect op de technische voorzieningen ontstaan wat een drukkend effect op de dekkingsgraad heeft.

Covid-19 en financiële markten

De combinatie van een ruim monetair beleid en hoopgevende berichten over vaccins oogst positief voor verder economisch herstel in 2021. Het extreme monetaire beleid en de hoge begrotingstekorten vormen wel een risico op de langere termijn. De inflatiecijfers blijven vooralsnog gematigd.

Overheden reageerden aan het einde van het jaar 2020 massaal op de toename van het aantal besmettingen in het kader van de Covid-19 pandemie door het instellen van maatregelen om de samenkomst van groepen mensen zoveel mogelijk te beperken door het instellen van lockdowns. De onzekerheden in de markt blijven daardoor nog steeds aanzienlijk. De gevolgen van de maatregelen van overheden in het kader van de Covid-19 pandemie voor de verdere economische ontwikkeling zijn moeilijk in te schatten. Het bestuur blijft de ontwikkelingen nauwlettend volgen.

Op dit moment is het effect van Covid-19 niet meegenomen in de overlevingstafels. Het bestuur is echter op de hoogte van het feit dat de pandemie in de toekomst eventueel effect kan hebben op de ervaring sterfte. Indien dit het geval is zal het effect ook worden meegenomen in de overlevingstafels en bijbehorende berekeningen.

Search for yield

Voor 2021 blijft, evenals in voorgaande jaren, de lage rente, die binnen de pensioensector als het primaire risico voor de balans van pensioenfondsen wordt aangemerkt, een aandachtspunt. Als gevolg van de lage rente wordt ook in 2021 gekeken naar investeringen in alternatieve beleggingen die binnen een acceptabel risicoprofiel meerwaarde opleveren. Deze zogeheten search for yield wordt in 2021 evenals in 2020 voortgezet.

Duurzaamheidsbeleid

In 2020 is het huidige beleid ten aanzien van duurzaamheid geëvalueerd en heeft het bestuur besloten om een aantal pijlers aan het duurzaamheidsbeleid van het pensioenfonds toe te voegen, waaronder engagement. Het bestuur onderzoekt daarnaast de mogelijkheid om het stembeleid uit te breiden en heeft daarnaast in het kader van het IMVB convenant het thematisch aandachtsgebied klimaatverandering vastgesteld. In 2021 zal duurzaamheid prominent op de agenda van de bestuursvergadering staan. Ondermeer het vaststellen van de ambitie in het kader van het thema klimaatverandering en de verdere invulling hiervan en het voldoen aan de vereisten vanuit de SFDR wetgeving en de IMVB convenant zullen uitvoering worden besproken.

Communicatiebeleid 2020 tot en met 2022

Sinds 1 januari 2020 is het communicatiebeleid voor de periode 2020 tot en met 2022 van kracht. Het beleid is effectief, zo blijkt uit de diverse onderzoeken en contacten met deelnemers. Indien nodig wordt het beleid aangepast aan nieuwe inzichten en ontwikkelingen.

Zo wordt rekening gehouden met ontwikkelingen in de pensioencommunicatie op communicatief en technologisch gebied. Datzelfde geldt ook voor ontwikkelingen zoals wetgeving, externe ontwikkelingen en wanneer zich best practices voordoen. Speerpunten in het nieuwe beleid zijn de verdere digitalisering en het aansluiten van de werkgever SABIC.

In het voorjaar van 2021 wordt een deelnemersonderzoek uitgevoerd. De doelgroepen die voor dit onderzoek benaderd worden zijn de deelnemers en gepensioneerden.

Een belangrijk aandachtspunt in de communicatie zal het nieuwe pensioencontract zijn. In eerste instantie zullen de sociale partners aan zet zijn om te komen tot afspraken en ligt de verantwoordelijkheid voor de communicatie daarover bij hen. Dat laat onverlet dat ook het fonds in de loop van 2021 keuzes moet maken. Zo zal het bestuur een besluit moeten nemen of het fonds gebruik gaat maken van het Transitie FTK.

Het bestuur,
Arnout Korteweg, onafhankelijk voorzitter
Guido Croonen
Jos van Gisbergen
Willem Grin
Leon Jacobs
Stuf Kaasenbrood
John van Moorsel
Angela Peters-Derksen
Marcel Roberts
Rudger Schiewer
Giselle Verwoort

JAARREKENING

8 JAARREKENING

8.1 Balans per 31 december

ACTIVA (in € mln.)	2020		2019	
Beleggingen				
Vastgoedbeleggingen	322,3		301,3	
Aandelen	977,3		895,4	
Vastrentende waarden	1.709,3		1.597,5	
Derivaten	58,2		55,1	
Overige beleggingen	104,3		97,5	
	3.171,4		2.946,8	
waarvan voor risico fonds		3.122,0		2.896,8
waarvan voor risico deelnemer (PPS)		45,5		47,1
waarvan voor risico deelnemer (NPR)		3,9		2,9
Vorderingen en overlopende activa				
Overige vorderingen	2,4		3,9	
		2,4		3,9
Overige activa				
Liquide middelen	30,2		53,3	
		30,2		53,3
		3.204,0		**3.004,0**
PASSIVA (in € mln.)				
Pensioenfondsreserve		98,7		207,0
Technische Voorziening				
TV voor risico fonds	2.989,7		2.690,8	
TV voor risico deelnemer	49,4		50,0	
		3.039,1		2.740,8
Overige schulden en overlopende passiva				
Derivaten	0,3		1,2	
Schulden aan kredietinstellingen	62,6		51,6	
Overige schulden	3,3		3,4	
		66,2		56,2
		3.204,0		**3.004,0**

8.2 Staat van baten en lasten

	2020		2019	
BATEN (in € mln.)				
Bijdragen				
Werkgever	54,2		53,6	
Werknemer	1,0		0,8	
		55,2		54,4
Beleggingsresultaten				
Direct	125,2		70,8	
Indirect	68,7		357,3	
Kosten vermogensbeheer	-5,9		-5,5	
Transactie gerelateerde kosten	-0,2		-0,2	
		187,8		422,4
Overige baten		0,1		0,1
		243,1		**476,9**
LASTEN (in € mln.)				
Uitkeringen		-51,4		-46,6
Mutatie pensioenverplichtingen		-298,3		-396,5
Saldo waardeoverdrachten				
Inkoop	0,5		1,4	
Afkoop	-0,6		-0,8	
		-0,1		0,6
Uitvoeringskosten		-1,5		-1,5
Overige lasten		0,0		0,0
		-351,3		**-444,0**
TOTAAL RESULTAAT		**-108,2**		**32,9**

8.3 Kasstroomoverzicht

(in € mln.)

	2020		2019	
Kasstroom uit pensioenactiviteiten				
Ontvangen bijdragen	57,5		54,4	
Ontvangen waardeoverdrachten	0,5		1,4	
Betaalde uitkeringen	-52,5		-46,5	
Betaalde waardeoverdrachten	-0,4		-0,8	
Betaalde uitvoeringskosten	-1,4		-1,8	
		3,7		6,7
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten				
Verkopen en lossingen	814,1		394,7	
Directe beleggingsopbrengsten	126,8		69,9	
Aankopen en verstrekkingen	-983,1		-471,2	
Betaalde kosten vermogensbeheer	-6,1		-5,7	
Indirecte beleggingsopbrengsten	10,5		-7,5	
Overige mutaties	-		-	
		-37,8		-19,8
NETTO KASSTROOM		**-34,1**		**-13,1**
MUTATIE LIQUIDE MIDDELEN / SCHULDEN AAN KREDIETINSTELLINGEN		**-34,1**		**-13,1**

8.4 Grondslagen voor de waardering

Algemeen

De jaarrekening heeft betrekking op Stichting Pensioenfonds SABIC, gevestigd in gemeente Sittard. Het KvK-nummer van de Stichting is 14076811.
De jaarrekening is opgesteld conform Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (in het bijzonder RJ 400 en 610) en opgemaakt per 26 mei 2021. Vanaf boekjaar 2015 is de RJ 400 gewijzigd. In deze richtlijn wordt invulling gegeven aan de wettelijke vereisten van beschrijving van de voornaamste risico's en onzekerheden waarmee de rechtspersoon wordt geconfronteerd. SPF heeft de belangrijkste risico's, geïmplementeerde beheersmaatregelen en mogelijke impact uiteengezet in hoofdstuk 6 van het bestuursverslag. In dit hoofdstuk zijn tevens de wijzigingen in het afgelopen jaar opgenomen in het systeem van risicomanagement. Tot slot wordt via de toelichting op de actuariële analyse inzicht gegeven wat de impact van de belangrijkste risico's is geweest in het afgelopen jaar.

Beleggingen in participaties in microfinanciering, renewable energy, infrastructuur en beleggingen in beleggingsinstellingen waarbij geen onderscheid naar categorie te maken is, worden gepresenteerd als overige beleggingen.

De spaarsaldi van de PPS- en NPR-regeling zijn voor risico van de deelnemers. In het beleggingsbeleid van de PPS is echter geen verschil in beleid tussen belegd vermogen voor risico van SPF en voor de deelnemers. De beleggingsmix voor de NPR is een lifecycle die gebaseerd is op de matching- en rendementsportefeuille van SPF. Per saldo komt het er op neer dat 0,2% van het belegd vermogen voor risico van de deelnemers is.

Schattingswijzigingen en veronderstellingen

Bij het opstellen van de jaarrekening is het gebruik van schattingen en veronderstellingen noodzakelijk.

Voor financiële activa en financiële verplichtingen die gewaardeerd worden tegen reële waarde, dient de rechtspersoon aan te geven of de boekwaarden zijn afgeleid van genoteerde marktprijzen, onafhankelijke taxaties, netto-contante-waarde berekeningen of dat een andere geschikte methode is gehanteerd. De waarde van de beleggingen is voor een groot deel gebaseerd op marktinformatie. Voor niet-beursgenoteerde beleggingen waarvan geen marktinformatie beschikbaar is, worden schattingen en veronderstellingen toegepast om de waarde te bepalen. Het gaat hierbij om met name beleggingsmandaten in onder meer infrastructuur en renewable energy.

Daarnaast worden schattingen en veronderstellingen gebruikt bij de bepaling van de vermogensbeheerkosten die niet direct aan SPF gefactureerd worden. Deze veronderstellingen zijn volledig gebaseerd op de aanbevelingen van de Pensioenfederatie.

Salderingen

Een financieel actief en passief worden gesaldeerd en als nettobedrag in de balans opgenomen. Dit gebeurt alleen als de wettelijke of contractuele bevoegdheid bestaat om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat deze posten op deze wijze af te wikkelen.

Waarderingsgrondslagen per categorie

Buitenlandse valuta

Waarden van activa en passiva genoteerd in buitenlandse valuta worden omgerekend naar euro's tegen de ultimo koersen van het verslagjaar. Transacties in vreemde valuta worden in de administratie tegen dagkoersen opgenomen. Koersverschillen worden geboekt bij de indirecte beleggingsopbrengsten.

Beleggingen algemeen

Transacties worden geadministreerd op basis van transactie datum. De actuele marktwaarde van beursgenoteerde beleggingen in de administratie van SPF is gebaseerd op cijfers afkomstig van Thompson Financial.

Beleggingen in vastgoed

Beleggingen in beursgenoteerd onroerend goed worden gewaardeerd tegen de ultimo verslagjaar bekende marktwaarde. Beleggingen in niet-beursgenoteerde onroerend goed participatiemaatschappijen worden gewaardeerd tegen de laatst bekende intrinsieke waarde, voor zover deze de marktwaarde van de onderliggende beleggingen reflecteert (opgave van de externe manager).

Beleggingen in aandelen

Beleggingen in aandelen worden gewaardeerd op de ultimo verslagjaar bekende marktwaarde. Aandelen die niet op de beurs zijn genoteerd, worden gewaardeerd tegen de geschatte marktwaarde (opgave van de externe vermogensbeheerder).

Beleggingen in vastrentende waarden

Beleggingen in vastrentende waarden worden gewaardeerd op ultimo verslagjaar bekende marktwaarde inclusief opgelopen rente. De waardering van de overige vastrentende waarden wordt via een theoretische prijs berekend op basis van de op dat moment geldende rentecurve. Hierbij worden actuele creditspreads als risico-opslag gebruikt.

Beleggingen in derivaten

Beleggingen in beursgenoteerde derivaten worden gewaardeerd tegen de ultimo verslagjaar bekende marktprijzen. Onderhandse derivaten, waarvan geen directe marktwaardering beschikbaar is, worden gewaardeerd op basis van actuele marktparameters.

Overige beleggingen

Overige beleggingen worden gewaardeerd tegen de ultimo verslagjaar bekende marktprijzen. De overige beleggingen waarvan geen directe marktwaardering beschikbaar is, worden gewaardeerd op basis van (nog niet) extern gevalideerde jaarverslagen en opgaven van de externe manager.

Vorderingen

Vorderingen worden tegen de nominale waarde opgenomen. Vorderingen betreffende beleggingen zijn onder Beleggingen meegenomen.

Liquide middelen
Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Pensioenfondsreserve
De pensioenfondsreserve bestaat uit het verschil tussen de activa en de verplichtingen en schulden. SPF maakt geen onderscheid naar bestemmingsreserves, wettelijke reserves en overige reserves. De reserve bestaat daarom uit een algemene reserve.

Technische Voorziening (pensioenverplichtingen)
Onder pensioenverplichtingen worden verstaan de verplichtingen wegens pensioenaanspraken van deelnemers en gewezen deelnemers, alsmede van nagelaten betrekkingen. Deze verplichtingen worden berekend als de contante waarde van de door de verzekerden tot de balansdatum verkregen pensioenaanspraken. De waarderingsgrondslagen die gebruikt zijn bij het vaststellen van de technische voorziening zijn volgend samengevat:

Interest:	Conform de rentetermijnstructuur van de nominale marktrente per 31 december 2020 zoals gepubliceerd door DNB (2020: 0,2%; 2019: 0,7%).
Interest-toevoeging:	De 1-jaarsrente conform de rentetermijnstructuur van de nominale marktrente primo 2020 zoals gepubliceerd door DNB (-/-0,324%).
Sterfte:	Volgens de AG-Prognosetafel 2020 met fonds specifieke ervaringssterfte. Voor de netto pensioenregeling worden aanvullend deze correctiefactoren voor ervaringssterfte vermenigvuldigd met een factor van 0,94. In 2020 heeft het Actuarieel Genootschap (AG) een nieuwe AG Prognosetafel gepubliceerd. Het pensioenfonds is in 2020 overgestapt naar de AG Prognosetafel 2020. Naar aanleiding van de publicatie van de nieuwe AG Prognosetafel, heeft het fonds een onderzoek uitgevoerd naar onder andere de ervaringssterfte en heeft als gevolg van dat onderzoek haar ervaringssterfte aangepast. Het onderzoek is gebaseerd op de waargenomen vrijval door overlijden bij het pensioenfonds (en breder ook de PF SABIC-IP en PDN-populatie) in tien jaar (2010 t/m 2019). Het onderzoek uit 2020 is op eenzelfde wijze uitgevoerd als het onderzoek uit 2018, met een regressie op basis van de eigen waarnemingen van het fonds. Daarbij is de vastgestelde ervaringssterfte afgezet tegen de waarnemingen bij alleen de SPF-populatie in de periode 2010 t/m 2019 en geconcludeerd dat de ervaringssterfte passend is voor SPF. Door de aanpassing van de AG Prognosetafel 2020 daalt de voorziening met € 65.761. Door de aanpassing van de ervaringssterfte daalt de voorziening met € 4.790.
Burgerlijke staat:	Bij de vaststelling van de voorziening voor partnerpensioen wordt uitgegaan van de gehuwdheidsfrequenties 1985-1990 zoals gepubliceerd door het Actuarieel Genootschap. Na pensioeningang wordt de voorziening vastgesteld op basis van de werkelijke burgerlijke staat (bepaalde partnersysteem).
Leeftijdsverschil:	Het leeftijdsverschil tussen man en vrouw is op twee jaar gesteld (man ouder dan vrouw) met aanvullend een opslag op de netto TV ter hoogte van 0,75%.
Leeftijden:	Bij leeftijdsbepaling wordt ervan uitgegaan dat iedereen halverwege het jaar geboren is.

Uitkeringen:	De uitkeringen worden continu betaalbaar verondersteld. In de technische voorziening risico fonds moet rekening gehouden worden met het feit dat het pensioen in de maand van overlijden nog volledig wordt uitgekeerd. Hierdoor wordt er gemiddeld een halve maand meer pensioen uitgekeerd dan waarvoor in het administratiesysteem een voorziening wordt bepaald. De technische voorziening voor risico fonds wordt o.a. hiervoor gecorrigeerd middels een opslag van 0,25%.
Kosten:	De dekking voor toekomstige excassokosten bedraagt 2,75% van de verplichtingen.
Arbeidson-geschiktheid:	Voor arbeidsongeschikte deelnemers wordt mede rekening gehouden met het premievrije deel van de toekomstige pensioenopbouw. Bij de bepaling van de voorziening voor arbeidsongeschiktheid wordt de toekomstige schadelast voor zieke deelnemers op balansdatum op nihil gesteld.

Schulden

Schulden worden opgenomen tegen nominale waarde.

Resultaatbepaling

Bijdragen

Bijdragen worden toegerekend aan het jaar waarin de daarmee samenhangende pensioenaanspraken worden opgebouwd.

Beleggingsresultaten

Onderscheiden worden directe en indirecte beleggingsresultaten.

- Directe beleggingsresultaten bestaan uit dividenden, coupon betalingen, interestontvangsten en vergoedingen voor bruikleen. Deze opbrengsten worden aan het boekjaar toegerekend waar ze betrekking op hebben.
- Indirecte beleggingsresultaten omvatten gerealiseerde en niet gerealiseerde waardeverschillen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutaresultaten worden hierin meegenomen.

Uitkeringen

De uitkeringen bestaan uit de bedragen die aan de uitkeringsgerechtigden in het boekjaar zijn betaald.

Uitvoeringskosten

Uitvoeringskosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Uitvoeringskosten die direct gerelateerd zijn aan vermogensbeheer worden conform RJ 610 in mindering gebracht op de beleggingsresultaten.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld op basis van de directe methode.

8.5 Toelichting op de balans

8.5.1 Beleggingen

Vastgoedbeleggingen

SPF heeft posities in vastgoed. Vastgoed bevat beleggingen in onroerend goed aandelen die op de beurs zijn genoteerd (indirect onroerend goed) en daarmee een sterke gevoeligheid kennen met de beursbewegingen. Vastgoed bevat tevens beleggingsfondsen die direct in onroerend goed beleggen waarvan de koersvorming minder bepaald wordt door beurssentiment. Maar meer door de onderliggende waarde van de vastgoedobjecten (onder meer kantoren, winkels en woningen) die in het beleggingsfonds worden aangehouden. SPF belegt niet in direct onroerend goed. De volgende tabel geeft een overzicht van de beleggingen per vastgoed categorie, regio en valuta.

(in € mln.)

	2020		2019	
Categorie				
Indirect beursgenoteerd	251,2	*78%*	239,5	*79%*
Indirect niet beursgenoteerd	71,1	*22%*	61,8	*21%*
Totaal	**322,3**	***100%***	**301,3**	***100%***
Regio				
Europa	199,8	*62%*	178,1	*60%*
Noord Amerika	74,9	*23%*	79,6	*26%*
Azië	38,2	*12%*	36,7	*12%*
Australië/ Nieuw Zeeland	9,4	*3%*	6,9	*2%*
Totaal	**322,3**	***100%***	**301,3**	***100%***
Valuta				
EUR	147,5	*45%*	128,7	*43%*
USD	72,6	*22%*	77,2	*26%*
GBP	31,8	*10%*	31,1	*10%*
JPY	21,2	*7%*	20,9	*7%*
HKD	9,3	*3%*	9,1	*3%*
AUD	9,4	*3%*	6,7	*2%*
CHF	6,9	*2%*	7,2	*2%*
SEK	11,6	*4%*	9,1	*3%*
SGD	6,7	*2%*	6,0	*2%*
CAD	3,1	*1%*	3,1	*1%*
NOK	2,2	*1%*	1,9	*1%*
NZD	0,0	*0%*	0,3	*0%*
ZAR	0,0	*0%*	0,0	*0%*
Totaal	**322,3**	***100%***	**301,3**	***100%***

Aandelen

Om de rendementsambitie waar te maken belegt SPF in zakelijke waarden waaronder aandelen. Hierbij wordt een lange termijn visie gevolgd waarbij belegd wordt in aandelen met een solide karakter. Dit laatste betekent dat de aandelenposities van SPF in neergaande markten minder sterk geraakt worden. Terwijl in opgaande markten de resultaten achter zullen blijven bij de marktgraadmeters.

(in € mln)

	2020		2019	
Categorie				
Beursgenoteerde aandelen	678,4	*69%*	625,7	70%
Beleggingsfondsen	298,9	*31%*	269,7	30%
Totaal	**977,3**	*100%*	**895,4**	**100%**
Regio				
Europa	387,7	*40%*	376,0	42%
Noord Amerika	287,7	*29%*	246,0	27%
Azië / Pacific	132,6	*14%*	123,5	14%
Emerging Markets	169,3	*17%*	149,9	17%
Totaal	**977,3**	*100%*	**895,4**	**100%**
Valuta				
USD	307,1	*31%*	259,0	29%
EUR	504,0	*52%*	467,2	52%
GBP	73,1	*7%*	85,6	10%
CHF	56,7	*6%*	48,0	5%
SEK	19,1	*2%*	17,0	2%
DKK	16,2	*2%*	18,2	2%
NOK	1,1	*0%*	0,4	0%
Totaal	**977,3**	*100%*	**895,4**	**100%**
Sector				
Consumentengoederen	146,0	*15%*	120,0	13%
Gezondheidszorg	128,9	*13%*	113,4	13%
Consumentendiensten	106,3	*11%*	102,1	11%
Financiële instellingen	152,7	*16%*	153,7	17%
Informatietechnologie	137,3	*14%*	110,2	12%
Industrie	97,9	*10%*	98,7	11%
Grondstoffen	67,7	*7%*	65,4	7%
Utilities	43,7	*4%*	32,6	4%
Telecommunicatie	50,2	*5%*	43,0	5%
Energie	38,5	*4%*	49,1	6%
Overige	8,1	*1%*	7,2	1%
Totaal	**977,3**	*100%*	**895,4**	**100%**

Vastrentende waarden

SPF houdt materiële posities aan in vastrentende waarden als stabiele basis voor de uitvoering van het beleggingsbeleid. De beleggingen in vastrentende waarden omvatten beleggingen in reguliere staats- en bedrijfsobligaties, obligaties die gekoppeld zijn aan de inflatie, hypotheken, deposito's en beleggingen in beleggingsfondsen waarvan het grootste deel in obligaties belegd is. In de volgende tabellen worden de beleggingen in vastrentende waarden uitgesplitst naar categorie, regio, looptijd, valuta en credit rating.

(in € mln.)

	2020		2019	
Categorie				
Staatsobligaties	606,9	*36%*	650,1	40%
Inflation-linked obligaties	192,3	*11%*	152,5	10%
Credits	278,3	*16%*	253,1	16%
Credits High Yield	189,8	*11%*	192,8	12%
Beleggingsfondsen (EMD)	125,7	*7%*	130,7	8%
Hypotheken	316,3	*19%*	218,3	14%
Deposito	0,0	*0%*	0,0	0%
Totaal	**1.709,3**	*100%*	**1.597,5**	100%
Regio				
Europa	1.275,2	*65%*	1.149,5	72%
Noord & Midden Amerika	295,2	*17%*	310,3	19%
Emerging markets	125,7	*7%*	130,7	8%
Pacific RIM / Global	13,2	*1%*	7,0	0%
Totaal	**1.709,3**	*90%*	**1.597,5**	100%
Looptijd				
< 1 jaar	47,8	*3%*	22,4	1%
1-3 jaar	80,0	*5%*	88,8	6%
4-5 jaar	80,6	*5%*	76,7	5%
6-10 jaar	215,7	*13%*	182,5	11%
11-20 jaar	293,7	*17%*	180,3	11%
> 20 jaar	452,6	*26%*	598,0	37%
Funds	538,9	*32%*	448,8	28%
Totaal	**1.709,3**	*100%*	**1.597,5**	100%
Valuta				
EUR	1.332,7	*78%*	1.324,2	83%
DKK	0,0	*0%*	0,0	0%
SEK	8,3	*0%*	11,4	1%
USD	368,3	*22%*	261,9	16%
Totaal	**1.709,3**	*100%*	**1.597,5**	100%

Credit rating				
Aaa	495,8	*29%*	482,6	30%
Aa	628,9	*37%*	548,3	34%
A	97,1	*6%*	100,9	6%
Baa	300,3	*18%*	282,0	18%
Ba	155,0	*9%*	155,6	10%
≤B	32,2	*2%*	28,1	2%
Totaal	**1.709,3**	*100%*	**1.597,5**	100%

Derivaten

Derivaten zijn afgeleide producten die door SPF gebruikt worden om specifieke risico's af te dekken of om op een snelle wijze tactische exposure op bepaalde markten te verkleinen of te vergroten. Ten aanzien van derivaten zijn strikte restricties afgeleid die voortdurend door SPF worden bewaakt. In de volgende tabellen worden de verschillende derivaten uitgesplitst naar type contract en valutasoort.

(in € mln.)

Categorie	2020			2019		
	Activa	Passiva	Totaal	Activa	Passiva	Totaal
Swaps	38,5	0,0	**38,5**	45,6	0,0	45,6
FX forwards	19,7	-0,3	**19,4**	9,5	-1,2	8,3
Totaal	**58,2**	**-0,3**	**57,9**	**55,1**	**-1,2**	**53,9**

Valuta		
USD	18,2	8,0
EUR	38,5	45,6
GBP	-0,3	-1,2
CHF	0,0	0,0
JPY	1,3	1,5
Totaal	**57,9**	**53,9**

Doordat de rentegevoeligheid van de verplichtingen afwijkt van de rentegevoeligheid van de beleggingen, loopt SPF renterisico. Gelet op de risicohouding van SPF, dekt SPF het renterisico strategisch af via een dynamische rentestaffel gerelateerd aan de actuele rentestand. Op basis van de huidige rente hanteert SPF ultimo 2020 een ex ante strategische afdekking van het nominale renterisico van 37,0%. De renteafdekking vindt deels plaats met derivaten (swaps).

De swapportefeuille had ultimo 2020 een bruto nominale exposure van €290 mln. en een marktwaarde van €38,5 mln. Om het tegenpartijrisico van derivatenposities te beperken, verlangt SPF onderpand van de tegenpartijen. Hiertoe wordt op dag basis de marktwaarde van de swapposities bewaakt en wordt op basis van de marktwaarde-ontwikkeling onderpand gestort of gevraagd. Ultimo 2020 bedroeg het totaal door tegenpartijen ontvangen onderpand uit hoofde van de swaps €0,0 mln. en aan tegenpartijen gegeven onderpand €38,5 mln.

Op beleggingen buiten de Eurozone loopt SPF valutarisico. Het valutarisico wordt strategisch voor 70% afgedekt met valutatermijncontracten (FX forwards). Deze FX forwards worden op kwartaalbasis afgewikkeld. De marktwaarde wordt, zowel actief als passief (per contract), op de balans verantwoord onder derivaten.

Met futures wordt de exposure naar verschillende aandelenmarkten vergroot of verkleind. Ultimo 2020 had SPF geen futures posities op onderliggende individuele titels zoals aandelen of obligaties en kende SPF evenmin een positie in futures op indices.

Overige beleggingen

Overige beleggingen omvatten onder meer beleggingen in microfinanciering, renewable energy en infrastructuur. In het volgende overzicht is te zien welke beleggingen tot de overige beleggingen behoren. Daarnaast is een specificatie van de valutaverdeling weergegeven.

(in € mln.)

Categorie	2020	2019
Mixfondsen	2,9	3,0
Infrastructuur	89,3	77,2
Renewable Energy	12,1	17,3
Microfinance	0,0	0,0
Totaal	**104,3**	**97,5**
Valutaverdeling		
EUR	96,3	87,7
USD	2,9	3,0
GBP	5,1	6,8
Totaal	**104,3**	**97,5**

Aanvullende toelichting

- SPF belegt niet in aandelen of obligaties van SABIC, de geassocieerde onderneming.
- Met de custodian CACEIS - Kasbank is overeengekomen dat aandelen kunnen worden uitgeleend aan derden. Hierbij wordt het juridisch eigendom overgedragen, maar blijven de aandelen economisch eigendom van SPF. Voor het uitlenen wordt een vergoeding ontvangen. Hieraan gekoppeld wordt onderpand gestort in de vorm van stukken (aandelen of vastrentende waarden van hoge kredietwaardigheid) ter afdekking van de uitgeleende stukken. Op dag basis worden de leenposities en het onderpand gemonitord. Aandelen worden niet uitgeleend ten tijde van aandeelhoudersvergaderingen waarop SABIC een stem kan uitbrengen overeenkomstig zijn beleid. De omvang van securities lending bij SPF is €66,9 mln. ultimo 2020 met onderpand van €67,7 mln. De opbrengsten van securities lending bedroegen over 2020 €0,25 mln. (2019: €0,1 mln).
- Vorderingen en schulden inzake beleggingen zijn conform RJ 610 toegewezen aan de betreffende beleggingscategorie.
- Alle beleggingen zijn het saldo van de beleggingen voor zowel de reguliere pensioenregeling als de PPS- en NPR-regelingen. Per saldo is 1,6% van alle beleggingen ten behoeve van deze regelingen.

Mutatieoverzicht

In volgend overzicht zijn de mutaties in de verschillende beleggingscategorieën te zien, exclusief de liquide middelen mutaties.

Mutatieoverzicht (in € mln.)	Vastgoed	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overig	Totaal
Waarde 31-12-2019	**301,3**	**895,4**	**1.597,5**	**53,9**	**97,5**	**2.945,6**
Aankopen	67,9	210,2	621,4	-	12,8	**912,3**
Verkopen / Aflossing	-17,6	-132,3	-569,7	-	0,0	**-719,5**
Waardeontwikkeling / overig	-29,3	4,0	60,0	4,0	-6,0	**32,7**
Waarde 31-12-2020	**322,3**	**977,3**	**1.709,3**	**57,9**	**104,3**	**3.171,1**

Aansluiting balans en interne portefeuilles

In volgend overzicht wordt de aansluiting getoond tussen de indeling van de beleggingsportefeuilles (linkerzijde) volgens het beleggingsbeleid van SPF en de indeling zoals deze in de jaarrekening wordt gehanteerd wordt (bovenzijde). De grootste verschillen zitten in de toekenning van de beleggingen uit de Alternatieve Beleggingen portefeuille aan de beleggingscategorieën zoals deze door RJ 610 zijn vastgesteld. Daarnaast worden in de interne indeling van de beleggingsportefeuilles liquide middelen conform GIPS© toegewezen aan de portefeuilles waarvoor deze worden aangewend.

		Indeling jaarrekening								(in € mln.)
	Transponatietabel	Vastgoed	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten activa	Overige beleggingen	Liquide middelen / Ov Vord*	Schuld aan Kredietinst. / Ov Schld	Derivaten passiva	Totaal
Interne indeling	Matchingportefeuille			1.363,8	38,5	0,0				**1.402,3**
	Government bonds			*576,9*						*576,9*
	Swaps				*38,5*					*38,5*
	Inflation linked bonds			*192,3*						*192,3*
	Credits			*278,3*						*278,3*
	Mortgages			*316,3*						*316,3*
	Rendementsportefeuille	322,3	977,3	315,5	19,7	104,3			-0,3	**1.738,8**
	Currency overlay				*19,7*				*-0,3*	*19,4*
	Aandelen		*977,3*							*977,3*
	Obligaties			*315,5*						*315,5*
	Onroerend Goed bg	*251,2*								*251,2*
	Onroerend Goed nbg	*71,1*								*71,1*
	Infrastructure					*101,4*				*101,4*
	Private Equity					*2,9*				*2,9*
	Liquiditeiten			*30,0*			30,2	*-62,6*		**-2,4**
	Totaal	**322,3**	**977,3**	**1.709,3**	**58,2**	**104,3**	**30,2**	**-62,6**	**-0,3**	**3.138,7**

* Vorderingen op de balans bestaan deels uit niet beleggingen gerelateerde vorderingen. Daarmee kunnen beperkte verschillen ontstaan met de transponatietabel.

In de volgende tabel is de indeling per beleggingscategorie weergegeven volgens RJ290. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen:

- Level 1: waardering op basis van beursnotering
- Level 2: waardering op basis van direct waarneembare marktdata anders dan level 1 (afgeleide prijzen)
- Level 3: waardering op basis van netto contante waarde berekening
- Level 4: waardering niet op basis van waarneembare beursnotering, maar op basis van extern gevalideerde modellen, overeengekomen uitgangspunten en jaarverslagen.

Levelindeling (in € mln.)	level 1	level 2	level 3	level 4	Totaal
Vastgoed	251,2			71,1	322,3
Aandelen	977,3				977,3
Vastrentendewaarden	1.608,2			101,1	1.709,3
Derivatenactiva	19,7		38,5		58,2
Overige beleggingen	0,0			104,3	104,3
Liquide middelen / Ov Vord	30,2				30,2
Schuld aan Kredietinst. / Ov Schld	-62,6				-62,6
Derivatenpassiva	-0,3				-0,3
Totaal	**2.823,7**	**-**	**38,5**	**276,5**	**3.138,7**

De beleggingen in Level 4 bestaan voor €104,3 mln. uit participaties in alternatieve beleggingen, voor €71,1 mln. uit niet beursgenoteerd vastgoed en voor €101,1 mln. uit vastrentendewaarden. De waardering ten behoeve van dit jaarverslag van de beleggingen die door externe managers worden beheerd, geschiedt gedeeltelijk op basis van nog niet extern gevalideerde opgaven van de externe managers.

Ultimo 2019 is eenzelfde werkwijze toegepast waarbij de in de jaarrekening 2019 opgenomen cijfers per saldo 0,30% afweken van de definitieve gevalideerde cijfers van de externe managers.

8.5.2 Toelichting vorderingen en overlopende activa

(in € mln.)

	2020	2019
Vorderingen		
Individuele waardeoverdrachten	0,0	0,2
Overige debiteuren	2,4	3,7
Totaal	**2,4**	**3,9**

8.5.3 Toelichting overige activa

De overige activa bestaan uit saldi van diverse bankrekeningen in verschillende valuta, omgerekend tegen de slotkoers van eind 2020.

Liquide Middelen (in € mln.)	2020	2019
ING Bank EURO	1,4	27,1
Caceis (KasBank) EURO		13,2
Caceis (KasBank) non-EURO (diverse valuta)	7,2	6,1
Collateral Societe General	-	-
Collateral Insight	21,6	6,9
Collateral Morgan Stanley	-	-
Totaal	**30,2**	**53,3**

8.5.4 Toelichting pensioenfondsreserve

De pensioenfondsreserve bestaat uit het verschil tussen de verplichtingen en bezittingen van het pensioenfonds. SPF onderscheidt in zijn jaarrekening geen bestemmingsreserves. In 2020 is het resultaat van €108,2 mln. aan de pensioenfondsreserve onttrokken. Hierdoor resulteert een pensioenfondsreserve van €98,7 mln.

Vermogen en Voorzieningen, Eigen Vermogen en verloop Dekkingsgraad	2020				2019	
	Vermogen € mln.	Voorziening € mln.	EV € mln.	Dg %	EV € mln.	Dg %
Stand primo	2.947,7	2.740,8	207,0	*107,6*	174,1	*107,4*
Bijdragen						
- Ontvangen bijdragen	55,2					
- Pensioenopbouw		68,1				
Resultaat op bijdrage			-13,0	*-0,6*	-1,8	*-0,3*
Uitkeringen						
- Betaalde pensioenuitkeringen	-51,4					
- Ontrekking voor pensioenuitkeringen		-51,5				
Resultaat op uitkeringen			0,2	*0,1*	0,5	*0,2*
Toeslagverlening		0,0				
Toeslagen			0,0	*0,0*	0,0	*0,0*
Beleggingen						
- Beleggingsopbrengsten	187,7					
- Rentetoevoeging pensioenverplichtingen		-5,6				
- Wijziging rente pensioenverplichtingen		376,0				
Resultaat op Beleggingen			-182,7	*-5,6*	36,2	*3,1*
Langleven en overige resultaten						
- Resultaat op kanssystemen	-	-2,2				
- Resultaat wijziging overlevingsgrondslagen	-	-				
- Kosten	-1,5	-1,9				
- Dotatie wg / CWO	-	-86,0				
- Overige resultaten	0,1	1,4				
Langleven en overige resultaten			87,2	*1,7*	-2,0	*-2,8*
Stand ultimo	3.137,8	3.039,1	98,7	*103,2*	207,0	*107,6*

Het minimaal vereist eigen vermogen is vastgesteld op 4,2% van de technische voorziening voor risico fonds en risico deelnemer. Het minimaal vereist eigen vermogen ultimo 2020 bedraagt €128 mln. Het vereist eigen vermogen is het vermogen dat hoort bij de evenwichtssituatie van het pensioenfonds en is vastgesteld op 19,6% van de technische voorziening voor risico fonds en risico deelnemer. In die situatie is het vereist eigen vermogen zodanig vastgesteld dat met een zekerheid van 97,5% wordt voorkomen dat het pensioenfonds binnen een periode van één jaar over minder vermogen beschikt dan de hoogte van de technische voorziening. Voor de berekening van het vereist eigen vermogen wordt uitgegaan van de door DNB ontwikkelde gestandaardiseerde methode. Ultimo 2020 bedraagt het vereist eigen vermogen €596,9 mln.

(in € mln.)

Vaststelling vereist eigen vermogen	2020	2019
S1 Renterisico	13,9	61,9
S2 Zakelijke waarden risico	452,8	411,0
S3 Valutarisico	123,0	117,8
S4 Grondstoffenrisico	-	-
S5 Kredietrisico	187,3	167,1
S6 Verzekeringtechnisch risico	85,9	77,2
Effect correlatie	-266,0	-269,6
Totaal	**596,9**	**565,4**

Het volgend overzicht geeft de reservepositie van SPF weer ultimo 2020. Dit is een momentopname op basis van de dekkingsgraad van 103,2% zonder 12 maandsmiddeling ultimo 2020. De negatieve reservepositie is het verschil tussen de vereiste dekkingsgraad van 119,6% en de dekkingsgraad van 103,2%.

Toereikendheidstoets	in € mln	% van TV
Aanwezig toetsvermogen	3.137,8	103,2%
Af: TV	3.039,1	100,0%
Af: minimaal vereist eigen vermogen	128,0	4,2%
Dekkingspositie (overschot)	**-29,2**	**-1,0%**
Af: vereist eigen vermogen*	468,9	15,4%
Reservepositie (tekort)	**-498,1**	**-16,4%**

* excl. minimaal vereist eigen vermogen

De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste 12 ultimo maanddekkingsgraden. De beleidsdekkingsgraad bedroeg ultimo 2020 98,4%. Dit betekent dat SPF zich nog steeds in een reservetekort bevindt en als gevolg hiervan in 2021 een hernieuwd herstelplan heeft ingediend bij DNB.

8.5.5 Toelichting technische voorziening

In bijgaande tabel zijn de voorzieningen uitgesplitst naar de verschillende regelingen. De technische voorziening wordt berekend als de contante waarde van de door de (gewezen) deelnemers opgebouwde pensioenaanspraken alsmede van de door pensioengerechtigden opgebouwde pensioenrechten.

Categorie	Aantal verzekerden		TV (in € mln.)	
	2020	2019	2020	2019
Totaal risico fonds	**8.482**	**8.396**	**2.989,7**	**2.690,8**
Niet ingegaan	*6.416*	*6.437*	*2.077,9*	*1.857,7*
Actieven - mannen	2.415	2.450	1.228,2	1.106,7
Actieven - vrouwen	507	506	130,0	103,5
Postactieven (ingegaan PPS) - mannen	7	2	5,5	0,9
Postactieven (ingegaan PPS) - vrouwen	-	-	-	-
Arbeidsongeschikten - mannen	89	88	63,8	55,7
Arbeidsongeschikten - vrouwen	19	17	11,3	8,9
Premievrijen (slapers) - mannen	2.468	2.466	548,6	505,3
Premievrijen (slapers) - vrouwen	911	908	90,5	76,7
Ingegaan	*2.066*	*1.959*	*911,8*	*833,1*
Ouderdomspensioenen - mannen	1.428	1.365	731,3	676,9
Ouderdomspensioenen - vrouwen	137	131	29,7	27,5
Partnerpensioenen - mannen	19	18	4,6	4,4
Partnerpensioenen - vrouwen	431	398	144,5	122,7
Wezenpensioenen	51	47	1,7	1,6
Totaal risico deelnemer	**1.386**	**1.427**	**49,4**	**50,0**
Prepensioenspaarregeling (PPS)	*1.076*	*1.134*	*45,5*	*47,1*
Mannen	898	952	42,1	43,9
Vrouwen	178	182	3,4	3,2
Nettopensioenpegeling (NPR)	*308*	*293*	*3,9*	*2,9*
Mannen	272	263	3,6	2,7
Vrouwen	36	30	0,3	0,2
Toedelingskring Variabele Uitkering (TVU)	*2*	*-*	*0,0*	*-*
Mannen	2	-	0	-
Vrouwen	-	-	-	-
Totaal verzekerden/ TV	**9.868**	**9.824**	**3.039,1**	**2.740,8**

Bij de berekening van de pensioenverplichtingen is uitgegaan van de op balansdatum geldende pensioenreglementen. Deze voorziening bedraagt ultimo 2020 €3.039,1 mln. De totale voorziening voor risico van SPF bedraagt €2.989,7 mln.

In de voorziening voor risico van de deelnemers van in totaal €49,4 mln. is inbegrepen een voorziening voor de prepensioenregeling van €45,5 mln. en een voorziening van €3,9 mln. voor de nettopensioenregeling. In de tabel is een gedetailleerd overzicht opgenomen van de samenstelling van het verzekerdenbestand en de opbouw van de voorzieningen. Voor de aansluiting van de deelnemersaantallen met de aanlevering van gegevens naar DNB is uitgegaan van de DNB-definitie van deelnemers.

8.5.6 Toelichting overige schulden en overlopende passiva

Kortlopende schulden	2020	2019
Schulden uhv pensioenuitkeringen	2,0	1,2
Exploitatiekosten	0,6	0,4
Waardeoverdrachten	-	-
Derivaten passief	0,3	1,2
Schulden aan kredietinstellingen	62,6	51,6
Overige schulden	0,7	1,8
Totaal	**66,2**	**56,2**

8.5.7 Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Commitments (Uncalled)	2020	2019
Hypotheken	6,0	-
Infrastructuur & renewable energy	29,4	6,1
Vastgoed	42,6	23,2
Total	78,0	29,2

Deze verplichtingen betreffen toezeggingen (commitments) aan vermogensbeheerders om te participeren in hun beleggingsfondsen betreffende vermelde categorieën.

Er zijn daarnaast meerjarige contracten met de custodian (CACEIS - Kasbank) en diverse vermogensbeheerders afgesloten. Deze contracten zijn jaarlijks opzegbaar.

8.6 Toelichting op de staat van baten en lasten

8.6.1 Bijdragen

In volgende tabel staat de opbouw van de feitelijke bijdrageninkomsten van SPF in 2020.

(in € mln.)

Bijdragen	2020	2019
Bijdragen werkgevers	46,5	45,9
Bijdragen werknemers	6,0	5,9
Premies VPL	1,7	1,8
Inleg NPR	1,0	0,8
Totaal bijdragen	**55,2**	**54,4**

De door de werkgever te betalen bijdrage bedraagt 25,5% van het pensioengevend salaris. Dat is in 2020 is gemaximeerd op €110.111. De feitelijke bijdrage (€53,5 mln.) dient ter financiering van de opbouw van pensioenverplichtingen en kan verdeeld worden in €46,5 mln. van de werkgever, €6,0 mln. van de werknemers en €1,0 mln. voor inleg NPR. Samen met de inleg voor VPL bedroeg de totale bijdrage €55,2 mln.

De ontvangen bijdragen (€53,5 mln.) worden getoetst aan de hand van de gedempte kostendekkende premie, waarbij een verwacht rendement wordt gehanteerd. De gedempte kostendekkende premie bedroeg over het verslagjaar 2020 €48,6 mln. dat lager is dan de ontvangen totale bijdrage waarmee de bijdrage over 2020 kostendekkend is. De ongedempte premie is de bijdrage berekend tegen de huidige marktrente. In de volgende tabellen zijn de gedempte en ongedempte kostendekkende premies uitgesplitst.

(in € mln.)

Ongedempte kostendekkende premie	2020	2019
Premie pensioenopbouw actieven	60,0	48,9
Opslag voor toekomstige excassokosten	1,5	1,2
Risicopremies	4,3	4,0
Opslag vereist eigen vermogen	13,6	12,1
Opslag voor uitvoeringskosten	0,2	0,3
Totaal	**79,6**	**66,5**

(in € mln.)

Gedempte kostendekkende premie	2020	2019
Premie pensioenopbouw actieven	25,3	23,5
Opslag voor toekomstige excassokosten	0,6	0,6
Risicopremies	2,1	2,2
Opslag vereist eigen vermogen	5,7	5,8
Opslag voor uitvoeringskosten	0,2	0,3
Koopsom t.b.v. voorwaardelijke onderdelen	14,7	14,6
Totaal	**48,6**	**47,0**

8.6.2 Beleggingsresultaten

De beleggingsopbrengsten bestaan uit directe en indirecte beleggingsopbrengsten. Op deze opbrengsten worden de transactiekosten en de kosten van vermogensbeheer in mindering gebracht. Directe beleggingsopbrengsten bestaan uit dividenden, coupons, resultaten op derivaten en enkele overige directe ontvangsten gerelateerd aan het vermogensbeheer waaronder securities lending.

(in € mln.)

Directe beleggingsopbrengsten	2020	2019
Dividenden	44.0	46.8
Coupons	12.6	20.0
Derivaten (swaps)	68.6	0.0
Overige	0.0	4.0
Totaal	**125.2**	**70.8**

(in € mln.)

Indirecte beleggingsopbrengsten	2020	2019
Gerealiseerde waardemutaties	10.5	-7.5
Ongerealiseerde waardemutaties	58.2	364.8
Totaal	**68.7**	**357.3**

(in € mln.)

Gerealiseerde waardemutaties	2020	2019
Vastgoed	-5.0	4.5
Aandelen	-40.7	12.9
Vastrentende waarden	25.6	9.2
Derivaten	0.0	0.0
Overige (koersverschillen)	30.6	-34.1
Totaal	**10.5**	**-7.5**

(in € mln.)

Ongerealiseerde waardemutaties	2020	2019
Vastgoed	1.5	31.2
Aandelen	8.0	190.4
Vastrentende waarden	44.8	95.5
Derivaten	-7.1	43.0
Overige (koersverschillen)	11.0	4.7
Totaal	**58.2**	**364.8**

8.6.3 Uitkeringen

De uitkeringen aan de deelnemers worden in volgende tabel nader gespecificeerd.

(in € mln.)

Uitkeringen	2020	2019
Ouderdomspensioen	39,1	35,9
Partnerpensioen	7,2	6,6
Wezenpensioen	0,2	0,2
Arbeidsongeschiktheidspensioen	0,6	0,6
Prepensioenregeling	4,3	3,3
Totaal	51,4	**46,6**

8.6.4 Mutatie technische voorziening

Volgende tabel geeft de ontwikkeling van de technische voorziening weer. De voorziening is gebaseerd op de door de DNB gepubliceerde marktrente.

(in € mln.)

Ontwikkeling pensioenverplichtingen	Risico fonds		Risico deelnemer	
	2020	2019	2020	2019
Technische voorziening ultimo vorig boekjaar	2.690,8	2.290,8	50,0	53,5
Benodigd voor pensioenopbouw	**60,8**	48,1	**0,9**	0,7
Benodigd voor risicodekkingen	4,3	4,0	-	-
Toevoeging i.v.m. kosten	1,5	1,2	-	-
Benodigde intresttoevoeging technische voorzieningen	-8,7	-5,4	3,1	2,1
Overgenomen pensioenverplichtingen	0,6	1,6	-	-
Uitkeringen	-51,5	-47,1	-	-
Vrijgevallen voor kosten uit de technische voorzieningen	-1,3	-1,2	-	-
Overgedragen pensioenverplichtingen	-0,8	-0,9	-	-
Toeslagverlening				
Deelnemers	-	-	-	-
Gewezen deelnemers	-	-	-	-
Pensioengerechtigden	-	-	-	-
Wijziging a.g.v. verandering rentetermijnstructuur	376,0	389,5	-	-
Wijziging van actuariële grondslagen en/of methoden	-86,0	-	-	-
Overige incidentele mutaties	1,7	0,6	-	-
Kanssystemen				
Sterfte	-4,5	-1,2	-	-
Arbeidsongeschiktheid	1,7	4,0	-	-
Mutaties	5,3	7,1	-4,6	-6,3
Overige technische grondslagen	-0,2	-0,3	-	-
Technische voorziening ultimo boekjaar	2.989,7	2.690,8	49,4	50,0

Jaarlijks stelt het bestuur het percentage rentewinst vast dat wordt gehanteerd voor de verhoging van de PPS-saldi. De bijschrijving over het netto pensioenkapitaal is gebaseerd op het behaalde rendement. Conform het reglement wordt op de spaarkapitalen binnen de PPS-regeling tot het moment van omzetting het rendement toegekend, echter met een vertraging. Einde jaar bestaat er op deze wijze steeds 1,5 jaar achterstand ten opzichte van het gerealiseerde rendement.

8.6.5 Saldo waardeoverdrachten

Het saldo van waardeoverdrachten bestaat uit betaalde waarde-afkopen en ontvangen bedragen voor waarde-inkopen. De in- en afkoop van waardeoverdrachten geschiedt aan de hand van wettelijk vastgestelde regels. Bij de mutatie van de technische voorziening worden actuariële grondslagen meegenomen. Hierdoor kunnen verschillen in de presentatie van de cijfers ontstaan.

8.6.6 Uitvoeringskosten

De uitvoeringskosten betreffen kosten voor de uitvoering van de pensioenregeling door DPS en rechtstreeks bij SPF in rekening gebrachte kosten. Uitvoeringskosten ten aanzien van vermogensbeheer zijn bij de beleggingsopbrengsten in mindering gebracht. De uitvoeringskosten zijn uitgebreid toegelicht in hoofdstuk 4.2 van het bestuursverslag.

Overeenkomstig artikel 96 van de Pensioenwet wordt vermeld, dat het pensioenfonds in het afgelopen jaar geen dwangsommen of boetes zijn opgelegd.

8.6.7 Bestemming saldo van baten en lasten

Het saldo van baten en lasten over 2020 ad - €108,2 mln. is verrekend met de pensioenfondsreserve.

8.6.8 Beloning bestuurders

De bestuursleden voorgedragen door de werkgever en benoemd op voordracht van de vakorganisaties ontvangen geen bezoldigingen van het pensioenfonds voor de uitvoering van hun functie als bestuurslid.

De bestuursleden gekozen uit en door de pensioengerechtigden ontvingen in 2020 in totaal een vergoeding van €35.000 (€35.000 in 2019). Deze vergoedingsregeling is gebaseerd op de Verordening vergoedingen Sociaal-Economische Raad 2011-2012.

De twee bestuursprofessionals en externe onafhankelijke voorzitter ontvangen een marktconforme vergoeding. De kosten bedroegen in totaal €178.000 in 2020 (€211.750 in 2019). De kosten voor de externe beleggings- en riskmanagement adviseur bedroegen €36.300 in 2020 (€36.300 in 2019).

De totale bezoldiging van de gepensioneerde leden van het VO bedroeg in 2020 €6.000 (€6.000 in 2019) en €53.600 voor de leden van de RvT (€61.900 in 2019).

8.6.9 Honoraria accountant

Conform artikel 382a Titel 9 Boek 2 BW is SPF verplicht informatie over de omvang en samenstelling van de vergoeding van de accountantsorganisatie in het jaarverslag op te nemen. De externe accountant van SPF is Ernst & Young Accountants LLP. In volgende tabel zijn de honoraria van de externe accountant per type opdracht inclusief BTW opgenomen. De kostenstijging ten opzichte van 2019 komt door het feit dat eerdere jaren een inschatting van de kosten is gemaakt, ten opzichte van de werkelijke kosten die in 2020 worden meegenomen.

HONORARIA ACCOUNTANT	2020	2019
Onderzoek naar de jaarrekening	50.457	42.640
Andere controle-opdrachten	5.881	5.881
Advies op fiscaal terrein	-	-
Andere niet-controle diensten	-	-
Totaal	56.338	48.521

8.7 Toelichting op de actuariële analyse

(in € mln.)

	2020	2019
Benodigde interest	5,6	3,3
Wijziging rentetermijnstructuur	-376,0	-389,5
Beleggingsopbrengsten	187,7	422,4
Bijdragen	-13,0	-2,1
Waarde-overdrachten	0,2	-0,1
Kosten	0,5	0,3
Uitkeringen	0,2	0,5
Kanssystemen	2,2	-3,2
Toeslagverlening	0,0	0,0
Wijziging actuariële grondslagen	86,0	-
Andere oorzaken	-1,6	1,3
TOTAAL RESULTAAT	**-108,2**	**32,9**

Op basis van de actuariële analyse wordt beoordeeld wat de impact was van verschillende door het bestuur benoemde risico's in hoofdstuk 6 over het afgelopen jaar.

Het negatieve resultaat van 2020 was met name het gevolg van de gedaalde rente waardoor de dekkingsgraad sterk daalde (-/-13,0%-punt). Daar staat tegenover het positieve resultaat op overrendement (7,4%-punt) en de aanpassing van de grondslagen). Per saldo daalt de dekkingsgraad met 4,4%-punt.

8.8 Toelichting op het kasstroomoverzicht

Kasstroom uit pensioenuitvoeringsactiviteiten

De kasstroom uit pensioenactiviteiten bestaat voornamelijk uit ontvangen bijdragen en betaalde uitkeringen.

Kasstroom uit beleggingsactiviteiten

De kasstroom uit beleggingsactiviteiten was over 2020 €37,8 mln. negatief.

Per saldo zijn de liquide middelen met €34,1 mln. afgenomen.

8.9 Gebeurtenissen na balansdatum

De technische voorzieningen zijn vastgesteld op basis van de rentetermijnstructuur van De Nederlandsche Bank per 31 december 2020 en de factoren zoals genoemd in de grondslagen bij de jaarrekening. De Nederlandsche Bank heeft toegelicht dat de rentetermijnstructuur de komende jaren in vier stappen wordt gewijzigd. Een wijziging die volgt uit het advies van de Commissie Parameters. Tezamen met het effect van de verwachte daling van het tienjaars voortschrijdende gemiddelde van de rente zal een verhogend effect op de technische voorzieningen ontstaan wat een drukkend effect op de dekkingsgraad heeft.

8.10 Vaststelling van de jaarrekening door het bestuur

Het bestuur van Stichting Pensioenfonds Sabic heeft de jaarrekening 2020 vastgesteld in de vergadering van 19 mei 2021.

Arnout Korteweg, onafhankelijk voorzitter
Guido Croonen
Jos van Gisbergen
Willem Grin
Leon Jacobs
Stuf Kaasenbrood
John van Moorsel
Angela Peters-Derksen
Marcel Roberts
Rudger Schiewer
Giselle Verwoort

8.11 Goedkeuring van de jaarrekening door de raad van toezicht

De leden van de raad van toezicht van Stichting Pensioenfonds Sabic hebben de jaarrekening 2020 goedgekeurd.

Kees Scheepens (voorzitter)
Stephan Linnenbank
Willeke Ong

OVERIGE GEGEVENS

9 OVERIGE GEGEVENS

9.1 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur en de raad van toezicht van Stichting Pensioenfonds SABIC

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van Stichting Pensioenfonds SABIC te Sittard gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Pensioenfonds SABIC per 31 december 2020 en van het resultaat over 2020 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2020
- de staat van baten en lasten over 2020
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds SABIC (hierna: het pensioenfonds) zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Materialiteit	€ 23,5 miljoen (2019: € 22,1 miljoen)
Toegepaste benchmark	0,75% van het pensioenvermogen per 31 december 2020, zijnde het totaal van de technische voorziening en de pensioenfondsreserve.
Nadere toelichting	Wij hebben voor deze grondslag gekozen omdat dit het vermogen betreft dat de basis vormt voor de berekening van de (beleids)dekkingsgraad. Voor het bepalen van het percentage hebben wij gelet op de financiële positie van het pensioenfonds en de mate waarin de beleidsdekkingsgraad zich rondom een kritieke grens bevindt. Aangezien het pensioenfonds in een herstelsituatie zit maar de beleidsdekkingsgraad per jaareinde niet dichtbij een kritieke grens ligt, hebben wij een percentage van 0,75% gehanteerd. De wijze waarop wij de materialiteit hebben bepaald, is niet gewijzigd ten opzichte van voorgaand boekjaar.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met de raad van toezicht en het bestuur overeengekomen dat wij aan de raad van toezicht en het bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 1,1 miljoen rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met de raad van toezicht en het bestuur gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

In vergelijking met voorgaand jaar, hebben wij geen wijzigingen aangebracht in de kernpunten van onze controle.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden bezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

Ontwikkeling van de (beleids)dekkingsgraad	
Risico	De solvabiliteit van een pensioenfonds wordt gemeten aan de hand van de dekkingsgraad. De dekkingsgraad brengt de verhouding tussen de (netto) activa en pensioenverplichtingen tot uitdrukking en is daarmee een graadmeter voor de financiële positie van een pensioenfonds. De beleidsdekkingsgraad is de gemiddelde dekkingsgraad van de twaalf maanden voorafgaand aan het moment van vaststelling. Het pensioenfonds is wettelijk verplicht om de beleidsdekkingsgraad te hanteren als basis voor bepaalde beleidsbeslissingen, bijvoorbeeld inzake indexatie en kortingen. Daarnaast is de beleidsdekkingsgraad onder meer van belang om te bepalen of het pensioenfonds voldoende buffers heeft.

	De dekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad zijn toegelicht in de toelichting op de balans onder 8.5.4 Pensioenfondsreserve. Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole in aanmerking genomen risico is dat de (beleids)dekkingsgraad niet juist wordt vastgesteld.
Onze controleaanpak	Door controle van de balans onderzoeken wij de samenstellende delen van de dekkingsgraad. De balans en daarmee de dekkingsgraad per 31 december 2020 hebben wij mede met gebruikmaking van de werkzaamheden van de certificerend actuaris gecontroleerd. Wij hebben de ontwikkelingen in de financiële positie van het pensioenfonds beoordeeld op basis van het actuarieel rapport van de certificerend actuaris en onze controle van de jaarcijfers. Vanwege de gevoeligheid van schattingselementen hebben wij specifiek aandacht besteed aan de waardering van de (illiquide) beleggingen en de waardering van de technische voorziening. De werkzaamheden die wij in dit kader hebben uitgevoerd zijn in de kernpunten hierna beschreven. Wij controleren geen andere maandelijkse dekkingsgraden dan de dekkingsgraad ultimo boekjaar. Ten aanzien van andere maandelijkse dekkingsgraden hebben wij de navolgende toetsingswerkzaamheden verricht, die minder zekerheid geven dan een controle van twaalf maandsdekkingsgraden: • Wij hebben de opzet van het totstandkomingsproces van de berekening van de maandelijkse dekkingsgraad onderzocht alsmede de juiste maandtoerekening van zogenaamde key items vastgesteld. Dit jaar is de overgang naar de Prognosetafel AG2020 en de aanpassing van de fondsspecifieke ervaringssterfte als key item geïdentificeerd • Daarnaast heeft de certificerend actuaris een plausibiliteitstoets uitgevoerd op de ontwikkeling van de technische voorziening zoals gehanteerd in de bepaling van de dekkingsgraad gedurende het jaar in relatie tot de ontwikkelingen in de belangrijkste factoren, zoals de rentecurve. Wij hebben kennisgenomen van de uitkomst van deze werkzaamheden van de certificerend actuaris.
Belangrijke observaties	Wij hebben geen materiële afwijkingen geconstateerd in de vaststelling van de dekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad per 31 december 2020.

Waardering en toelichting van beleggingen zonder genoteerde marktprijzen	
Risico	De beleggingen zijn een significante post op de balans van het pensioenfonds. Alle beleggingen dienen krachtens de Pensioenwet te worden gewaardeerd op marktwaarde. Voor een groot deel van de beleggingen is deze marktwaarde te verifiëren aan transacties die tot stand zijn gekomen op de financiële markten (level 1). Er zijn ook beleggingen die worden gewaardeerd op basis van onafhankelijke taxaties, netto contante waardeberekeningen of een andere geschikte methode, waaronder de intrinsieke waarde per participatie voor posities in niet-(beurs)genoteerde fondsen. De waarderingsonzekerheid neemt inherent toe bij netto contante waardeberekeningen en hangt samen met de beschikbaarheid en toepasbaarheid van marktgegevens. Bij de stichting betreffen dit de posities in derivaten. De posities in niet-(beurs)genoteerde beleggingsfondsen met beleggingen in met name renewable energy, infrastructuur en niet-beursgenoteerd vastgoed, kennen eveneens inherente waarderingsonzekerheid doordat de waarde wordt ontleend aan de meest recente, niet-gecontroleerde rapportages van de fondsmanagers.

	De stichting heeft de waarderingsgrondslagen voor de beleggingen beschreven in de grondslagen voor waardering (8.4) en een nadere toelichting opgenomen in de toelichting op de balans onder 8.5.1 Beleggingen. Uit deze toelichting blijkt dat er per 31 december 2020 voor € 315,0 miljoen is belegd in beleggingen zonder genoteerde marktprijzen. € 276,5 miljoen daarvan is belegd via fondsmanagers, waarbij de betreffende beleggingsfondsen niet (beurs)genoteerd zijn. Daarnaast is per saldo € 38,5 miljoen belegd in derivaten. Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole in aanmerking genomen risico is dat de beleggingen zonder genoteerde marktprijzen niet juist gewaardeerd zijn en dat de toelichting niet voldoet aan relevante verslaggevingsvereisten.
Onze controleaanpak	Wij hebben de gehanteerde waarderingsgrondslagen geëvalueerd en controlewerkzaamheden uitgevoerd op de waardering van de beleggingen per 31 december 2020. • Voor de posities in niet-(beurs)genoteerde beleggingsfondsen hebben wij de aansluiting vastgesteld met de door een accountant gecontroleerde rapportage van de fondsmanagers per 31 december 2020. Voor de posities waarvoor geen gecontroleerde opgave per 31 december 2020 beschikbaar was en de waardering is gebaseerd op een recente rapportage van de fondsmanagers, hebben wij de betrouwbaarheid op alternatieve wijze vastgesteld, onder andere door gebruikt te maken van back-testing (met gecontroleerde jaarrekeningen) en het onderzoeken van de monitoring procedures van de uitvoeringsorganisatie. Wij hebben vastgesteld of de gekozen waarderingsgrondslagen en de belangrijkste uitgangspunten daarbij aansluiten op de grondslagen van het pensioenfonds. • Voor de waardering van de derivaten hebben wij een controle uitgevoerd op het gehanteerde waarderingsmodel en op de gehanteerde input waaronder de uit de markt afgeleide gegevens zoals valuta(termijn)koersen, rentevolatiliteit en rentecurves. Bij de uitvoering van deze werkzaamheden hebben wij eigen waarderingsspecialisten betrokken. Tevens hebben wij de toelichtingen met betrekking tot de beleggingen geëvalueerd.
Belangrijke observaties	Wij hebben geen materiële afwijkingen geconstateerd ten aanzien van de waardering van de beleggingen zonder genoteerde marktprijzen per 31 december 2020 en de gerelateerde toelichting in de jaarrekening.

Waardering van en toelichting ten aanzien van de technische voorziening	
Risico	De technische voorziening waaronder de technische voorziening voor risico fonds betreft een significante post in de balans van het pensioenfonds. De technische voorziening dient krachtens de Pensioenwet te worden gewaardeerd op marktwaarde. De waardering is gevoelig voor de gehanteerde (actuariële) veronderstellingen en schattingselementen. Hier ligt een aantal belangrijke conventies aan ten grondslag namelijk dat voor de waardering uitgegaan wordt van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur alsmede de meest recente informatie (tafels) omtrent de levensverwachting, zoals gepubliceerd door het Koninklijk Actuarieel Genootschap (AG). In aanvulling op de tafels wordt gecorrigeerd voor de ingeschatte ervaringssterfte bij het pensioenfonds, zijnde de fondsspecifieke ervaringssterfte. Deze veronderstellingen hebben tezamen met de hoogte van de kostenopslag, waaraan eveneens schattingen ten grondslag liggen, bijzondere aandacht gehad in onze controle. Het pensioenfonds heeft de waarderingsgrondslagen voor de technische voorziening beschreven in de grondslagen voor waardering (8.4) en nadere toelichtingen opgenomen in de toelichting op de balans onder 8.5.5 Technische voorziening en in de toelichting op de staat van baten en lasten

	onder 6.4 Mutatie technische voorziening. Uit deze toelichtingen blijkt dat een (schattings)wijziging heeft plaatsgevonden door overgang naar nieuwe Prognosetafel AG2020. Dit heeft geleid tot een verlaging van de technische voorziening voor risico fonds met € 86,0 miljoen. Het pensioenfonds toetst de ervaringssterfte eens per drie jaar, voor het laatst in 2019. De overgang naar de nieuw Prognosetafel AG2020 heeft tevens in 2020 geleid tot een wijziging van de fondsspecifieke ervaringssterfte. Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole in aanmerking genomen risico is dat de technische voorziening niet toereikend gewaardeerd en toegelicht is.
Onze controleaanpak	Bij de controle van de technische voorziening hebben wij gebruikgemaakt van de werkzaamheden van de certificerend actuaris van het pensioenfonds. De certificerend actuaris onderzoekt onder meer de toereikendheid van de technische voorziening en de naleving van een aantal specifieke wettelijke bepalingen. De certificerend actuaris heeft daarbij gebruikgemaakt van de door ons in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens, waaronder de pensioenaanspraken van deelnemers. Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel over de jaarrekening als geheel hebben wij met de certificerend actuaris onze planning, werkzaamheden, verwachtingen en uitkomsten afgestemd voor de controle van boekjaar 2020. Hierbij hebben wij specifiek aandacht gevraagd voor de toets van de ervaringssterfte op basis van de toegepaste prognosetafels en de effecten van de wijzigingen hierin, de toereikendheid van de kostenopslag alsmede de toepassing van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur. Wij hebben de gehanteerde waarderingsgrondslagen geëvalueerd en controlewerkzaamheden uitgevoerd op de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen per 31 december 2020: • Daartoe hebben wij ons een beeld gevormd van de redelijkheid van de aannames en schattingen van het bestuur met betrekking tot de gekozen actuariële grondslagen, alsmede de uitkomsten van het actuariële grondslagenonderzoek en de gehanteerde waarderingsgrondslagen besproken met de certificerend actuaris. • Hierbij hebben wij met inachtneming van het oordeel van de certificerend actuaris en met gebruikmaking van onze eigen actuariële specialist gelet op de besluitvorming van het bestuur, de recentheid van beschikbaar grondslagenonderzoek, de toetsing op de onderbouwing van de daarin opgenomen veronderstellingen, de uitkomsten van beschikbare tussentijdse evaluaties, de uitkomsten van de actuariële analyse over meerdere jaren en de aanwezigheid van een consistente gedragslijn. • Daarnaast hebben wij controlewerkzaamheden uitgevoerd om de gehanteerde basisgegevens te toetsen, waaronder het evalueren van de juiste werking van de interne beheersmaatregelen bij de pensioenuitvoeringsorganisatie, het verrichten van aansluitwerkzaamheden met de pensioenadministratie voor wat betreft de aantallen en de aanspraken en het beoordelen van het verloop en de uitkomsten van de actuariële analyse. Tevens hebben wij de toelichtingen ten aanzien van de technische voorziening geëvalueerd.
Belangrijke observaties	Wij hebben geen materiële afwijkingen geconstateerd ten aanzien van de waardering per 31 december 2020 of de toelichting van de technische voorziening.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het verslag van het bestuur;
- het verslag van de raad van toezicht
- de overige gegevens;
- de introductie, de kerncijfers, de overige informatie, de summary in English en de bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het verslag van het bestuur en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of het pensioenfonds in staat is om zijn werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om het pensioenfonds te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of het pensioenfonds zijn activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Het besluit van het bestuur tot vaststelling van de jaarrekening is onderworpen aan de goedkeuring van de raad van toezicht.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Als gevolg van de Covid-19-maatregelen waren wij genoodzaakt om onze werkzaamheden met betrekking tot de controle van de jaarrekening 2020 voor een groot deel op afstand uit te voeren. Om de beperkingen in verband met fysieke aanwezigheid en directe observatie te compenseren, hebben we op voornamelijk communicatietechnologieën gebruikt en schriftelijke informatie-uitwisseling om de controle-informatie te verkrijgen die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van het pensioenfonds;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of het pensioenfonds zijn activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een pensioenfonds zijn continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Communicatie

Wij communiceren met de raad van toezicht en het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met de raad van toezicht en het bestuur hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Maastricht, 26 mei 2021

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. R.E.J. Pluymakers RA

OVERIGE INFORMATIE

10 OVERIGE INFORMATIE

10.1 Verslag van de raad van toezicht

1. INLEIDING

1.1 Toezichtvisie Raad van Toezicht Stichting Pensioenfonds SABIC (SPF)

De Raad van Toezicht (Raad) werkt vanuit de visie dat goed besturen, ofwel de kwaliteit van het besturen van de organisatie, het centrale thema is van het toezicht. De nadruk ligt daarbij op een goed werkende structuur en de gehanteerde principes die aan het beleid ten grondslag liggen en minder op de inhoud, de regels en het controleren. De Pensioenwet en de Code Pensioenfondsen vormen de basis van de nadere invulling van wat goed pensioenfondsbestuur is. De normen waaraan wij toetsen zijn afgeleid van wet- en regelgeving en de Code Pensioenfondsen. Bij de toetsing kijken we ook uitdrukkelijk naar de geest van de wet: wordt de verbetering bereikt die de wetgever beoogde met de Wet versterking Bestuur pensioenfondsen. Goed pensioenfondsbestuur is niet statisch gedefinieerd. De werkzaamheden van de Raad worden gestuurd door de visie die de Raad heeft op toezicht.

1.2 Opzet bevindingenrapport

De bevindingen en aanbevelingen van de Raad in dit rapport zijn geordend naar de 8 thema's uit de Code Pensioenfondsen. Per thema is de omschrijving uit de code opgenomen en de normen die voor dat thema het kader vormen waarbinnen de Raad zijn toezicht uitoefent. Na de behandeling van de 8 thema's wordt stilgestaan bij de bevindingen van de Raad bij de 4 specifieke aandachtspunten die de Raad voor het verslagjaar had benoemd, te weten:

1. Het Bestuursbeleid naar aanleiding van IORP-2
2. Het Bestuursbeleid op het gebied van ESG
3. Het Bestuursbeleid op het gebied van crisismanagement en business continuity, waaronder het ICT-beveiligingsbeleid en het uitbestedingsbeleid
4. Het pensioenakkoord en de mogelijke gevolgen hiervan voor het fonds en zijn uitvoerder DPS

Naast de Code pensioenfonsen, het wettelijk kader, de statutaire bepalingen, het reglement van de Raad betrekt de Raad ook de toezichtscode van de Vereniging Intern Toezichthouders Pensioensector (VITP) in haar werkzaamheden.

Op grond van onze werkzaamheden, zoals hierna meer uitgebreid beschreven, komt de Raad tot de conclusie dat het fonds goed wordt bestuurd en dat het Bestuur in control is.

1.3 Werkwijze van de Raad

In 2020 heeft de Raad 7 keer vergaderd; tijdens 6 van de genoemde vergaderingen is ook overleg gevoerd met (leden van) het Bestuur. De Raad heeft 2 keer met het verantwoordingsorgaan overlegd. In mei 2020 is overleg gevoerd met de externe accountant, de compliance officer en de certificerend actuaris met betekking tot het verslagjaar 2019. Verder heeft de Raad overleg gevoerd met de drie sleutelfunctiehouders.

Naast het overleg met het Bestuur en het telefonische overleg tussen de voorzitters van de Raad en het Bestuur, wordt met het Bestuur ook schriftelijk informatie uitgewisseld. De Raad neemt kennis van de werkzaamheden van het Bestuur via notulen, kwartaalverslagen en via de aanwezigheid als toehoorder bij commissie- en bestuursvergaderingen. Vanwege Corona maatregelen is er in het verslagjaar aanzienlijk minder fysiek vergaderd. Hierdoor heeft de Raad het Bestuur minder dan in voorgaande jaren, live in actie kunnen zien. Desalniettemin heeft de Raad zich een goed oordeel kunnen vormen over het funcrtioneren van het Bestuur. De Raad heeft toegang tot alle (gevraagde) informatie.

Leden van de Raad zorgen ervoor dat hun kennis en vaardigheden steeds up to date zijn. In het kader hiervan zijn in het verslagjaar verschillende seminars c.q. opleidingsdagen bezocht.

De evaluatie van de Raad over het verslagjaar heeft plaatsgevonden in december 2020. Hierbij heeft de Raad onderling geëvalueerd. Hoewel het functioneren naar behoren werd beoordeeld, zijn er naar aanleiding van de evaluatie ook enkele zaken afgesproken en aangepast. Voor zover de conclusies betrekking hadden op de relatie met het Bestuur zijn deze gedeeld met de voorzitter van het Bestuur.

2. BEVINDINGEN

Hieronder wordt eerst ingegaan op de follow-up betreffende de aanbevelingen over 2019.
Daarna volgen de bevindingen en aanbevelingen van de Raad. Deze zijn georderd naar de 8 thema's uit de Code Pensioenfondsen. Per thema is de omschrijving uit de code opgenomen en de normen die voor dat thema het kader vormen waarbinnen de Raad zijn toezicht uitoefent. Na de behandeling van de 8 thema's wordt stilgestaan bij de bevindingen van de Raad bij de 4 specifieke aandachtspunten die de Raad voor het verslagjaar had benoemd.

2.1 Follow-up aanbevelingen 2019

Het intern toezicht beoordeelt de opvolging die het Bestuur geeft aan eerdere aanbevelingen van het intern toezicht.

Bevindingen

De Raad heeft kennis genomen van de rapportage van het Bestuur waarin de opvolging zichtbaar is gemaakt van de aanbevelingen van de Raad over 2019. De Raad is van oordeel dat het Bestuur adequaat opvolging heeft gegeven aan de desbetreffende aanbevelingen.

Onderwerp	Aanbeveling	Opvolging Bestuur
Beheersing ICT-risico's	• Borg ICT kennis in het Bestuur en benoem een verantwoordelijke voor ICT binnen het Bestuur • Implementeer in 2020 de maatregelen die geformuleerd zijn voor monitoring en verantwoording waaronder het vaststellen van de werking van de beheersingsmaatregelen van het DNB ICT Security kader door DPS.	• Het Bestuur heeft besloten om geen specifieke verantwoordelijke voor ICT te benoemen maar de verantwoordelijkheid bij de eerste lijnscommissies neer te leggen. In 2020 heeft het Bestuur een aantal, op maat gemaakte, kennissessies op het gebied van ICT gevolgd.

		• De monitoring en verantwoording rond ICT en ICT security zijn in 2020 geimplementeerd.
IORP-2 de werking	Richt voor 2020 een planning en control cyclus in waarbij alle SFH'ers ieder jaar een plan van aanpak opstellen en per kwartaal rapporteren aan Bestuur en Raad. Stel voor 2019 een overzicht op van alle werkzaamheden, die door de SFH'ers zijn verricht en leg het oordeel van het Bestuur hierover vast.	De rapportages over 2019 zijn in de commissies dan wel het Bestuur besproken. Kwartaalrapportages worden elk kwartaal ontvangen en besproken (voor Actuarieel en Risk). De nieuw aangestelde SFH Interne Audit heeft voor het eerst in december gerapporteerd.
Risicohouding van het Bestuur	Neem de risicohouding mee in het Risk Control Assessment en de Eigen Risico Beoordeling die in 2020 respectievelijk 2021 worden opgesteld en verwerk de inschaling voor DNB hierin. Betrek VO en Raad bij de vaststelling van de risicohouding.	De risicohouding van het Bestuur is op 4 december bestuurlijk vastgesteld. Bespreking met VO en Raad moet nog plaatsvinden.
Strategische risico's	Stel een jaarplan voor 2020 op. Betrek Raad en VO bij de verdere uitwerking van het strategisch beleid en het jaarplan 2020	Het Bestuur stelt jaarlijks een jaarplan op en bespreekt dat met Raad en VO. Prioriteit heeft nu de aanpak van het Pensioenakkoord, de afstemming met de stake-holders. In Q1-2021 wordt de aanpassing van de strategische agenda bestuurlijk besproken. Daarna vindt overleg met het VO en de Raad plaats.
Deelnemerscommunicatie	• Stel vast of de werkgever en de overige aanspraakgerechtigden, als bedoeld in artikel 105, lid 2 van de Pensioenwet als doelgroep voor het communicatiebeleid zouden moeten worden benoemd. • Blijf als fonds investeren in de relatie met de werkgever, als stakeholder, als partner in het communicatiebeleid, als premiebetaler en als bestuursleden voordragende organisatie. • Bezie in hoeverre de vormgeving van het jaarlijks te verstrekken pensioenoverzicht kan worden geoptimaliseerd, nu duidelijk is geworden dat het verplichte format van het Uniform Pensioenoverzicht naar alle waarschijnlijkheid binnen afzienbare tijd komt te vervallen. • Bezie welke toekomstige rol voor pensioen 1-2-3 binnen het communicatiebeleid van SPF is weggelegd, nu duidelijk is geworden	• Vastlegging van communicatie met de stakeholders is gebeurd via het relatiebeleid als bijlage van het communicatiebeleid. • Elke twee weken overleggen SABIC en het dagelijks bestuur van SPF t.g.v. COVID-19. Tijdens dit overleg worden ook andere onderwerpen behandeld, zoals governance en het Pensioenakkoord/de Hoofdlijnennotitie. • Punt 3 en 4: Nadere regelgeving moet nog worden uitgewerkt. Mogelijk dat toch minimum eisen worden gesteld. Invulling vindt plaats via de commissie naar het Bestuur.

	dat de verplichting om dit middel aan te bieden naar alle waarschijnlijkheid komt te vervallen.	
Geschiktheidsbeleid	Treed conform het vastgestelde actieplan in structureel overleg met de werkgever, de ondernemingsraden, de sociale partners, de verenigingen van gepensioneerden, de Young SABIC professionals en het SABIC Women Network.	Het overleg met de werkgever vindt 2-wekelijks plaats, met sociale partners ieder kwartaal, met de vereniging van gepensioneerden ieder jaar, met de OR Zlimburg in januari 2021. Het te voeren overleg met Young SABIC Network en SABIC Women Network staat nog open.
Maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB)	• Bespreek het voorgenomen beleid omtrent verantwoord beleggen c.q. ESG-integratie met het Verantwoordingsorgaan en bezie hoe dit beleid het beste kan aansluiten bij het corporate beleid van de werkgever. • Onderzoek of de wijze van rapporteren over ESG-aspecten naar de diverse stakeholders van het fonds aanpassing behoeft en bezie de mogelijkheden en wenselijkheden om in deze op te schalen naar zogenaamde integrated reporting.	Het MVB ambitieniveau is vastgesteld en eerste vervolgacties zijn afgesproken. Alignment met het beleid van de werkgever wordt regelmatig afgestemd met de werkgever. In 2020 werd met name gewerkt aan de bouwstenen van het MVB-beleid: - Engagement - Uitbreiding van het stembeleid - Keuzes maken voor MVB thema's / Sustainable Development Goals (SDG) en daar investeringen bij zoeken.
Inhaalindexatie	Werk het beleid t.a.v. de inhaalindexatie uit en sta expliciet stil bij de evenwichtige belangenafweging van de diverse groepen belanghebbenden.	Er is een inhaalindexatiebeleid. Commissie Pensioenen en Communicatie gaat in Q1-2021 een standpunt bepalen.
PPS	Herijk het beleid t.a.v. de Premie Pensioenspaarregeling (PPS) en sta expliciet stil bij de evenwichtige belangenafweging van de diverse groepen belanghebbenden.	Wordt besproken in de Commissie P&C eind januari 2021.

2.2 Code pensioenfondsen

Het Bestuur heeft de aanbevelingen en best practices van de Code Pensioenfondsen ingevoerd in de bedrijfsvoering. Deze code bestaat uit 65 normen die onderverdeeld zijn in 8 thema's. Het Bestuur heeft een analyse uitgevoerd op de naleving van de Code. Uit deze analyse blijkt dat aan alle 65 normen wordt voldaan op norm 33[1] na. Op de naleving van deze 8 thema's gaat de Raad hieronder kort in. Op enkele punten komt de Raad met nadere aanbevelingen. Op de afwijking van norm 33 wordt in paragraaf 2.2.5 nader ingegaan.

[1] Norm 33: "In zowel het bestuur als in het VO of het BO is tenminste 1 vrouw en 1 man. Er zitten zowel mensen van boven als van onder de 40 jaar in. Het bestuur stelt een stappenplan op om de diversiteit te bevorderen."

2.2.1 Vertrouwen waarmaken

Normenkader
Zij die voor het pensioenfonds verantwoordelijkheid dragen maken het in hen gestelde vertrouwen waar. Dat blijkt vooral uit adequaat bestuur, verantwoord beleggingsbeleid en zorgvuldig risicomanagement.

Bevindingen
Naar de mening van de Raad is er sprake van een goed functionerend Bestuur, die adequaat de regeling uitvoert. Het fonds beschikt over een uitgewerkt beleggingsbeleid en besteedt voldoende aandacht aan het monitoren en het managen van de risico's. De missie, visie en strategie zijn helder.

2.2.2 Verantwoordelijkheid nemen

Normenkader
Het Bestuur neemt zijn verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de pensioenregeling.

Bevindingen
Het Bestuur heeft het pensioenbeheer en vermogensbeheer uitbesteed aan DSM Pension Services (DPS). Doordat DPS onderdeel is van DSM en DPS in feite uitsluitend werkzaam is voor PDN en SPF, is de relatie SPF en DPS niet te kenschetsen als een zuivere opdrachtgever-opdrachtnemer relatie. Het Bestuur is zich hiervan bewust en voldoet aan de normen die in dit kader gesteld zijn. Uitbesteding vindt plaats via formele dienstverleningsovereenkomsten, mandaten en serviceafspraken. Kostenontwikkeling en relevante kpi's in dit kader worden ieder kwartaal gemonitord door het Bestuur. Bij onderuitbesteding van nieuwe beleggingsmandaten door DPS heeft het Bestuur een right of refusal. Over de prestatie van externe vermogensbeheer managers wordt het Bestuur periodiek geïnformeerd.

Aanbeveling
Maak / herijk een overzicht van alle onderuitbestedingsrelaties die het fonds (via DPS) onderhoudt en stel per onderuitbestedingsrelatie vast op welke wijze het fonds verantwoordelijkheid kan dragen voor de uitvoering. Stel met behulp van de checklist uitbesteding van DNB vast of SPF voldoet aan wet- en regelgeving inzake uitbesteding.

2.2.3 Integer handelen

Normenkader
Het Bestuur bevordert een cultuur van integriteit en compliance.

Bevindingen
De normen in dit kader uit de code zijn door het Bestuur nageleefd. Het fonds kent een incidenten en klokkenluidersregeling en een gedragscode. De gedragscode weerspiegelt de gewenste cultuur. Borging hiervan vindt o.a. plaats door het jaarlijks aan de compliance officer laten verklaren van alle (mede)beleidsbepalers dat zij de code hebben nageleefd. In het Reglement Bestuurlijk Raamwerk is vastgelegd dat het lidmaatschap van een orgaan van het pensioenfonds niet verenigbaar is met het lidmaatschap van een ander orgaan binnen het fonds.

2.2.4 Kwaliteit nastreven

Normenkader
Het fonds stelt hoge kwaliteitseisen, voert daar beleid op en is een lerende organisatie.

Bevindingen
Het Bestuur streeft naar hoge kwaliteitseisen en kijkt kritisch naar haar functioneren door onder andere zelfevaluatie. De zelfevaluatie en de individuele tweejaarlijkse functioneringsgesprekken vormen de basis voor het bespreken van het geschiktheids- en het opleidingsplan van het Bestuur. In 2020 is meer de nadruk gelegd op het collectief inhoud geven aan de opleidingen. Dat is in 2020 gebeurd in de vorm van themasessies onder andere rond IT en het nieuwe pensioenakkoord. Ook zijn in 2020 met alle Bestuursleden individuele beoordelingsgesprekken gevoerd.

2.2.5 Zorgvuldig benoemen

Normenkader
Het fonds handelt zorgvuldig bij (her) benoeming en ontslag, en zorgt voor geschiktheid, complementariteit en diversiteit in de samenstelling van de organen van het fonds.

Bevindingen
Uit de door het Bestuur uitgevoerde analyse op de naleving van de Code Pensioenfondsen blijkt dat het fonds niet voldoet aan norm 33: “In zowel het Bestuur als in het VO of het BO is tenminste 1 vrouw en 1 man. Er zitten zowel mensen van boven als van onder de 40 jaar in. Het Bestuur stelt een stappenplan op om de diversiteit te bevorderen”.

In het VO heeft momenteel geen vrouw zitting. Ook hebben het Bestuur en het VO geen leden jonger dan 40 jaar. Het Bestuur heeft de afwijking van deze norm toegelicht in het jaarverslag over 2019 en zal dat naar verwachting ook in het jaarverslag over 2020 toelichten. Verder heeft het Bestuur in navolging van een eerdere aanbeveling van de Raad in december 2019 het diversiteitsbeleid vastgesteld waarin terecht wordt aangegeven dat diversiteit over meerdere assen loopt dan puur man/vrouw en leeftijd. In het beleid is ook een actieplan opgenomen waarbij het Bestuur zichzelf voorneemt om periodiek in overleg te treden met diverse stakeholders waaronder voordragende organisaties.

SABIC faciliteert de opleidingsklas van de SPF voor invulling van vacatures in het Bestuur. Een formele succession planning voor Bestuursleden ontbreekt echter.

Aanbeveling
Monitor in 2021 de voortgang van het in het diversiteitsbeleid opgenomen actieplan.
Stel een formele succession planning voor Bestuursleden op.

2.2.6 Gepast belonen

Normenkader
Het fonds voert een verantwoord en beheerst beloningsbeleid, gericht op kwaliteit, continuïteit en consistentie.

Bevindingen
De normen in dit kader uit de code zijn door het Bestuur nageleefd. In het verslagjaar zijn geen wezenlijke wijzigingen aangebracht in het beloningsbeleid van het fonds.

2.2.7 Toezicht houden en inspraak waarborgen

Normenkader
Het fonds waarborgt intern toezicht op de kwaliteit en integriteit van de bedrijfsvoering.

Bevindingen
De Raad constateert dat het Bestuur op gedegen wijze een inventarisatie heeft gemaakt van de naleving van de normen uit de Code Pensioenfondsen. De Raad sluit zich aan bij de bevindingen van het Bestuur hieromtrent. Naast de Code Pensioenfondsen betrekt de Raad ook de VITP toezichtcode bij haar werkzaamheden.

De Raad stelt zich zoveel mogelijk op als gesprekspartner van het Bestuur en houdt voldoende afstand van de uitvoering. Voor goed toezicht is inzicht vereist. De dialoog en informatie-uitwisseling met het Bestuur en het VO is dit jaar verder gegroeid. Er vindt regelmatig afstemming plaats in een constructieve sfeer, waarbij aandacht is voor een goede taak- en rolverdeling. De overgang naar een nieuwe pensioenregeling vormt voor de komende jaren een onderwerp waar regelmatige afstemming van groot belang is.

2.2.8 Transparantie bevorderen

Normenkader
Het fonds streeft openheid na, communiceert over missie, strategie en risico's en legt verantwoording af over gevoerd beleid.

Bevindingen
De normen in dit kader uit de code zijn door het Bestuur nageleefd. Het communicatiebeleid en het ESG-beleid zijn in het verslagjaar geactualiseerd. In het najaar van 2017 heeft het Bestuur een strategische agenda voor de komende jaren opgesteld. Op 8 mei 2020 is het strategisch jaarplan 2020 door het Bestuur vastgesteld. Het bestuur gaat eind maart 2021 "Missie, visie en core beliefs" evalueren en in samenhang daarmee de koers voor de komende jaren bepalen. Daarbij wordt ook gekeken naar de strategische agenda tot nu toe, maar is met name het vizier op de toekomst gericht.

Het fonds heeft de ambitie om pensioenaanspraken aan te passen aan de loonontwikkeling bij de werkgever en de pensioenuitkeringen en pensioenaanspraken van gewezen deelnemers aan te passen aan de prijsontwikkeling. Ondanks dat de ambitie naar de toekomst toe naar verwachting nog steeds haalbaar is, is de ambitie de afgelopen jaren niet gerealiseerd.

De pensioenopbouw is wel volledig gerealiseerd, maar de indexatieachterstanden zijn opgelopen en zullen naar verwachting ook de komende jaren blijven oplopen. Het achterblijven van de realisatie is in de nieuwsberichten op de site van het fonds en in een presentatie voor de deelnemers gecommuniceerd. Het Bestuur heeft in het najaar uitgebreid stilgestaan bij de bijsturingsmogelijkheden en geconcludeerd dat er nauwelijks effectieve bijsturing mogelijk is. Het pensioenakkoord brengt over enkele jaren een nieuwe pensioenregeling met zich mee. Na implementatie van die nieuwe regeling mag verwacht worden dat de kans op realisatie van de indexatieambitie in enig jaar zal toenemen. Dit gaat echter gepaard met een grotere kans op korten en meer onzekerheid.

Aanbeveling
Monitor de voortgang van de in mei 2020 vastgestelde strategische agenda en bezie welke aanpassingen in dit kader relevant zijn in de aanloop naar het nieuwe pensioencontract.

2.3 Specifieke aandachtpunten voor 2020

De specifieke aandachtspunten voor 2020 waren:

a) Het Bestuursbeleid naar aanleiding van IORP-II
b) Het Bestuursbeleid op het gebied van ESG
c) Het Bestuursbeleid op het gebied van crisismanagement en business continuity, waaronder het ICT-beveiligingsbeleid en het uitbestedingsbeleid
d) Het pensioenakkoord en de mogelijke gevolgen hiervan voor het fonds en zijn uitvoerder DPS.

Deze aandachtspunten worden hier verder uitgewerkt.

2.3.1 Het Bestuursbeleid naar aanleiding van IORP-II

Normenkader

Het fonds heeft een planning en control cyclus waarbij alle sleutelfunctiehouders ieder jaar een plan van aanpak opstellen en per kwartaal rapporteren aan Bestuur en Raad.

Het fonds heeft invulling gegeven aan de informatieverstrekking aan gewezen deelnemers en ten aanzien van de driejaarlijkse eigen risicobeoordeling (ERB), inclusief de daarin op te nemen ESG-risico's.

Bevindingen
Het fonds heeft in 2020 de invulling van IORP II geëvalueerd en aanpassingen aangebracht ten aanzien van de invulling van de rol van sleutelfunctiehouder Interne Audit en ten aanzien van de positionering van de sleutelfunctiehouder Risicobeheer.

De rol van sleutelfunctiehouder Interne Audit wordt vanaf het vierde kwartaal 2020 ingevuld door een medewerker van SABIC. Voor de inbedding van de sleutelfunctiehouder Interne Audit is het van belang, dat binnen het Bestuur een primair aanspreekpunt voor de sleutelfunctiehouderInterne Audit wordt benoemd en dat de input van interne audit zichtbaar wordt gemaakt in de overwegingen en Bestuursbesluiten. De nieuwe sleutelfunctiehouder is voortvarend van start gegaan met een audit plan en een audit universe voor 2021.

In januari 2021 is de inrichting van de risk governance van het fonds vastgesteld en is de samenwerking tussen de sleutelfunctiehouder Risicobeheer en de commissie Risk & Compliance verduidelijkt. De sleutelfunctiehouder Risicobeheer is vanaf 2021 voorzitter van de Commissie Risk & Compliance.
De sleutelfunctiehouder Risicobeheer heeft in 2020 een rapportage over 2019 uitgebracht en is voor 2020 gestart met kwartaalrapportages. De Raad heeft in februari 2021 de 4e kwartaalrapportage met de sleutelfunctiehouder Risicobeheer besproken en is van mening dat de rapportages een aanzienlijke groei laten zien.
In 2020 heeft het Bestuur besloten over te gaan tot de implementatie van een risicobeheersysteem (Risk Vision 2021) waarin alle risicomanagement processen worden samengebracht. De implementatie van Risk Vision wordt in 2021 afgerond. De Eigen Risico Beoordeling wordt in eerste halfjaar van 2021 door het Bestuur uitgevoerd.

De informatieverstrekking aan gewezen deelnemers voldoet ruimschoots aan de richtlijnen zoals opgenomen in IORP II.

Aanbevelingen
Borg in 2021 de planning en control cyclus voor het plan van aanpak en de rapportages van de sleutelfunctiehouders.
Benoem binnen het Bestuur een primair aanspreekpunt voor de sleutelfunctiehouder Interne Audit.

2.3.2 Het Bestuursbeleid op het gebied van ESG

Normenkader

Het Bestuur legt zijn overwegingen omtrent verantwoord beleggen vast en zorgt ervoor dat deze beschikbaar zijn voor belanghebbenden. Hierbij houdt het Bestuur ook rekening met goed ondernemingsbestuur.

Bevindingen
De norm is door het Bestuur nageleefd. Het ESG-beleid sluit aan bij de door het Bestuur vastgestelde investment beliefs in dit kader. Inzake corporate governance is stembeleid vastgesteld. De betrokken documenten zijn online beschikbaar op de website van het fonds. Ook in het jaarverslag legt het Bestuur verantwoording af over het ESG-beleid.
De Raad constateert overigens tot genoegen dat het Bestuur belangrijke stappen heeft gezet bij de verdere vormgeving en uitwerking van zijn ESG-beleid. Zo heeft het Bestuur in het verslagjaar, in navolging van eerdere aanbevelingen van de Raad, zijn ESG-beleid aangescherpt en is met de uitvoering van dit aangescherpte beleid gestart. Per 1 oktober is in samenwerking met BMO gestart met engagement. In dit kader heeft BMO tijdens de studiedagen in oktober van het verslagjaar nadere toelichting gegeven op het engagement programma. Ook is in navolging van een eerdere aanbeveling van de Raad in dit kader stilgestaan bij de speerpunten van het corporate beleid van de onderneming SABIC in dit kader en op welke wijze deze aansluiten op het ESG-beleid van SPF.
Naar aanleiding van het door het Bestuur in 2018 ondertekende IMVB-convenant heeft het Bestuur in het verslagjaar de voorkeur uitgesproken om het thema klimaatverandering als thematisch aandachtsgebied in dit kader te kiezen.

Aanbevelingen

Geef in de betreffende beleidsrapportages aan hoe en in hoeverre ESG-aspecten geïntegreerd zijn in de beleggingscyclus. Geef zo mogelijk daarbij aan in welke mate het beleid bijdraagt aan het op termijn creëren van maatschappelijke waarde.

2.3.3 Het Bestuursbeleid op het gebied van crisismanagement en business continuity, waaronder het ICT-beveiligingsbeleid en het uitbestedingsbeleid

Normenkader

Juist in 2020, het jaar waarin het Covid-19 virus zich manifesteert, is crisismanagement nadrukkelijk aan de orde. De Raad wil bezien hoe het Bestuur in deze bijzondere tijd opereert en op welke wijze het beleid in dit kader kan worden aangescherpt. Daarbij gaat het niet alleen om beleid ten aanzien van business continuity, bij het fonds, bij de uitvoerder DPS en bij andere uitbestedingspartijen, maar ook om crisismanagement in brede zin, inclusief ICT(beveiligings)-risico's.

Bevindingen

Het Bestuur heeft bij aanvang van de Covid-19 crisis adequaat gehandeld en snel de governance en statuten aangepast zodat er geen business continuity risico in de besluitvorming van het Bestuur zou kunnen ontstaan. Samen met DPS is de hele keten voortvarend geanalyseerd op mogelijke risico's en waar nodig zijn maatregelen genomen. Daarnaast heeft DPS zijn hele uitbestedingsketen voor het fonds en daarin aanwezige risico's in kaart gebracht.

Het Bestuur heeft gekozen om de verantwoordelijkheid voor IT niet bij één bestuurslid te leggen maar bij de eerste lijnscommissies. Door als voltallig Bestuur een drietal maatwerk IT-opleidingsdagen te volgen rond governance, datakwaliteit, cybersecurity, uitbesteding en AVG is een goede kennisbasis gelegd binnen het Bestuur.

Aanbevelingen

Houd vast aan de ingeslagen weg op het gebied van crisismanagement en business continuity en borg dat de onderwerpen ICT en uitbestedingsbeleid regelmatig terugkomen op de commissie- en bestuursagenda's.

2.3.4 Het pensioenakkoord en de mogelijke gevolgen hiervan voor het fonds en zijn uitvoerder DPS.

Normenkader

In 2020 is het pensioenakkoord nader uitgewerkt. Dit zal gevolgen hebben voor de opdracht die pensioenfonds SABIC uitvoert voor sociale partners. Verwacht mag worden dat sociale partners bij SABIC op termijn op basis van de nieuw te formuleren wettelijke randvoorwaarden een nieuwe pensioenovereenkomst zullen sluiten. Het lijkt goed om te bezien of het pensioenfonds en zijn uitvoerders hierop voldoende voorbereid zijn en of de bestaande strategie van het pensioenfonds passend is voor een mogelijk nieuwe opdracht van sociale partners.

Bevindingen

In 2020 is een aanvang gemaakt met kennisdeling ten aanzien van het pensioenakkoord voor zowel het Bestuur, VO en Raad. Tevens zijn de eerste gesprekken gestart met de sociale partners. De sociale partners hebben aangegeven eerst een eigen standpunt te willen bepalen voordat ze het gesprek met het fonds aangaan.

Aanbevelingen

Start, in afwachting van de besluitvorming van de sociale partners en verdere uitwerking van de wetgeving in het kader van het nieuwe pensioenakkoord, zoveel mogelijk al activiteiten op. Elementen die al opgepakt kunnen worden zijn onder andere:

- Verdere kennisdeling voor Bestuur, VO en Raad en indien nodig ook voor de sociale partners
- Opzetten van een projectorganisatie
- Inventarisatie van de mogelijkheden en onmogelijkheden ten aanzien van de uitvoering bij de uitbestedingspartners
- Plan van aanpak maken voor het uitvoeren van een risicobereidheidsonderzoek onder de deelnemers.

3. TEN SLOTTE

De Raad ziet het als zijn taak bij te dragen aan de kwaliteit en effectiviteit van de governance en de besturing van het pensioenfonds. De Raad wil dan ook te allen tijde als gesprekspartner van het Bestuur functioneren en hoopt dat het Bestuur dit ook zo ervaart.

Hieronder volgt tenslotte de opsomming van de in dit rapport opgenomen aanbevelingen:

1. Maak / herijk een overzicht van alle onderuitbestedingsrelaties die het fonds (via DPS) onderhoudt en stel per onderuitbestedingsrelatie vast op welke wijze het fonds verantwoordelijkheid kan dragen voor de uitvoering. Stel met behulp van de checklist uitbesteding van DNB vast of SPF voldoet aan wet- en regelgeving inzake uitbesteding.
2. Monitor in 2021 de voortgang van het in het diversiteitsbeleid opgenomen actieplan. Stel een formele succession planning voor bestuursleden op.
3. Monitor de voortgang van de in mei 2020 vastgestelde strategische agenda en bezie welke aanpassingen in dit kader relevant zijn in de aanloop naar het nieuwe pensioencontract.
4. Borg in 2021 de planning en control cyclus voor het plan van aanpak en de rapportages van de sleutelfunctiehouders. Benoem binnen het Bestuur een primair aanspreekpunt voor de sleutelfunctiehouder Interne Audit.
5. Geef in de betreffende beleidsrapportages aan hoe en in hoeverre ESG-aspecten geïntegreerd zijn in de beleggingscyclus. Geef zo mogelijk daarbij aan in welke mate het beleid bijdraagt aan het op termijn creëren van maatschappelijke waarde.
6. Houd vast aan de ingeslagen weg op het gebied van crisismanagement en business continuity en borg dat de onderwerpen ICT en uitbestedingsbeleid regelmatig terugkomen op de commissie- en bestuursagenda's.
7. Start, in afwachting van de besluitvorming van de sociale partners en verdere uitwerking van de wetgeving in het kader van het nieuwe pensioenakkoord, zoveel mogelijk activiteiten al op. Elementen die al opgepakt kunnen worden zijn onder andere:
    - Verdere kennisdeling voor Bestuur, VO en Raad en indien nodig ook voor de sociale partners..
    - Opzetten van een projectorganisatie.
    - Inventarisatie van de mogelijkheden en onmogelijkheden ten aanzien van de uitvoering bij de uitbestedingspartners.
    - Plan van aanpak maken voor het uitvoeren van een risicobereidheidsonderzoek onder de deelnemers.

Reactie van het bestuur

De RvT komt op grond van haar werkzaamheden tot de conclusie dat het fonds goed wordt bestuurd en dat het bestuur in control is. Het bestuur is blij met deze conclusie en ziet dit samenvattende oordeel als de verdienste van de inspanningen van alle bij het fonds betrokkenen.

In haar Rapport van bevindingen gaat de RvT allereerst in op de bevindingen over het jaar 2019 en de opvolging daarvan door het bestuur in 2020. Vervolgens wordt ingegaan op de wijze waarop het bestuur gevolg geeft aan de normen in de Code Pensioenfondsen. De RvT eindigt met aandachtspunten voor 2021.

Opvolging bevindingen over 2019

De RvT heeft in haar rapport de opvolging van de aanbevelingen uit 2019 van het bestuur verwoord. Wij zijn het in het algemeen eens met de opvolging die is gesignaleerd en gerapporteerd door de RvT. Nagenoeg alle bevindingen heeft het bestuur opgepakt. Een enkele bevinding - met name waar het betreft overleg met andere gremia binnen en buiten het fonds – zal in 2021 tot opvolging leiden. .

Normen Code Pensioenfondsen

De RvT heeft aan de hand van de normen uit de Code Pensioenfondsen getoetst in hoeverre hieraan wordt voldaan. Het gaat om de volgende aanbevelingen.

1 **Verantwoordelijkheid nemen – Uitbesteding**

Aanbeveling

Maak / herijk een overzicht van alle onderuitbestedingsrelaties die het fonds (via DPS) onderhoudt en stel per onderuitbestedingsrelatie vast op welke wijze het fonds verantwoordelijkheid kan dragen voor de uitvoering. Stel met behulp van de checklist uitbesteding van DNB vast of SPF voldoet aan wet- en regelgeving inzake uitbesteding.

Reactie bestuur

De volledige (onder)uitbestedingsketen is door DPS in kaart gebracht. Het betreft de uitbesteding van diensten aan DPS (1e graad) en de doorsteek naar alle onderliggende systemen en leveranciers (2e en 3e graad). In het bestuur is de door DPS samengestelde (onder)uitbestedingsketen gedeeld. Daarbij is tevens de door DPS uitgevoerde risicobeoordeling van de beheersing (self assessment) van de (onder)uitbestedingsketen gedeeld. Op basis van de risico indeling Availability, Access, Accuracy en Agility zijn de (onder)uitbestedingen afgemeten langs een vijfpunt schaal (DNB schaal) van volwassenheid van risicobeheersing.

Ten aanzien van de (onder)uitbesteding wordt deze beheerst op een risico gebaseerde manier. Dit betekent dat de beheersing voor de hoog risico omgevingen moet voldoen aan minimaal een beheersing score van drie of hoger op de voornoemde vijfpunt schaal. Het bestuur heeft dit niveau als toereikend niveau van volwassenheid van beheersing vastgesteld.

De hoog risico omgevingen betreffen de kernsystemen SimCorp, SAP en IV-PA en CACEIS als leverancier van custody diensten. Voornoemde hoog risico omgevingen zijn aangemerkt op basis van de aard van de bedrijfsactiviteiten die door de systemen of leverancier worden ondersteund, de kostenlast van de betreffende systemen en de afhankelijkheid (continuïteit) van de bedrijfsvoering van SPF van de betreffende systemen en leverancier. De beheersing van de hoog risico omgevingen laat op basis van een self assessment een score zien van drie of hoger, hetgeen in lijn is met de eisen van het bestuur.

Het bestuur heeft zich in de behandeling gericht op de strategisch belangrijke hoog risico omgevingen. Ten aanzien van de overige uitbestedingen (in de 2e en 3e graad) in de keten heeft het bestuur besloten om de reikwijdte en diepgang van de bestuurlijke behandeling van deze uitbestedingen nader te bepalen. Dit om een te sterk operationeel gedreven bestuurlijke betrokkenheid te voorkomen.

Ook geeft de RvT in haar Rapport van bevindingen aan dat de relatie tussen SPF en DPS niet als een zuivere opdrachtgever-opdrachtnemer relatie is te kenschetsen. Het bestuur is daarentegen van mening dat de uitvoeringsorganisatie op een zakelijke wijze wordt aangestuurd en beoordeeld.

2 Zorgvuldig benoemen - Diversiteitsbeleid

Aanbeveling

Monitor in 2021 de voortgang van het in het diversiteitsbeleid opgenomen actieplan. Stel een formele succession planning voor bestuursleden op.

Reactie bestuur

Het bestuur heeft diversiteitsbeleid vastgelegd. Diversiteit wordt daarbij benaderd vanuit meerdere invalshoeken. Ook in 2020 bleek de diversiteit aan stijlen en competenties van bestuursleden bij te dragen aan de discussie binnen het bestuur, de inhoudelijke afweging en de besluitvorming.

De werkgever, SABIC, biedt medewerkers de mogelijkheid om een pensioenopleiding te volgen op Geschiktheidsniveau A. Dat gebeurt in de vorm van klassikale opleidingen van groepen van 10 – 12 medewerkers. Wanneer zich vervolgens vacatures voordoen in het bestuur of het verantwoordingsorgaan, of andere voor het fonds relevante functies, zijn doorgaans kandidaten beschikbaar die de cursus met goed gevolg hebben afgelegd.

Van de opleidingsklas die in 2018 is gestart hebben alle deelnemers inmiddels een rol binnen de gremia van het fonds, dan wel zijn niet (meer) beschikbaar. Met de werkgever is afgesproken een nieuw opleidingstraject te starten. In dat kader zullen contacten worden gelegd met de in het Diversiteitsbeleid genoemde partijen. Immers de diversiteit van de deelnemers aan de opleidingsklas bepaalt in belangrijke mate ook de diversiteit van de voor functies beschikbare medewerkers. De opzet is dat de nieuwe opleidingsklas nog in 2021 van start gaat.

Daarnaast wordt in het periodieke overleg met de werkgever en de ondernemingsraden regelmatig aandacht gevraagd voor een diverse samenstelling van de fondsgremia, in lijn met het diversiteitsbeleid.

Het bestuur omarmt de aanbeveling van de RvT om de succession planning in 2021 nader uit te werken.

3 Transparantie bevorderen – Strategische agenda

Monitor de voortgang van de in mei 2020 vastgestelde strategische agenda en bezie welke aanpassingen in dit kader relevant zijn in de aanloop naar het nieuwe pensioencontract.

Reactie bestuur

Bij de bepaling van de strategie van het fonds voor de komende jaren vormt de uitwerking van het Pensioenakkoord één van de hoofdprioriteiten, in het belang van de deelnemers en alle overige stakeholders. Een goede landing van de uitwerking is essentieel; het Pensioenakkoord zal standaard op de bestuursagenda staan.

Het bestuur heeft voor de eerste helft van 2021 gepland om te komen tot een herijking van missie, visie en de core beliefs. Zodra deze zijn vastgesteld, zal het bestuur deze bespreken met de fondsgremia en de stakeholders en daarover naar alle (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden communicatie uitzetten.

Aandachtspunten voor 2020

Daarnaast formuleerde de RvT voor 2020 een aantal specifieke aandachtspunten. In haar rapport gaat de RvT specifiek in op de onderstaande punten.

1 IORP II

Aanbeveling

Borg in 2020 de planning en control cyclus voor het plan van aanpak en de rapportages van de sleutelfunctiehouders. Benoem binnen het bestuur een primair aanspreekpunt voor de Sleutelfunctiehouder Interne Audit.

Reactie bestuur

Het optimaliseren van de planning en control cyclus is een belangrijk aandachtspunt in het risicobeheer van het fonds. Binnen het bestuur zijn meerdere leden die ruime ervaring hebben met interne auditprocessen. Dat laat onverlet dat het bestuur er de voorkeur aan geeft dat het bestuur integraal verantwoordelijk blijft. Het bestuur omarmt het voorstel van de RvT om een bestuurslid aan te wijzen als aanspreekpunt voor de Sleutelfunctiehouder Interne Audit. In 2020 is daartoe al een aanzet gegeven doordat de waarnemend Sleutelfunctiehouder Interne Audit de per 1 september 2020 nieuw aangestelde sleutelfunctiehouder heeft ingewerkt en begeleid.

De sleutelfunctiehouders zijn allemaal benoemd en in functie. De reguliere rapportage(-structuur) is vastgelegd en de rapportages van alle sleutelfunctiehouders worden behandeld in de betreffende commissies en/of het bestuur. De opvolging wordt mede in het DB bewaakt.

2 ESG

Aanbeveling

Geef in de betreffende beleidsrapportages aan hoe en in hoeverre ESG-aspecten geïntegreerd zijn in de beleggingscyclus. Geef zo mogelijk daarbij aan in welke mate het beleid bijdraagt aan het op termijn creëren van maatschappelijke waarde.

Reactie bestuur

Deze aanbevelingen hebben de aandacht van het bestuur. In 2021-2022 zullen de beleidsrapportages verder worden doorontwikkeld in lijn met de vereisten uit het IMVB-convenant, de Sustainable Finance Disclosures Regulation en de Taxonomie Verordening. Hierdoor zal inzichtelijker worden gemaakt in hoeverre ESG-aspecten geïntegreerd zijn in de beleggingscyclus. In 2021 zal in het duurzaamheidsbeleid worden opgenomen hoe het duurzaamheidsbeleid bijdraagt aan het op termijn creëren van maatschappelijke waarde en welke uitgangspunten bij het hanteren van lange termijn waardecreatie als leidend principe van toepassing zijn.

3 Crisismanagement en business continuity

Aanbeveling

Houdt vast aan de ingeslagen weg op het gebied van crisismanagement en business continuity en borg dat de onderwerpen ICT en uitbestedingsbeleid regelmatig terugkomen op de commissie- en bestuursagenda's.

Reactie bestuur

Het bestuur sluit zich aan bij de aanbeveling van de RvT. In 2021 zullen de genoemde onderwerpen, evenals in 2020, wederom regelmatig geagendeerd worden in vergaderingen van de diverse fondsgremia.

4 Pensioenakkoord

Aanbeveling

Start, in afwachting van de besluitvorming van de sociale partners en verdere uitwerking van de wetgeving in het kader van het nieuwe pensioenakkoord, zoveel mogelijk al op. Elementen die al opgepakt kunnen worden zijn onder andere:

- Verdere kennisdeling voor bestuur, verantwoordingsorgaan en RvT en indien nodig ook voor de sociale partners.
- Opzetten van een projectorganisatie.
- Inventarisatie van de mogelijkheden en onmogelijkheden ten aanzien van de uitvoering bij de uitbestedingspartners.
- Plan van aanpak maken voor het uitvoeren van een risicobereidheidsonderzoek onder de deelnemers.

Reactie bestuur
Zoals hiervoor al aangegeven zal het beleid van SPF de komende tijd in belangrijke mate bepaald worden door het dossier Pensioenakkoord. In eerste instantie ligt het primaat voor het maken van keuzes bij de sociale partners. Dat laat echter onverlet dat het bestuur zich verantwoordelijk voelt voor de (toekomstige) verplichtingen naar (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden toe.

Er zijn nog veel onduidelijkheden in wet- en regelgeving. Dat laat onverlet dat het bestuur hecht aan kennisontwikkeling bij de leden van de fondsgremia. In 2020 is daar tijdens de werkconferentie al mee gestart. Het bestuur hecht daarnaast aan transparante en een open dialoog met sociale partners, waarbij alle partijen vanuit hun eigen verantwoordelijkheid bijdragen aan een gemeenschappelijke beeldvorming en begrip voor elkaars uitgangspunten.

De inrichting van een projectorganisatie voor implementatie van het nieuwe pensioencontract hangt nauw samen met de wijze waarop de sociale partners het besluitvormingsproces willen vormgeven en de keuzes die men wenst te maken.

Voor het bestuur is de soliditeit en continuïteit van de pensioenuitvoeringsorganisatie een blijvend aandachtspunt en gesprekspunt in het overleg met DPS.

De planning is dat nog in 2021 een risicobereidheidsonderzoek onder de deelnemers van SPF wordt uitgevoerd.

Tijdens het periodieke overleg in 2021 tussen het DB en de RvT zal de voortgang op de verschillende door de RvT gedane aanbevelingen aan de orde komen.

Het bestuur kijkt terug op een zeer prettige manier van samenwerken met de RvT, en dankt de RvT voor haar inzet, inbreng, kritische reflectie en aanbevelingen. Het bestuur kijkt uit naar eenzelfde goede samenwerking in 2021.

Het bestuur

10.2 Oordeel van het Verantwoordingsorgaan

Algemene inleiding

Het Verantwoordingsorgaan (VO) heeft de bevoegdheid een oordeel te geven over het handelen van het bestuur, het door het bestuur gevoerde beleid en de beleidskeuzes voor de toekomst. In de beoordeling wordt ook betrokken of er naar de mening van het VO sprake is van evenwichtige belangenafweging.

Het VO heeft periodiek overleg met het dagelijks bestuur (DB). Tijdens deze overleggen informeert het bestuur het VO over alle belangrijke beleidsonderwerpen en worden vragen die het VO daarover heeft beantwoord. Daarnaast is er regulier overleg met de raad van toezicht (RvT), en spreekt het VO jaarlijks de accountant en de actuaris alvorens het komt tot een oordeel over het door het bestuur gevoerde beleid over het afgelopen jaar.

Wanneer onderwerpen actueel zijn, combineert het VO haar reguliere vergaderingen met educatiesessies. Doorgaans worden die verzorgd door medewerkers van de uitvoeringsorganisatie, DSM Pension Services (DPS), maar ook door andere organisaties zoals de Pensioenfederatie inzake het nieuwe Pensioenakkoord.

Verder wonen leden van het VO sessies bij van de Pensioenfederatie, het opleidingsinstituut SPO en De Nederlandsche Bank, waar zij behalve kennis ook ervaringen kunnen uitwisselen met leden van andere verantwoordingsorganen.

Het VO baseert haar oordeel op de ontvangen informatie van het bestuur, het bestuursverslag en de jaarrekening alsmede regulier overleg met het DB en de RvT. Daarnaast rapporteert de RvT jaarlijks in de vorm van het Rapport van bevindingen, zowel naar het bestuur als naar het VO. Voor het VO is het Rapport van bevindingen een belangrijk instrument om te komen tot haar oordeel.

Het oordeel van het VO wordt, samen met de reactie van het bestuur daarop, in het bestuursverslag opgenomen.

Daarnaast heeft het VO het recht om advies uit te brengen in de dossiers die in de Pensioenwet zijn benoemd.

Overall conclusie

Het VO is van mening dat er sprake is van goed bestuur. Bij het maken van beleid en het uitvoeren ervan heeft het bestuur gehandeld vanuit evenwichtige belangenafweging. Er is gehandeld in overeenstemming met wet- en regelgeving, de statuten en de reglementen van het fonds.
Het jaar 2020 was een heel bijzonder jaar met vele uitdagingen. De wereldwijde pandemie had op alle fronten invloed op het pensioenfonds: besturen, toezicht houden en verantwoording afleggen verliep vanaf maart 2020 nagenoeg uitsluitend nog via video-conferencing. Ook de uitvoerder van SPF, DPS, opereerde nagenoeg uitsluitend nog vanuit huis. En niet in de laatste plaats werden in maart de wereldwijde kapitaalmarkten fors geraakt, waardoor ook de financiële situatie van het fonds verslechterde.

Nog in april zorgde het bestuur ervoor dat een noodprocedure van kracht werd voor het geval de pandemie zou toeslaan en het bestuur niet meer handelingsbevoegd zou zijn. En in financieel opzicht herstelde de dekkingsgraad naar het einde van het jaar toe. De rente bleef op een historisch laag niveau, maar aandelenkoersen herstelden zich. Een consistent beleggingsbeleid heeft hiertoe bijgedragen.

Het algemeen oordeel van het VO over het gevoerde beleid van het bestuur in 2020 is positief. Datzelfde geldt ook voor de getoonde slagvaardigheid bij bijzondere omstandigheden.

Doelstelling - Missie, visie, strategie

SPF voert de pensioenregelingen uit voor de Nederlandse vestigingen van SABIC, inclusief SHPP. Op basis van de door Sociale Partners gemaakte afspraken is de ambitie om pensioenaanspraken aan te passen aan de loonontwikkeling bij SABIC en pensioenuitkeringen van pensioengerechtigden en pensioenaanspraken van gewezen deelnemers (slapers) aan te passen aan de prijsontwikkeling.
SPF wil deze ambitie waarmaken door een kosteneffectieve en efficiënte uitvoering van de pensioenregelingen op basis van een solide strategisch beleggingsbeleid waarbij een verantwoord beheer van de risico's het uitgangspunt is.

Bij het maken van beleidskeuzes hecht het bestuur aan maatschappelijk geaccepteerde normen en waarden. In de communicatie naar belanghebbenden toe wil het daarbij transparant, helder en begrijpelijk zijn.

Het VO constateert dat op die onderdelen waar het bestuur vat op heeft, de strategie werkt. Het bestuur is scherp op kosten, heeft een open mind waar het gaat om ontwikkelingen in de samenleving en is naar deelnemers, de werkgever en de overige stakeholders toe open en transparant in de communicatie.

In haar oordeel over 2019 heeft het VO het bestuur geadviseerd om haar visie op pensioen en de missie en strategie tegen het licht te houden, met name wat betreft het toekennen van toeslagen. Het bestuur heeft daar gehoor aan gegeven en heeft tijdens haar werkconferentie in oktober ruim aandacht besteed aan het onderwerp. De ideeën over het aanpassen van de strategie worden echter doorkruist doordat nu alle aandacht uitgaat naar het nieuwe pensioencontract dat uiterlijk in 2026 moet zijn ingevoerd.

Jaarplan

Het Jaarplan van het bestuur in 2020 bevatte de volgende onderwerpen:

- In het kader van de strategie van het fonds de verdere uitwerking van het Aansluitingenbeleid.
- De implementatie van IORP 2: het aantrekken van een Sleutelfunctiehouder Interne Audit, het verder uitwerken van het risicomanagement en de aanmelding van de sleutelfunctiehouders bij DNB.
- Het verder uitwerken van Risk Vision 2021, hetgeen inhoudt het komen tot een database met risico-inschattingen en beheersmaatregelen met als doel het vanuit deze database beantwoorden van verschillende assessments en uitvragen.
- Het volledig herzien van het Risk Control Assessment (RCA) en de Systematische Integriteits- en Risicoanalyse (SIRA).

Nadat de landelijke werkgeversorganisaties, de vakorganisaties en het kabinet overeenstemming hadden bereikt over een nieuw pensioenstelsel nam het bestuur ook het onderwerp "Pensioenakkoord" op in haar strategische kalender.

Aan het verzoek van het VO om meer informele contacten te bevorderen tussen het bestuur, de RvT en het VO werd inhoud gegeven door het plannen van gezamenlijke activiteiten in het kader van de werkconferentie in oktober. Ten gevolge van de toenemende dreiging van COVID-besmettingen werd de fysieke bijeenkomst geschrapt. Overleg via video-conferencing bleek niet het gehoopte alternatief dat helpt om informele contacten te bevorderen.

Daarnaast heeft het bestuur geopteerd voor het verder uitwerken van de bestuurlijke verantwoordelijkheid ten opzichte van de uitvoerder, DPS, op het vlak van IT. Het bestuur heeft o.a. collectief een opleidingsprogramma gevolgd.

In 2020 was ook de bestuurlijke continuïteit een belangrijk onderwerp. Door het vertrek van de onafhankelijk voorzitter eind 2019 kreeg het werven van een opvolger prioriteit. Dit heeft geleid tot het benoemen van Arnout Korteweg tot nieuwe onafhankelijke voorzitter.
Op het vlak van Maatschappelijk Verantwoord Beleggen heeft het bestuur gekozen voor klimaatverandering als aandachtsgebied in het kader van het IMVB convenant. Het VO oordeelt hier positief over.

Relatie met het bestuur
Elk kwartaal informeert het DB het VO over de voor het VO relevante dossiers die in de bestuursvergadering zijn behandeld. Waar in het verleden meer de nadruk lag op mondelinge overdracht en toelichting, ontvangt het VO sinds eind 2019 de voorleggers uit de bestuursvergadering. Deze voorleggers bevatten onder andere een samenvatting van het onderwerp, een risico-inschatting, de nadere aanduiding van de evenwichtigheid van het besluit en het voorgestelde besluit aan het bestuur. De voorleggers bieden de leden van het VO een goede mogelijkheid om zich voor te bereiden op de vergadering. In de gezamenlijke vergadering met het DB leidt dat tot meer diepgang in de discussie.

In 2020 heeft het VO allereerst overlegd met de waarnemend voorzitter en later met de nieuw aangetreden onafhankelijk voorzitter, en de plaatsvervangend voorzitter. Het VO is van mening dat het overleg telkens open en transparant is gevoerd.

In haar oordeel over 2019 merkte het VO op dat het bestuur uit een zorgvuldige evaluatie van het eerdere benoemingsproces lering heeft getrokken ten behoeve van de benoeming van een nieuwe onafhankelijk voorzitter. Het VO is van mening dat het bestuur er in is geslaagd om een geschikte nieuwe voorzitter aan te trekken.

In haar oordeel over 2019 heeft het VO erop aangedrongen dat het bestuur besluiten nog beter onderbouwt, met name waar het gaat om de uitwerking voor de verschillende belanghebbenden. Mede door de structuur van de voorleggers wordt dit inzichtelijker gemaakt. Ook de mondelinge toelichting door het DB over de totstandkoming en discussie over evenwichtigheid van besluiten in het bestuur dragen bij aan transparantie.

Aandachtspunten van het VO
In het oordeel over het jaar 2019 heeft het VO aandacht gevraagd voor de alsmaar dalende premiedekkingsgraad. Door de gedaalde rente stijgt het bedrag dat nodig is om de jaarlijkse pensioenrechten in te kopen, terwijl de premie die de werkgever en de deelnemers gezamenlijk afdragen gedurende een periode van 5 jaar vaststaat.

Hierdoor ontvangt het fonds voor de jaarlijks ingekochte pensioenrechten niet meer de zuivere actuarieel benodigde premie (op basis van de voorgeschreven rentetermijnstructuur). Het tekort in de premie wordt gedekt uit het vermogen van het fonds. Dit heeft een negatieve invloed op de dekkingsgraad van het fonds, en daarmee op de kans van het toekennen van toeslagen.

Het VO verzocht het bestuur om dit onderwerp nadrukkelijk onder de aandacht te brengen bij de Sociale Partners omdat die de pensioenregeling inclusief de financiering afspreken. Dat heeft het bestuur ook gedaan. De Sociale Partners hebben uiteindelijk geen aanleiding gezien om bepalingen in de uitvoeringsovereenkomst aan te passen. Dit ook vanwege de wijzigingen die op grond van het nieuwe Pensioenakkoord op afzienbare termijn in de pensioenregeling worden doorgevoerd. Het bestuur op haar beurt kan zonder instemming van de Sociale Partners geen wijzigingen aanbrengen in de uitvoeringsovereenkomst, zo lang de gemaakte afspraken voldoen aan wet- en regelgeving.
In het kader van IORP 2 heeft het bestuur in de eerste helft van het jaar besloten tot aanpassing van de governance. Deze is afgestemd met De Nederlandsche Bank (DNB). Daarna zijn de voorgestelde Sleutelfunctiehouders goedgekeurd door DNB.

Informatietechnologie krijgt uit het oogpunt van risicobeleid een steeds belangrijkere rol. Niet alleen omdat de uitvoerder en daarmee het fonds bloot staat aan diverse risico's, maar ook omdat IT kansen biedt, met name met het oog op toekomstige pensioenuitvoering. SPF maakt in belangrijke mate gebruik van de IT infrastructuur van DPS. Het bestuur heeft het afgelopen jaar met name gefocust op de vraag de verbinding te leggen tussen het beleid van SPF en de uitvoering op dit vlak door DPS.

Speerpunten van het VO in 2021
Het VO heeft voor het komend jaar de volgende speerpunten geformuleerd:

- Het Pensioenakkoord, de wijze waarop het bestuur daar vorm aan geeft en de mate waarin belanghebbenden (waaronder het VO) betrokken worden bij kennisontwikkeling en de keuzes die gemaakt gaan worden. Van begin af aan is een goed communicatieplan onontbeerlijk om alle deelnemers mee te nemen in de komende ontwikkelingen.

- De implementatie van IORP 2.
  De organisatorische invulling van IORP 2 is eind 2020, begin 2021 afgerond. Het VO hecht veel waarde aan de onafhankelijkheid van de SFH's en de juiste periodieke rapportagelijnen. De focus van het VO is in 2021 met name gericht op de wijze waarop risicomanagement wordt vormgegeven: wat zijn de verantwoordelijkheden van de Sleutelfunctiehouder Risicobeheer t.o.v. die van de Commissie Risk & Compliance?

- De uitvoering van het IT-beleid. Hierbij gaat het met name om de uitvoerbaarheid van de toekomstige pensioenregeling en de wendbaarheid van het fonds en de uitvoerder om dit te realiseren. Bij wendbaarheid gaat het met name ook om het benutten van kansen en het realiseren van een infrastructuur waarmee het mogelijk is om – in het belang van alle deelnemers – een nieuw pensioencontract uit te voeren.

- Evenwichtige belangenafweging en hoe het bestuur de evenwichtigheid onderbouwt.

Begin 2020 constateerde het VO dat het een meer pro-actieve houding richting bestuur wenst in te nemen. Het Pensioenakkoord is bij uitstek een dossier waar het VO vroegtijdig bij betrokken wenst te worden, ook omdat het VO in een later stadium van de overgang naar een nieuw pensioencontract een belangrijke inbreng heeft.

Daarnaast zullen op basis van de Jaaragenda van het bestuur belangrijke onderwerpen gepland worden en zal het DB verzocht worden daarop in te gaan in het periodieke overleg.

Het VO

Eind 2020 eindigde de zittingstermijn van John van Moorsel. Per 1 januari 2021 is Van Moorsel lid geworden van het bestuur, op voordracht van de werkgever. Toine Jansen heeft per 1 januari 2021 zijn plaats in het VO ingenomen. Rolf van Kouwen werd door de werkgever voorgedragen voor een volgende termijn. Beide werden in het najaar van 2020 op basis van een bindende voordracht van het VO door het bestuur (her)benoemd.

Per 1 januari 2021 is een vacature ontstaan in de geleding van de deelnemers. Gerard Tummers heeft verzocht om hem van zijn functie te ontheffen. Voor Gerard bleken zijn werkzaamheden voor SABIC en die voor het VO lastig te combineren. De vacature is in het eerste kwartaal van 2021 ingevuld door de benoeming van Herman Polderman.

In 2020 zijn voor het VO het Reglement alsmede de profielschets aangepast en op basis van het voorstel van het VO goedgekeurd door het bestuur.

In 2020 is het VO gestart met een zelfevaluatie. Deze is begin februari 2021 afgerond. Het VO is in zijn algemeenheid tevreden over haar eigen functioneren en de relatie met het DB en de overige fondsorganen. Aandachtspunt is om meer het jaarplan van het bestuur en minder de bestuursbesluiten leidend te laten zijn voor de agenda van het overleg. Qua opleidingsplan zal de aandacht de komende periode gericht zijn op de invoering van het nieuwe Pensioenakkoord.

In 2020 heeft het VO een educatie sessie gehad over de financiële markten, het beleggingsbeleid en de impact rente afdekkingsbeleid, en samen met het bestuur en de RvT een educatie sessie over het nieuwe pensioencontract.

Uitgebrachte adviezen

In 2020 adviseerde het VO positief over het Communicatiebeleid voor de jaren 2020 tot en met 2022. Verder was aan de orde de aanpassing van de Uitvoeringsovereenkomst (UO) vanwege het aansluiten van de SHPP-ondernemingen die afgesplitst worden van SABIC. Het VO stemde in met de aanpassing van de uitvoeringsovereenkomst. Tot slot adviseerde het VO positief over de aanpassing van het Beloningsbeleid, waarbij in de vergoedingen voor de leden van de RvT een component voor opleidingen werd opgenomen.

De eerste termijn van Willeke Ong als lid van de RvT liep ultimo 2020 af. Het VO deed het bindende advies aan het bestuur om haar per 1 januari 2021 voor een periode van 4 jaar te herbenoemen.

Afsluitend

Voor alle bij het fonds betrokkenen breken uitdagende tijden aan. In het kader van het nieuwe pensioencontract zullen belangrijke besluiten moeten worden genomen. Evenwichtigheid in de besluitvorming is van het grootste belang om naar de toekomst toe voldoende draagvlak te houden voor een goede pensioenvoorziening.

Het VO wil aan dat draagvlak graag bijdragen. Het VO is beschikbaar om al in een vroegtijdig stadium mee te denken bij mogelijke keuzes die het bestuur en de Sociale Partners gaan maken.

Sittard, 19 mei 2021

Jan Hellings
Toine Jansen
Ben Jonker
Rolf van Kouwen
Ed van Lamoen
Herman Polderman

Reactie van het bestuur

Het bestuur dankt het verantwoordingsorgaan (VO) voor zijn inspanningen in het afgelopen jaar en spreekt zijn waardering uit voor het werk van het VO. Het bestuur is verheugd over het positieve oordeel van het VO over het beleid van het bestuur, de uitvoering daarvan en dat het VO oordeelt dat er sprake is van goed bestuur.

Relatie tussen bestuur en VO

Het VO verwijst in haar Oordeel naar de bijzondere omstandigheden in 2020. Behalve dat de pandemie de financiële positie van het fonds fors raakte, had deze ook ingrijpende gevolgen voor de governance van het fonds. Nagenoeg het hele jaar vergaderden de fondsgremia vanuit huis, via beeldschermen. Deze wijze van werken is erg effectief gebleken, maar trokken wel een wissel op de waardevolle persoonlijke contacten tussen bestuur en verantwoordingsorgaan. Zo moest in oktober de werkconferentie waar bestuur, raad van toezicht en VO aanwezig zouden zijn afgezegd worden. Mits de omstandigheden dat toelaten is het voornemen om in het najaar van 2021 een vervolg te geven aan deze gezamenlijke bijeenkomst.

Aandachtspunten van het VO

Het VO formuleerde een aantal aandachtspunten voor 2020. Niet in de laatste plaats vroeg het VO aandacht voor de alsmaar dalende premiedekkingsgraad. Niet alleen besprak het bestuur de ontwikkeling ervan in haar bestuursvergaderingen, ook werd de daling nadrukkelijk onder de aandacht gebracht van de sociale partners. Het bestuur is niet gemachtigd om zonder instemming van de sociale partners de premie te verhogen dan wel de pensioenopbouw te verlagen. Beide maatregelen zouden een positieve invloed op de premiedekkingsgraad kunnen hebben. Met de komst van een nieuw pensioencontract zijn de sociale partners van mening dat het niet opportuun is om nu de meerjarige afspraken in de uitvoeringsovereenkomst aan te passen.

Andere aandachtspunten van het VO waren IORP 2 en het beleid inzake Informatietechnologie. Terecht wijst het VO erop dat het bestuur op beide dossiers stappen heeft kunnen zetten.

Adviezen van het VO

Het aantal dossiers dat het bestuur heeft voorgelegd aan het VO voor advies, bleef beperkt. Wat het bestuur deugd doet is de snelle, gedegen en constructieve wijze waarop het VO adviseerde over het Communicatiebeleid, de wijziging van de Uitvoeringsovereenkomst i.v.m. de aansluiting van SHPP en een beperkte aanpassing van het Beloningsbeleid.

Speerpunten van het VO in 2021

Het VO wil in 2021 met name haar focus richten op het Pensioenakkoord, de implementatie van IORP 2, de uitvoering van het IT-beleid en de evenwichtige belangenafweging. Het bestuur beaamt dat het Pensioenakkoord en de evenwichtige belangenafweging hoog op de agenda van het bestuur zullen staan. Ook het verder inhoud geven aan de werking van IORP 2 en het aanscherpen van het IT-beleid zijn onderwerpen die in de commissie- en bestuursvergaderingen alle aandacht zullen krijgen.

Tot slot

Het bestuur dankt het Verantwoordingsorgaan voor het positieve eindoordeel over 2020, voor de inzet, betrokkenheid en positief-kritische houding in het afgelopen jaar. Het bestuur kijkt uit naar een voortzetting van de constructieve samenwerking met het Verantwoordingsorgaan in 2021.

10.3 Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Pensioenfonds SABIC te Sittard is aan Towers Watson Netherlands B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2020.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds SABIC, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds.

Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar.

Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 22.500.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 1.250.000 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruikgemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn beoordeling van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. De door het pensioenfonds verstrekte administratieve basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- de technische voorzieningen, het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen toereikend zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van het pensioenfonds in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

De technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten, als geheel bezien, toereikend vastgesteld.

Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum lager dan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet, met uitzondering van de artikelen 131 (minimaal vereist eigen vermogen) en 132 (vereist eigen vermogen).

Met betrekking tot het toeslagbeleid merk ik op dat op basis van de uitkomsten van de haalbaarheidstoets het fonds op lange termijn weliswaar haar toeslagambitie lijkt te kunnen waarmaken, maar dat op korte termijn de mogelijkheden om toeslagen te kunnen geven waarschijnlijk beperkt zullen zijn.

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is lager dan de dekkingsgraad bij het minimaal vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Pensioenfonds SABIC is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening slecht, omdat het eigen vermogen lager is dan het minimaal vereist eigen vermogen.

Apeldoorn, 26 mei 2021

W. Eikelboom AAG
verbonden aan Towers Watson Netherlands B.V.

10.4 Rapportage compliance officer

Het Nederlands Compliance Instituut (NCI) heeft, in opdracht van het bestuur, gedurende 2020 de rol van externe compliance officer (ECO) voor Stichting Pensioenfonds SABIC (SPF) vervuld. Het NCI monitoort onder andere de integere bedrijfsvoering van het Pensioenfonds waar het Integriteitbeleid en de Gedragscode een belangrijk onderdeel van uitmaken. Daarnaast treedt de ECO op als adviseur met betrekking tot compliance, integriteit, gedragsregels, belangenverstrengeling en incidentbehandeling.

In 2020 heeft het Pensioenfonds de inrichting van zijn integere bedrijfsvoering versterkt door het herijken van verschillende procedures, codes en regelingen. Daarbij zijn ook de Gedragscode en het Compliance programma herzien en is er een risicoanalyse uitgevoerd op de beheersing van integriteitrisico's. Wij hebben hierbij een begeleidende, adviserende danwel monitorende rol vervuld. Daarnaast hebben wij de naleving van de Gedragscode door verbonden personen gemonitoord.

Tijdens onze monitoring zijn geen inhoudelijke onregelmatigheden geconstateerd ten aanzien van de naleving van de Gedragscode door verbonden personen. Er zijn geen signalen van (potentiële) belangenverstrengeling of de schijn hiervan. Wij hebben geen meldingen ontvangen van integriteitincidenten noch zijn wij gevraagd te adviseren inzake potentiële incidenten. Wij constateren dat binnen SPF een integere bedrijfsvoering bestaat en dat zijn Governance is gericht op adequate beheersing van integriteitrisico's.

De heer R.N.M. van der Mast

10.5 Personalia
(per 19 mei 2021)

Bestuur
Externe onafhankelijke voorzitter
Vanaf 1-1-2020 tot 8-5-2020 waargenomen door de plaatsvervangend voorzitter tot aanstelling nieuwe voorzitter

Vanaf 8-5-2020
Arnout Korteweg

Benoemd op voordracht van werkgever SABIC
Guido Croonen
Jos van Gisbergen
Leon Jacobs
John van Moorsel

Benoemd op voordracht van de Ondernemingsraden SABIC
Rudger Schiewer
Giselle Verwoort

Benoemd na verkiezing uit en door de pensioengerechtigden
Willem Grin
Stuf Kaasenbrood

Externe bestuursprofessionals
Angela Peters-Derksen
Marcel Roberts

Raad van Toezicht
Kees Scheepens (voorzitter)
Stephan Linnenbank
Willeke Ong

Verantwoordingsorgaan
Aangewezen door werkgever SABIC
Toine Jansen
Rolf van Kouwen

Gekozen uit en door de deelnemers
Ben Jonker
Herman Polderman

Gekozen uit en door de pensioengerechtigden
Ed van Lamoen
Jan Hellings

Adviseurs
Externe Beleggingsadviseur
Rob Heerkens

Externe Risicoadviseur
Ben Velzeboer

Functies en nevenfuncties

Bestuur

Arnout Korteweg (1959)

Functie in het bestuur:	Voorzitter (vanaf 1 mei 2020)
Relevante nevenfuncties:	Lid RvA PBM, DGA LAKOR b.v.

Guido Croonen (1972)

Functie in het bestuur:	Bestuurslid (vanaf 2010)
Relevante nevenfuncties:	Plaastsvervangend voorzitter (vanaf 1-1-2021) Director Business Performance SABIC

Jos van Gisbergen (1964)

Functie in het bestuur:	Bestuurslid (vanaf 2015)
Relevante nevenfuncties:	Senior Manager Global Application Technology SABIC

Leon Jacobs (1963)

Functie in het bestuur:	Bestuurslid (vanaf 2017)
Relevante nevenfuncties:	Director Sustainability Europe SABIC

Giselle Verwoort (1971)

Functie in het bestuur:	Bestuurslid (vanaf 2012)
Relevante nevenfuncties:	Senior Manager Finance & Support USG

Rudger Schiewer (1980)

Functie in het bestuur:	Bestuurslid (vanaf 2020)
Relevante nevenfuncties:	Senior Business controller, Thermosets & additives Business unit, Emerging applications Business unit SABIC

Stuf Kaasenbrood (1951)

Functie in het bestuur:	Bestuurslid (vanaf 2019)

Willem Grin (1948)

Functie in het bestuur:	Bestuurslid (vanaf 2015)

Angela Peters-Derksen (1973)

Functie in het bestuur:	Bestuurslid (vanaf 2020)
Relevante nevenfuncties:	Aandeelhouder en directeur bij DFAP B.V. Bestuurder Centraal Beheer APF Associé VCHolland

Marcel Roberts (1966)

Functie in het bestuur:	Bestuurslid (vanaf 2015)
Relevante nevenfuncties:	Directeur Roberts vermogensbeheer-advies CIO bestuursbureau Pensioenfonds Medisch Specialisten Adviseur beleggingscommissie stichting contractspelersfonds KNVB

John van Moorsel (1962)

Functie in het bestuur:	Bestuurslid (vanaf 2021)
Relevante nevenfuncties:	Senior Manager Control Site Geleen SABIC

Raad van Toezicht

Kees Scheepens (1965)

Functie in de RvT:	Voorzitter RvT (vanaf 2020) Lid RvT (vanaf 2018)
Relevante nevenfuncties:	Docent SPO Eigenaar Hofzicht Pensioen Bestuurslid Stichting Pensioenfonds Vervoer Lid RvT Stichting Pensioenfonds Recreatie Lid commissie pensioenbeleid VNO-NCW Stichting Secretaris SFB

Stephan Linnenbank (1964)

Functie in de RvT:	Lid RvT (vanaf 2020)
Relevante nevenfuncties:	Consultant/eigenaar Making Strategy Work Voorzitter stadscommissie Utrecht van Stichting Giving Back Voorzitter RvC Aegon Cappital Lid RvT Museum Speelklok

Willeke Ong (1964)

Functie in de RvT:	Lid RvT (vanaf 2018)
Relevante nevenfuncties:	Zelfstandig adviseur/eigenaar De Piedra B.V Eigenaar El Immobilario B.V. Lid RvT en voorzitter audit commissie - ROC Mondriaan Lid RvT en auditcommissie RondomWonen Sleutelfunctiehouder Interne Audit Stichting Pensioenfonds Schilders Lid Geschillencommissie KiFiD

Verantwoordingsorgaan

Rolf van Kouwen (1962)

Functie in het VO:	Voorzitter VO (vanaf 2020)
Relevante nevenfuncties:	Global head of Internal Control – Corporate Finance SABIC

Toine Jansen (1963)

Functie in het VO:	Lid VO
Relevante nevenfuncties:	Specialist HR-IT SABIC, The Netherlands

Ben Jonker (1963)

Functie in het VO:	Lid VO
Relevante nevenfuncties:	e-Engineering, Europe Analytical Technology SABIC FNV kaderlid en ledenservice pensioenen

Herman Polderman (1962)

Functie in het VO:	Lid VO
Relevante nevenfuncties:	Senior Sales Account Manager SABIC

Ed van Lamoen (1945)

Functie in het VO:	Lid VO

Jan Hellings (1951)

Functie in het VO:	Lid VO
Relevante nevenfuncties:	Voorzitter Vereniging van Gepensioneerden SABIC-IP

Certificerend Actuaris
De heer drs. W. Eikelboom AAG
Willis Towers Watson

Accountant
De heer drs. R.E.J. Pluymakers RA
Ernst & Young Accountants LLP

Compliance Officer
De heer R.N.M. van der Mast
Nederlands Compliance Instituut

Functionaris gegevensbescherming
W. Gaemers
DSM Pension Services

Adresgegevens

Bezoekadres	Het Overloon 1, 6411 TE Heerlen
Telefoon	045 - 5782016 of 045 - 5782240
Internet	www.spf-pensioenen.nl
E-mail	info.PensioenfondsSABIC@dsm.com

SUMMARY IN ENGLISH

11 SUMMARY IN ENGLISH

Stichting Pensioenfonds SABIC (SPF) manages the pensions and pre-pensions of the employees, former employees, and their surviving dependents of van SABIC Limburg B.V., SABIC Europe B.V., SABIC Capital B.V., SABIC Innovative Plastics B.V., SABIC Global Technologies B.V., SHPP B.V., SHPP Sales B.V. en SHPP Global Technologies B.V.

SPF outsourced all operational activities, such as pension management, asset management, financial administration, communications and board support to DSM Pension Services BV (DPS). In addition to these operational activities DPS, as a strategic partner of SPF, advises the pension fund board of SPF regarding overall strategy in the areas of pensions and communication, governance, risk management and asset management.

January 19 2019, all pension funds in the Netherlands must comply with the European IORP II directive. This directive lays down rules with regard to the governance structure of pension providers, communication to participants and the role of pension funds as investors (ESG criteria).

In line with the EU IORP II regulation, in 2020 the three key function holders for risk management, actuarial services and Internal Audit were further embedded in the SPF governance structure, In 2020, the recently introduced committee structure was fully operational and both committees advised the trustee board on the topics within their remits.

Financial position

The nominal funding level represents the financial position of a pension fund. The nominal funding level is calculated as the total fund assets divided by the pension liabilities. The nominal funding level of the fund decreased from a level of 107.6% at the end of 2019 to 103.3% at the end of 2020. Due to the falling interest rates, the liabilities increased during the year, lowering the nominal funding level. However, in the last quarter of 2020 the stock markets showed a strong recovery, which also positively impacted the nominal funding level. The policy funding level, which is indicative of whether the financial position of SPF is sufficient to adjust the pensions and entitlements for inflation, was affected by the decrease of the interest rate. The policy funding level is an average of the nominal funding level of the past twelve months. The policy funding level decreased in 2020 from 105.7% to 98.4% at the end of 2020. The financial position of the fund did not meet the required funding level. Therefore, the pension fund board revisited and renewed its ten-year recovery plan and submitted the plan to the Dutch National Bank.

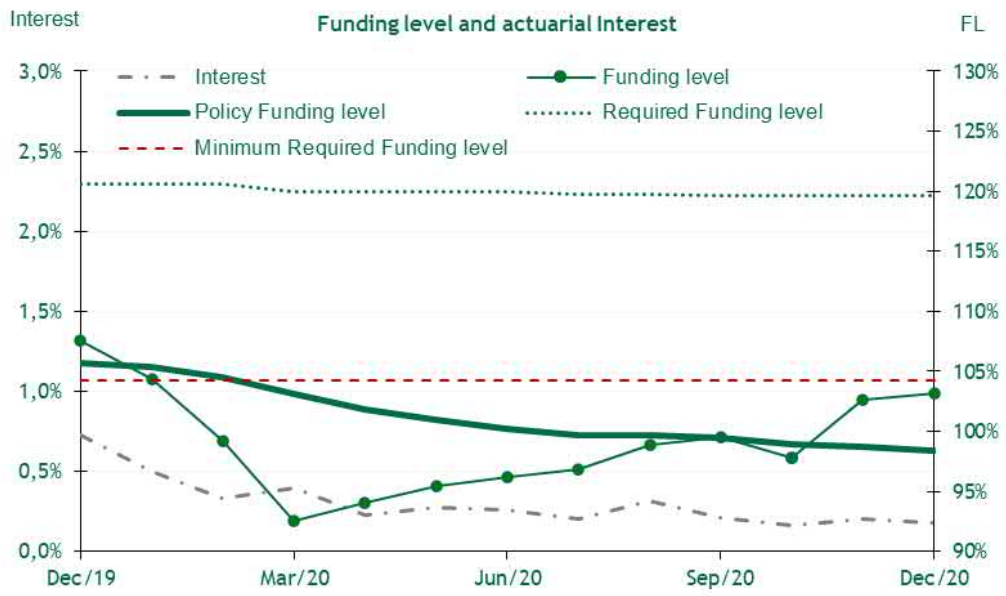

Indexation

The ambition of SPF is to provide all plan participants with an indexed pension on the long term. To this end, it is important that annual allowances are granted to adjust pension entitlements to wage and price increases. Based on the financial position of the fund, the pension fund board evaluated whether it was prudent to grant allowances to the plan participants. At the board meeting of December 2020, the board had already determined that indexation of pensions is not possible based on the financial position of the fund. Unfortunately this meant that the fund did not realize its ambition of a fully indexed pension.

Developments in asset management

Overview of the investment policy in 2020

Based on the fund's objective, risk appetite, and long-term economic base scenario, the strategic asset allocation for the core portfolios (matching and return) were determined via an ALM study. The strategic hedging rates for nominal interest rate risk and currency risk were also determined in the ALM study. The fund has a dynamic strategic interest rate policy. A dynamic strategic interest rate policy means that the level of interest rate hedging depends on the level of interest rates. The pension fund expects that in the long-term interest rates will return to a higher interest rate level than the current, historically low level. This higher level will be determined by long-term economic growth and inflation. If the interest rate is higher than the equilibrium level, it is more likely that the interest rate will fall and vice versa. The investment plan was created based on an optimization of return and risk that was carried out by means of an extensive portfolio construction based on the new economic assumptions.

In the following table the market value and return of the assets of the fund over 2020 are shown. The delta in the following table shows the difference between the fund return and the benchmark return and is therefore a measure of the gross added value that SPF managed to realize in 2020.

Value and Return (in %) 20120	Value (in eur mln.)	Portfolio	Benchmark	Difference	Contribution
Matching portfolio	1.416,7	12,5%	12,8%	-0,3%	5,7%
Government bonds (incl. swaps)	*627,6*	*21,2%*	*21,9%*	*-0,7%*	*4,9%*
IL bonds	*193,5*	*6,5%*	*5,6%*	*0,9%*	*0,3%*
Credits	*279,3*	*3,1%*	*2,8%*	*0,3%*	*0,1%*
Mortgages	*316,3*	*2,6%*	*3,7%*	*-1,1%*	*0,2%*
Return portfolio	1.740,1	1,1%	3,0%	-1,9%	0,8%
Valuta overlay (contribution)	*14,3*	*2,0%*	*2,0%*	*0,0%*	*1,1%*
Equity	*982,6*	*0,1%*	*4,2%*	*-4,1%*	*0,1%*
Bonds	*318,9*	*-1,2%*	*-1,6%*	*0,4%*	*-0,1%*
Real Estate (listed)	*248,8*	*-12,0%*	*-13,2%*	*1,2%*	*-0,8%*
Real Estate (non-listed)	*71,1*	*12,3%*	*3,5%*	*8,8%*	*0,3%*
Infrastructure	*101,5*	*6,3%*	*4,3%*	*2,0%*	*0,3%*
Private equity	*2,9*	*-6,0%*	*-6,0%*	*0,0%*	*0,0%*
Liquidity	-18,1	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Total	**3.138,7**	**6,5%**	**7,8%**	**-1,3%**	**6,5%**

In 2020 a gross return of 6,5% was realized on the total assets of SPF. The benchmark showed a return of 7,8%.

Administration costs

Costs have a material impact on the pension benefit outcomes of the members. For this reason, the pension fund board takes costs closely into account when making strategic and operational decisions. A cost analysis is performed every year to benchmark the operational costs of the fund in the field of investment management and pension administration. SPF contracted LCP in 2020 to conduct an independent, in-depth cost analysis. Based on this cost analysis it was concluded that the investment management fees (0,38%) were slightly higher than the peer group of comparable Dutch pension funds (0,37%). The pension administration costs per plan participant (€306) were lower than the peer group cost level (€334). These numbers are an average of the past three years (2017 – 2019).

The following table shows the key figures of SPF over the past five years.

(Ultimo year in € mln, unless stated differently)

Pensions	2020	2019	2018	2017	2016
Total number of Plan Participants	**8.482**	**8.396**	**8.298**	**8.193**	**8.103**
Members (active)	3.037	3.063	3.060	3.064	3.098
Pensioners	2.066	1.959	1.828	1.728	1.621
Deferred Members	3.379	3.374	3.410	3.401	3.384
Indexation					
Indexation active members	0,00%	0,0%	0,4%	0,4%	0,0%
Indexation pensioners and deferred members	0,00%	0,0%	0,4%	0,3%	0,0%
Arrears of unpaid supplements (incl. indexation on indexation) active members	24,85%	24,85%	20,92%	19,56%	17,85%
Arrears of unpaid supplements (incl. indexation on indexation) pensioners and deferred members	15,38%	14,10%	12,16%	10,75%	9,60%
Pension					
Contributions*	55,2	54,4	52,7	52,1	51,9
Cost-effective contribution (uncushioned)	79,6	66,5	61,4	65,1	57,6
Cost-effective contribution (cushioned)	48,6	47,0	40,3	41,4	40,7
Benefits	51,4	46,6	42,8	40,0	38,1
Pension management costs per participant (in €)	**285**	**296**	**313**	**283**	**321**
Financial position					
Pension fund assets	3.137,8	2.947,8	2.518,4	2.584,8	2.418,3
Pension fund liabilities	3.039,1	2.740,8	2.344,3	2.254,0	2.264,4
Pension fund reserve	98,7	207,0	174,1	330,8	153,9
Coverage ratio	**103,2%**	**107,6%**	**107,4%**	**114,7%**	**106,8%**
Policy Coverage ratio	**98,4%**	**105,7%**	**113,2%**	**112,9%**	**102,0%**
Minimum required coverage ratio	104,2%	104,2%	104,3%	104,3%	104,3%
Required coverage ratio	119,6%	120,6%	122,2%	124,6%	123,6%
Actuarial interest rate	0,2%	0,7%	1,4%	1,5%	1,4%
Investments					
Total investment*	**3.138,7**	**2.947,3**	**2.520,0**	**2.585,8**	**2.415,9**
Matchingportfolio	1.402,3	1.311,2	1.078,2	1.010,5	924,6
Returnportfolio	1.634,5	1.534,7	1.417,5	1.565,0	1.489,0
Other investments	104,3	97,5	-	-	-1,1
Cash	-2,4	3,9	24,3	10,3	3,4
Investment performance in % gross**					
Portfolio	6,5%	16,9%	-2,8%	6,6%	8,6%
Benchmark	7,8%	16,8%	-2,9%	6,3%	8,8%
Investment management costs (in basis points)	40,0	45,0	42,0	36,0	37,0
Trading expenses (in basis points)	9,0	6,0	5,0	8,0	4,0
Investment performance (net) ***	6,4%	16,8%	-2,9%	6,4%	8,4%

* In compliance with GIPS© : The return on assets reduced by trading expenses excluding fees for the asset management of discretionary

** The return on assets reduced by all investment management costs and trading expense (including DPS) incurred during the period.

BIJLAGE

12 BIJLAGE

A. Afkortingen en begrippen

Afkortingen

ABTN	Actuariële en Bedrijfstechnische Nota
AFM	Autoriteit Financiële Markten
APF	Algemeen Pensioenfonds
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CDC	Collective Defined Contribution
COA	Corporate Operational Audit
CWO	Collectieve Waarde Overdracht
DNB	De Nederlandsche Bank
DPS	DSM Pension Services
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
ECB	Europese Centrale Bank
FTK	Financieel Toetsingskader
GIPS©	Global Investment Performance Standards
IBM	Integraal Balansmanagement
IORP	Institutions for Occupational Retirement Provision
IMF	Internationaal Monetair Fonds
KPI	Key Performance Indicator
MVB	Maatschappelijk Verantwoord Beleggen
NPC`	Nieuwe pensioencontract
NPR	Nettopensioenregeling
PF	Pensioenfederatie
PPS	Prepensioenspaarregeling
RBR	Reglement Bestuurlijk Raamwerk
RCA	Risk en Control Assessment
RvT	Raad van Toezicht
SIRA	Strategische Integriteit Risico Analyse
SLA	Service level agreement
SPF	Stichting Pensioenfonds SABIC
TV	Technische Voorziening
UFR	Ultimate Forward Rate
VEV	Vereist Eigen Vermogen
VO	Verantwoordingsorgaan

Begrippen

Benchmark	De norm waarmee de gerealiseerde performance wordt vergeleken.
Bruto rendement	Het bruto rendement is het rendement voor aftrek van de beheervergoeding voor zover deze niet is verrekend in de net-asset-values van de beleggingen waarin wordt geparticipeerd. Transactiekosten alsmede de kosten van beheer in de net-asset-values zijn daarmee wel verrekend in het rendement.
CDC	Een Collective Defined Contribution regeling kenmerkt zich door het feit dat de verplichting van de werkgever beperkt is tot het betalen van een overeengekomen vaste bijdrage aan het pensioenfonds.
Commodities	Beleggingen in grondstoffen zoals agrarische producten, mineralen, energie en delfstoffen.
Contante waarde	De huidige waarde van toekomstige ontvangsten en uitgaven. Bij de berekening van de contante waarde wordt rekening gehouden met in de toekomst verwachte (of in het verleden gerealiseerde) disconteringsvoet.
Corporate Governance	Eind 2003 verscheen het rapport van de Commissie Tabaksblat over "Corporate Governance". Hierin werd pensioenfondsen onder meer geadviseerd zich actiever op te stellen bij het nemen van beslissingen tijdens aandeelhoudersvergaderingen van bedrijven waarvan zij aandelen houden.
Creditspread	Verschil tussen de risicovrije rente (staatsleningen) en risicovollere rente voor bedrijfsleningen.
Credit rating	Beoordeling van de kredietwaardigheid van een debiteur. Een Aaa rating is de hoogste waardering waarbij de kans op een faillissement het laagst is, terwijl een C of D rating het laagste is. Een rating van Baa of hoger wordt ook wel ‘investment grade’ genoemd.
Currency Overlay	Een strategie om op totaal portefeuille niveau wisselkoersrisico af te dekken middels valutatermijncontracten.
Custodian	De bewaarder van de effecten.
Dekkingsgraad	De verhouding tussen de waarde van het vermogen enerzijds en de pensioenverplichtingen anderzijds. Het gaat hier om de dekking van de verplichtingen voor risico van SPF. De dekkingsgraad is te berekenen door het pensioenfondsvermogen voor risico fonds te delen door de contante waarde van de pensioenverplichtingen voor risico fonds.
Derivaten	Afgeleide instrumenten waaronder bijvoorbeeld futures, opties, forwards en swaps worden verstaan. Dit zijn verplichtingen of rechten gebaseerd op een onderliggende waarde (zoals een index, aandeel of obligatie).
Emerging Markets	Landen die volgens de Wereldbank worden geclassificeerd als ontwikkelingslanden, maar die een duidelijke groeipotentie hebben. Voorbeelden zijn onder meer Brazilië, Rusland, India en China.

Franchise	De franchise is het bedrag dat per jaar of per maand in mindering van het pensioengevend inkomen (salaris) wordt gebracht. De franchise is afgeleid van de AOW-uitkering en is dat gedeelte van het pensioengevend loon waarover geen pensioen wordt opgebouwd.
FX Forwards	Valutatermijncontracten. Valuta contracten waarbij een bedrag in vreemde valuta over een vastgestelde termijn wordt geruild met een bedrag in eigen valuta. Hiermee kan valutarisico worden afgedekt.
Gewezen deelnemer	Slaper, die zijn deelnemerschap heeft beëindigd vóór het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd en pensioenaanspraken heeft bij SPF.
Mixfonds	Beleggingsfonds dat belegt in een aantal verschillende beleggingscategoriën zoals aandelen, vastgoed en obligaties.
Outperformance	Een rendement dat hoger ligt dan de benchmark. In geval dat het rendement achterblijft, is sprake van underperformance.
Pensioenresultaat	Het pensioenresultaat wordt vastgesteld per scenario als percentage van het quotiënt met in de teller de som van de verwachte uitkeringen ouderdomspensioen (OP) en nabestaandenpensioen (NP) en in de noemer de som van de verwachte uitkeringen OP en NP zonder toepassing van vermindering van pensioenaanspraken en pensioenrechten en met toepassing van de jaarlijkse toeslagverlening ter hoogte van de inflatie.
Renewable energy	Beleggingen in duurzame energie. Hieronder vallen windmolenparken en zonne-energie.
RJ 610	Richtlijn van de Raad voor de Jaarverslaggeving voor pensioenfondsen. De richtlijn heeft als doel om de jaarverslaggeving van pensioenfondsen te uniformeren.
Securities lending	Dit betreft financiële dienstverlening waarbij een instelling aan een andere instelling effecten uitleent. Net als bij een gewone geldlening gaat dit gepaard met rentevergoedingen en rentebetalingen alsmede met onderliggende zekerheden zoals onderpand.
Sociale partners	De werkgever en de vakorganisaties.
Swap (rente swap)	Een renteswap is een ruiltransactie waarbij partijen rentebetalingen gedurende de looptijd, of een deel van de looptijd van de renteswap, tegen elkaar ruilen. In de meeste gevallen wordt een vaste rente uitgeruild tegen een variabele rente.
Toeslag	Verhoging van de pensioenaanspraken in lijn met bijvoorbeeld de prijsinflatie of de algemene loonsverhogingen die de werkgever toe heeft gekend over een bepaald jaar.
Technische voorziening	De verplichtingen van SPF bestaande uit pensioenaanspraken van deelnemers en gewezen deelnemers. De technische voorziening wordt berekend als de contante waarde van de door de verzekerden tot de balansdatum verkregen pensioenaanspraken. Daarbij wordt uitgegaan van de op de balansdatum geldende pensioenreglementen.

B. Checklist code pensioenfondsen

	Norm	Naleving 2020	Toelichting
1-9	Thema 1: Vertrouwen waarmaken		
1	Het bestuur voert de regeling naar beste vermogen uit, in een evenwichtige afweging van belangen, en heeft hiervoor de eindverantwoordelijkheid.	Ja, toegepast.	Het deelnemersbestand kan zich herkennen in de samenstelling van het bestuur. Het bestuur kan onafhankelijk opereren en bestaat uit goed opgeleide, geschikte en zelfdenkende individuen. Bij de in uitvoeringneming van de regeling wordt getoetst op de criteria van uitvoerbaarheid, rechtmatigheid en financierbaarheid. Dat gebeurt in de vorm van een opdrachtaanvaarding. In hoofdstuk 2 'governance' van het jaarverslag wordt hier over gerapporteerd. Ten aanzien van de beleggingen voldoet het fonds aan de prudent person vereisten. Voor wat betreft pensioenbeheer en vermogensbeheer zijn de uitvoerende taken uitbesteed aan DSM Pension Services. Het bestuur monitort de uitvoering op basis van een DVO met bijbehorende SLA en daarvan afgeleide KPI's. Het bestuur heeft een integraal risicomanagement model ingeregeld en toetst vanuit dit risicomanagement periodiek via audits en risico analyses de uitvoering. In hoofdstuk 6 wordt daar nader op ingegaan.
2	Het bestuur is verantwoordelijk en zorgt voor de uitvoering van de pensioenregeling. Het heeft een visie op die uitvoering, stelt eisen waaraan deze moet voldoen en bepaalt welk kostenniveau aanvaardbaar is.	Ja, toegepast.	Er is sprake van goede afstemming tussen het bestuur en de sociale partners. De beleidsruimte en visie van het bestuur om de pensioenregeling uit te voeren is vastgelegd in de uitvoeringsovereenkomst.

	Norm	Naleving 2020	Toelichting
			Tevens is de beschikbare beleidsruimte verwoord in de ABTN ten aanzien van premiebeleid, toeslagenbeleid en beleggingsbeleid en zijn eenduidige grenzen terzake geformuleerd via sturingsparameters. Het huidige kostenniveau wordt door het bestuur als aanvaardbaar beschouwd. De genoemde beleidsgebieden worden in hoofdstuk 3 van het jaarverslag besproken. In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op uitvoeringskosten.
3	Het bestuur stelt een missie, visie en strategie op. Ook zorgt het voor een heldere en gedocumenteerde beleids- en verantwoordingscyclus. Daarnaast toetst het bestuur periodiek de effectiviteit van zijn beleid en stuurt zo nodig bij.	Ja, toegepast.	De missie, visie en strategie zijn vastgelegd in het Reglement Bestuurlijk Raamwerk en de ABTN. In het jaarverslag worden de doelstelling en missie van het pensioenfonds uiteengezet (hoofdstuk 1). Het fonds heeft een riscicomanagement model dat is ingebed in de beleids- en verantwoordingscyclus. De verschillende beleidsonderdelen worden periodiek geëvalueerd en zo nodig bijgesteld. De effectiviteit van het beleid wordt maandelijkse bewaakt en op kwartaalbasis beoordeeld door het bestuur op basis van maand- en kwartaalverslagen (hoofdstuk 6).
4	Bij alle besluiten legt het bestuur duidelijk vast op grond van welke overwegingen het besluit is genomen.	Ja, toegepast.	Van elke bestuursvergadering wordt een verslag opgesteld, dat aan de bestuursleden wordt toegezonden en dat, na vaststelling door het bestuur, door de voorzitter en de plaatsvervangend voorzitter wordt ondertekend. Hierin zijn de afwegingen expliciet verwoord die het bestuur heeft gemaakt. Bij de bestuurlijke adviezen wordt een voorlegger bijgevoegd waarin de

	Norm	Naleving 2020	Toelichting
			evenwichtige belangenafweging is opgenomen. Tevens wordt er een besluitenlijst opgesteld waar evenwichtige belangenafweging is vastgelegd.
5	Het bestuur legt verantwoording af over het beleid dat het voert, de gerealiseerde uitkomsten van dit beleid en de beleidskeuzes die het eventueel voor de toekomst maakt. Het bestuur weegt daarbij de verschillende belangen af van de groepen die bij het pensioenfonds betrokken zijn. Ook geeft het bestuur inzicht in de risico's van de belanghebbenden op korte en lange termijn, gerelateerd aan het overeengekomen ambitieniveau.	Ja, toegepast.	Het bestuur legt verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan. Het bestuur publiceert het jaarverslag op het openbare deel van de website van het fonds, toegankelijk voor iedereen. In het jaarverslag legt het bestuur verantwoording af over belangrijke beleidsterreinen, zoals het bijdragenbeleid, duurzaamheidsbeleid inclusief verantwoord beleggen, toeslagbeleid, risicomanagement, herstelbeleid, kortingsbeleid, stembeleid, communicatiebeleid, uitbestedingsbeleid (toezicht op uitvoering), geschiktheidsbeleid waaronder deskundigheid/ forward succession planning), diversiteitsbeleid en het beloningsbeleid. In het jaarverslag geeft het bestuur tevens inzicht in de risico's van het fonds op korte en lange termijn, de impact van deze risico's en de beheersmaatregelen om de risico's te mitigeren. Tevens wordt in ALM studies met "maatmensen" gewerkt om voor verschillende groepen gevolgen van beleggings-, premie- en indexatiebeleid vast te stellen.

	Norm	Naleving 2020	Toelichting
6	Het bestuur houdt rekening met de verplichtingen die het fonds is aangegaan en draagt daarbij zorg voor optimaal rendement binnen een aanvaardbaar risico.	Ja, toegepast.	Het beleggingsbeleid en de risicobeheersing van het pensioenfonds zijn afgestemd op de verplichtingen van het fonds. Minimaal een keer per drie jaar wordt een ALM studie uitgevoerd. Het ALM proces wordt daarnaast opgestart indien door het bestuur vastgestelde sturingsparameters triggers worden geraakt. Rendement en risico worden daarbij bewust afgewogen. De resultaten hiervan worden verwerkt in een strategisch beleidsplan dat wordt vastgesteld door het bestuur. Jaarlijks wordt een beleggingsplan afgeleid van het strategisch beleidsplan dat wordt vastgesteld door het bestuur. De risico acceptatie van het bestuur wordt afgetoetst met de risicohouding van de deelnemers voortkomend uit het deelnemersonderzoek. Dit proces wordt in hoofdstuk 3 en 6 van het jaarverslag samengevat.
7	Het bestuur zorgt ervoor dat er onder belanghebbenden draagvlak bestaat voor de keuzes over verantwoord beleggen.	Ja, toegepast.	In het deelnemersonderzoek wordt gevraagd naar de opinie van de deelnemers ten aanzien van verantwoord beleggen. In de besluitvorming omtrent verantwoord beleggen worden de resultaten hiervan meegewogen.

	Norm	Naleving 2020	Toelichting
8	Het bestuur bevordert en borgt een cultuur waarin risicobewustzijn vanzelfsprekend is. Ook zorgt het ervoor dat het integrale risicomanagement adequaat georganiseerd is.	Ja, toegepast.	De cultuur van de fondsgremia sluit wat betreft risicobewustzijn nauw aan bij de cultuur binnen de aangesloten ondernemingen. SABIC is een chemisch bedrijf. Risicobewust opereren is geworteld in het DNA van de company en zijn medewerkers. Bij elk inhoudelijk voorstel vindt impliciet of expliciet de afweging plaats of dit past bij de risicohouding van het fonds. Het bestuur heeft een integraal risico management model ingericht. Hierbij sluit het fonds aan bij het COSO model. Een brede, integrale risicobenadering wordt daarbij nagestreefd. Risico management is ingebed op verschillende bestuurlijke en uitvoerende niveaus. Op strategisch niveau vindt jaarlijks een strategische risico analyse plaats. Uitkomst hiervan is een RMYP waarin risico gerelateerde acties en additionele beheersmaatregelen zijn geformuleerd voor uitvoering. In lijn met IORP II heeft het fonds een Sleutelfunctiehouder Risicobeheer aangesteld. Namens het bestuur ziet de Commissie Risk & Compliance toe op de voortgang en uitvoering van het RMYP. Op uitvoerend niveau worden process risk assessments uitgevoerd en worden interne en externe audits uitgevoerd door respectievelijk Corporate Operational Audit en de externe accountant. Het risico management model is beschreven in hoofdstuk 6 van het jaarverslag.

	Norm	Naleving 2020	Toelichting
9	Het bestuur zorgt voor een noodprocedure om in spoedeisende situaties te kunnen handelen.	Ja, toegepast.	Het fonds heeft in aanvulling op de statuten vastgelegd hoe de bestuurlijke continuïteit is geborgd, mochten bestuursleden om welke reden dan ook niet meer beschikbaar zijn voor bestuursfuncties. In een dergelijke situatie wordt een Executive Committee gevormd dat bevoegd is om te handelen namens het fonds zodat de continuïteit van het fonds gewaarborgd is. Het fonds beschikt daarnaast over een crisisplan. In het crisisplan zijn de grenswaarden benoemd ten aanzien van de financiële positie van het fonds en zijn hier beleidsmaatregelen aan gekoppeld. Daarbij is de effectiviteit van de voornoemde maatregelen in kaart gebracht.
10-14	Thema 2: Verantwoordelijkheid nemen		
10	Het bestuur zorgt voor een heldere en expliciete taak- en rolverdeling tussen bestuur en uitvoering en hierbij passende adequate sturings- en controlemechanismen voor de uitvoering van de activiteiten van het pensioenfonds.	Ja, toegepast.	In de ABTN en het uitbestedingsbeleid zijn de uitgangspunten vastgelegd met betrekking tot uitbesteding, uitvoering van werkzaamheden en rapportage van de uitvoerder. Uitbesteding vindt plaats via formele dienstverleningsovereenkomsten, mandaten en service-afspraken. In het reglement bestuurlijk raamwerk is daarnaast een uitgebreide taak- en rolverdeling opgenomen en hoe een en ander wordt gemonitord. In het jaarverslag wordt uiteengezet hoe afspraken met de uitbestedingspartijen zijn vastgelegd en hoe deze worden gemonitord. Dit wordt verder nog toegelicht in hoofdstuk 6 de risico analyse in het jaarverslag.

	Norm	Naleving 2020	Toelichting
11	Bij uitbesteding van taken neemt het bestuur in de overeenkomst met de dienstverlener adequate maatregelen op voor als de dienstverlener of een door hem ingeschakelde derde onvoldoende presteert, de overeenkomst niet naleeft, schade veroorzaakt door handelen of nalaten.	Ja, toegepast.	In de verschillende contracten met derden zijn voorwaarden aan de dienstverlening en kwaliteit daarvan gesteld. Daarbij is vastgelegd wat de aansprakelijkheid van deze derden is en wanneer deze van toepassing is. Voorts zijn exit-artikelen en opzeggingstermijnen benoemd.
12	Het bestuur zorgt dat het zicht heeft op de keten van uitbesteding.	Ja, toegepast.	Het bestuur heeft de uitvoering uitbesteed aan de full-service provider DPS en heeft hiermee een directe relatie. Bij onderuitbesteding van nieuwe beleggingsmandaten door de uitvoerder heeft het bestuur een right of refusal. Via diverse rapportages wordt het bestuur periodiek geïnformeerd over de prestaties van de externe managers. Daarnaast verschaft DPS op periodieke basis inzicht in de uitbestedingsketens.
13	Het bestuur zorgt ervoor dat het beloningsbeleid van partijen aan wie taken worden uitbesteed, niet aanmoedigt om meer risico’s te nemen dan voor het fonds aanvaardbaar is. Om dit te bereiken maakt het bestuur dit onderdeel van de contractafspraken bij het sluiten of verlengen van de uitbestedingsovereenkomst of - indien van toepassing - via zijn aandeelhoudersposition.	Ja, toegepast.	Het beloningsbeleid van het fonds is verwoord in hoofdstuk 8 van het jaarverslag. Het fonds kent bijvoorbeeld geen variabel beloningsbeleid of andere constructies die aanmoedigen om risico's te nemen anders dan in het belang van de missie. Het fonds rapporteert transparant over de beloningen van bestuurders, adviseurs en fondsorganen. Het beloningsbeleid strekt zich ook uit tot een visie op de beloningen bij uitbestedingsrelaties zoals de uitvoerder en externe vermogensbeheerders.

	Norm	Naleving 2020	Toelichting
14	Het bestuur evalueert jaarlijks de kwaliteit van de uitvoering en de gemaakte kosten kritisch en spreekt een dienstverlener aan als deze de afspraken niet of onvoldoende nakomt.	Ja, toegepast.	In de ABTN en het uitbestedingsbeleid is vastgelegd dat het bestuur minimaal een keer per jaar zal toetsen (of laten toetsen) of de uitvoerder de dienstverlening conform de afspraken en overeengekomen kwaliteitsniveaus uitvoert. Op kwartaalbasis beoordeelt het bestuur de uitvoering via een set aan KPI. De evaluatie van de kosten in relatie tot de fondskenmerken en de kwaliteit van de dienstverlening wordt op jaarbasis getoetst. Jaarlijks stelt het bestuur een budget vast. De realisatie wordt op kwartaalbasis gemonitord door het bestuur via de kwartaalrapportage. Er wordt jaarlijks een benchmarkstudie besproken in het bestuur waarbij de kosten worden vergeleken met vergelijkbare pensioenfondsen. Na afloop van een kalenderjaar brengt het fonds bij zijn bestuursleden en adviseurs de prestaties van DPS in kaart en bespreekt de resultaten met DPS.
15-22	Thema 3: Integer handelen		
15	Het bestuur legt de gewenste cultuur vast en stelt een interne gedragscode op.	Ja, toegepast.	Het bestuur is zich bewust van zijn fiduciaire verantwoordelijkheid. Zij heeft integer gedrag hoog in het vaandel staan. Indien er sprake is van mogelijke belangenverstrengeling, wordt dat uitgesproken en worden maatregelen genomen, in welke vorm dan ook. Het bestuur beschikt over een gedragscode die de gewenste cultuur weerspiegelt.

	Norm	Naleving 2020	Toelichting
			De gedragscode wordt ondertekend bij in functie treden. Jaarlijks tekenen alle betrokkenen een nalevingsverklaring.
16	De leden van het bestuur, het VO of het BO, het intern toezicht en andere medebeleidsbepalers ondertekenen de interne gedragscode van het fonds en een jaarlijkse nalevingsverklaring, en zij gedragen zich daarnaar.	Ja, toegepast.	Bij in functie treden ondertekenen het bestuur en alle leden van de fondsorganen een gedragscode. Jaarlijks ondertekenen de leden van de verschillende fondsorganen een verklaring over het naleven van de gedragsregels.
17	Alle nevenfuncties worden gemeld aan de compliance officer.	Ja, toegepast.	In de gedragscode is opgenomen dat relevante nevenfuncties al dan niet betaald worden gemeld aan de compliance officer. Daarnaast vraagt de compliance officer jaarlijks via een vragenformulier proactief aan de (mede)beleidsbepalers voor ondertekening van de gedragscode of relevante nevenfuncties volledig zijn gemeld. Periodiek doet de compliance officer eigenstandig een uitvraag naar de relevante nevenfuncties bij de verschillende (mede)beleidsbepalers. In het jaarverslag wordt over de gedragsregeling gerapporteerd in hoofdstuk 2 en 3.
18	Tegenstrijdige belangen of reputatierisico's worden gemeld. De leden van het bestuur, het VO of het BO, het intern toezicht en andere medebeleidsbepalers vermijden elke vorm en elke schijn van persoonlijke bevoordeling of belangenverstrengeling. Zij laten zich op hun functioneren toetsen.	Ja, toegepast.	In de gedragscode is opgenomen dat (potentieel) tegenstrijdige belangen gemeld moeten worden. In de jaarlijkse verklaring tot naleving van de gedragscode wordt expliciet aan (mede)beleidsbepalers de vraag voorgelegd of gedurende het jaar sprake is geweest van belangenverstrengeling. Bij aanvang een bestuurs-of commissievergadering worden bestuursleden expliciet

	Norm	Naleving 2020	Toelichting
			bevraagd of zij zich bezwaard voelen vanwege eventuele belangenverstrengeling.
19	Het lidmaatschap van een orgaan van het pensioenfonds is niet verenigbaar met het lidmaatschap van een ander orgaan binnen het fonds of van de visitatiecommissie.	Ja, toegepast.	In het Reglement Bestuurlijk Raamwerk is vastgelegd dat het tegelijkertijd bekleden van verschillende lidmaatschappen niet is toegestaan. Momenteel bekleedt geen lid van enig fondsorgaan een andersoortige rol binnen een ander fondsorgaan.
20	Het bestuur zorgt dat onregelmatigheden kunnen worden gemeld en dat betrokkenen weten hoe en bij wie.	Ja, toegepast.	Fonds en uitvoerder beschikken over een incidenten- en klokkenluidersregeling, zie hiervoor hoofdstuk 3.6 van het jaarverslag. Daarnaast is een compliance officer aangesteld als vraagbaak voor integriteitgerichte vragen.
21	De organisatie kent een klokkenluidersregeling en bevordert dat ook externe dienstverleners een klokkenluidersregeling hebben. De organisatie zorgt ervoor dat men weet hoe en bij wie kan worden gemeld.	Ja, toegepast.	Zie de toelichting op norm 20. Fonds en uitvoerder beschikken over een incidenten- en klokkenluidersregeling. Daarnaast is een compliance officer aangesteld als vraagbaak voor integriteitgerichte vragen.
22	Het bestuur kent de relevante wet- en regelgeving en interne regels, weet hoe het fonds daar invulling aan geeft en bewaakt de naleving (compliance).	Ja, toegepast.	De wet- en regelgeving is een van de gedefinieerde kennisdisciplines met minimale vereisten voor de leden van het bestuur en het verantwoordingsorgaan. Monitoring van wet- en regelgeving is uitbesteed aan DPS. Wetswijzigingen, ontwikkelingen in de regelgeving en de gevolgen daarvan worden via DPS en via de commissie met het bestuur besproken. Daarbij worden beleidsvoorstellen, te nemen stappen en aanpassingen in fondsdocumenten en processen en procedures voorgesteld om naleving van wet- en regelgeving zeker te stellen.

	Norm	Naleving 2020	Toelichting
			Aanpassingen in fondsdocumenten worden via een voorlegger en via track changes met het bestuur doorgenomen alvorens de fondsdocumenten worden vastgesteld.
23-30	Thema 4: Kwaliteit nastreven		
23	Het bestuur is er collectief verantwoordelijk voor dat het zelf goed functioneert. De voorzitter is eerste aanspreekpunt; hij/zij is als eerste verantwoordelijk voor zorgvuldige besluitvorming en procedures.	Ja, toegepast.	De voorzitter maakt onderdeel uit van het DB van het pensioenfonds. In het reglement bestuurlijk raamwerk en de statuten zijn de kerntaken van het DB vastgelegd. Hier maken het contact met andere fondsorganen en het toezien op het functioneren van de bestuurders onderdeel van uit. De evenwichtige belangenafweging is tevens verankerd in de bestuurssamenstelling (paritair) en is eveneens gekoppeld aan de besluitvorming waarbij evenwichtigheid (gedocumenteerd) per besluit wordt getoetst. In het jaarverslag wordt een samenvatting gegeven van de besluiten en de evenwichtige belangenafweging die het bestuur heeft gemaakt.
24	Het bestuur waarborgt dat de leden van het bestuur onafhankelijk en kritisch kunnen opereren.	Ja, toegepast.	Het bestuur kent een beheerst beloningsbeleid en heeft voldoende capaciteit in termen van kennis en tijd om zijn taak naar behoren uit te voeren. De bestuurders zijn onafhankelijk en het bestuur kan zonder last of ruggespraak opereren.
25	Ieder bestuurslid heeft stemrecht	Ja, toegepast.	De stemverhoudingen en de toekenning van stemrecht is vastgelegd in de statuten. Hierin is vastgelegd dat ieder bestuurslid stemrecht heeft. Het fonds kent een externe onafhankelijke voorzitter die geen lid is van het bestuur.

	Norm	Naleving 2020	Toelichting
			Het bestuur en alle stakeholders hechten aan een belangrijke stem en inbreng van belanghebbenden in het bestuur. Dat is reden om de komende jaren het paritaire bestuursmodel te continueren. Omdat binnen een paritair bestuursmodel het aantal externe bestuurders wettelijk gemaximeerd is tot 2, heeft het bestuur gekozen voor een externe, onafhankelijk voorzitter zonder stemrecht.
26	Het bestuur zorgt voor permanente educatie voor zijn leden.	Ja, toegepast.	Bij de aanvaarding van de functie als bestuurder dient deze ten minste te beschikken over het geschiktheidsniveau A. Met alle bestuursleden is een persoonlijk ontwikkelplan overeengekomen. In dit ontwikkelplan zijn afspraken gemaakt over de deelname aan (externe) seminars of workshops en zijn voorgeschreven opleidingen opgenomen. Om de deskundigheid van ieder bestuurslid op peil te houden, wordt regelmatig tijdens de bestuursvergadering een themasessie gehouden waarin aandacht wordt besteed aan een actueel thema waarbij specifiek wordt stilgestaan bij voor het fonds relevante ontwikkelingen. In paragraaf 2.3 wordt ingegaan op opleidingen.
27	Het bestuur staat open voor kritiek en leert van fouten	Ja, toegepast.	Het bestuur maakt gebruikt van een integraal bevindingendocument waarin o.a. de bevindingen van het verantwoordingsorgaan, de raad van toezicht, de externe accountant, de certificerende actuaris en de compliance officer zijn opgenomen.

	Norm	Naleving 2020	Toelichting
			Over de afhandeling van de bevindingen wordt periodiek gerapporteerd aan het bestuur. Het bestuur kent een open en transparante houding. Voorts beoordelen de raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan of voorgestelde verbeteracties vanuit beide fondsorganen worden opgepakt en vertaald naar acties en beleid.
28	Het eigen functioneren is voor het bestuur en voor het intern toezicht een continu aandachtspunt. Het bestuur en het intern toezicht evalueren in elk geval jaarlijks het eigen functioneren van het orgaan als geheel en van de individuele leden. Hierbij betrekken het bestuur en het intern toezicht één keer in de drie jaar een onafhankelijke derde partij.	Ja, toegepast.	Jaarlijks evalueert het bestuur het collectief. Periodiek wordt het individueel functioneren van de bestuursleden geëvalueerd en wordt de werking van het gekozen bestuursmodel beoordeeld. In 2020 zijn alle bestuursleden individueel beoordeeld. De collectieve beoordeling met externe ondersteuning is eind 2019 uitgevoerd. Ook de RvT heeft eind 2019 een zelfevaluatie uitgevoerd met ondersteuning van externen.
29	Het eigen functioneren is voor het BO een continu aandachtspunt. Het BO evalueert in elk geval jaarlijks het functioneren van het eigen orgaan als geheel en van de individuele leden. Hierbij betrekt het BO één keer in de drie jaar een onafhankelijke derde partij.	n.v.t.	Het fonds heeft geen belanghebbendenorgaan.
30	Het eigen functioneren is voor het VO een continu aandachtspunt. Het VO evalueert met enige regelmaat het functioneren van het eigen orgaan.	Ja, toegepast.	Het VO heeft zichzelf voor het laatst in 2020 geëvalueerd. In het beleid is vastgelegd dat er eens in de 2 jaar wordt geëvalueerd. Hierover wordt in hoofdstuk 2.2 van het jaarverslag gerapporteerd.
31-40	Thema 5: Zorgvuldig benoemen		
31	De samenstelling van fondsorganen is wat betreft geschiktheid, complementariteit, diversiteit, afspiegeling van belanghebbenden en continuïteit, vastgelegd in beleid. Zowel bij de aanvang van een termijn, als ook	Ja, toegepast.	De fondsorganen wegen de benoemde aandachtspunten uitdrukkelijk bij de aanstellingsprocedure (minimaal geschiktheidsniveau) en nemen deze mee in de jaarlijkse evaluaties. De

	Norm	Naleving 2020	Toelichting
	tussentijds bij de zelfevaluatie vindt een check plaats.		geschiktheid van de bestuursleden wordt periodiek gedurende het bestuurslidmaatschap getoetst. Het bestuur onderkent het belang van diversiteit en streeft dit na binnen de samenstelling van de verschillende fondsorganen. In 2019 heeft het bestuur het diversiteitsbeleid vastgesteld. De betrokken partijen (werkgevers, centrale ondernemingsraad en vereniging van gepensioneerden) worden actief gevraagd rekening te houden met diversiteit.
32	Het bestuur zorgt voor geschiktheid, complementariteit en continuïteit binnen het bestuur. Daarbij houdt het rekening met opleiding, achtergrond, persoonlijkheid, geslacht en leeftijd. Het bestuur toetst de geschiktheid van bestuursleden bij het aantreden en gedurende het bestuurslidmaatschap.	Ja, toegepast.	Het bestuur weegt de benoemde aandachtspunten uitdrukkelijk bij de aanstellingsprocedure (minimaal geschiktheidsniveau) en neemt deze mee in de jaarlijkse bestuurlijke evaluaties. De geschiktheid van de bestuursleden wordt gedurende het bestuurslidmaatschap periodiek getoetst.
33	In zowel het bestuur als in het VO of het BO is er tenminste één vrouw en één man. Er zitten zowel mensen van boven als van onder de 40 jaar in. Het bestuur stelt een stappenplan op om diversiteit in het bestuur te bevorderen.	Nee, wel toegelicht	Bij de samenstelling van het bestuur en het verantwoordingsorgaan wordt gestreefd naar een diverse samenstelling. In het bestuur hebben twee vrouwen zitting. In het verantwoordingsorgaan heeft momenteel geen vrouw zitting. Het fonds heeft de afwijking van de norm toegelicht in hoofdstuk 2 van het jaarverslag. Er wordt tevens gestreefd om rekening te houden met leeftijd van de leden. Het bestuur en VO hebben geen leden jonger dan 40 jaar.

	Norm	Naleving 2020	Toelichting
			Het fonds heeft de afwijking van de norm toegelicht in het jaarverslag
34	De zittingsduur van een lid van het bestuur, het VO, het BO en raad van toezicht is maximaal vier jaar. Een bestuurslid en een lid van het BO kunnen maximaal twee keer worden herbenoemd, een lid van de raad van toezicht maximaal één keer. Leden van een visitatiecommissie zijn maximaal acht jaar betrokken bij hetzelfde fonds.	Ja, toegepast.	In de statuten is vastgelegd dat de zittingsduur van een bestuurslid, lid Verantwoordingsorgaan of Raad van Toezicht als volgt is: • Vier jaar voor paritaire leden van het bestuur, leden van het VO en leden van de RvT • Drie jaar voor externe bestuursleden en de externe, onafhankelijk voorzitter De zittingstermijnen zijn gelimiteerd: • Bestuursleden en leden van het VO: 12 jaar • Leden van de RvT: 8 jaar
35	Het bestuur, het BO en het intern toezicht houden bij het opstellen van de profielschets rekening met het diversiteitsbeleid. Het VO houdt hier rekening mee bij het opstellen van de competentievisie.	Ja, toegepast.	In 2019 heeft het bestuur zijn beleid vastgelegd op het vlak van diversiteit. Bij het werven van nieuwe leden voor één van de fondsorganen wordt nadrukkelijk bepleit dat kandidaten moeten bijdragen aan het realiseren van het Diversiteitsbeleid.
36	Het bestuur, het VO of het BO en de raad van toezicht leggen bij de vacature de eisen voor de vacante functie vast. Hierbij wordt rekening gehouden met de in de normen 31, 32 en 33 opgenomen eisen.	Ja, toegepast.	Bij de benoeming van de diverse leden is vastgelegd in de statuten dat de betreffende vacature aan een profielschets moet voldoen. In beginsel wordt de profielschets per functie expliciet vastgesteld door het bestuur en goedgekeurd door de RvT.
37	Bij de vervulling van een vacature wordt actief gezocht (en/of actief opgeroepen om te zoeken) naar kandidaten die passen in de diversiteitsdoelstellingen. Het bestuur neemt hierover tijdig contact op met degenen die betrokken zijn bij het voordragen of de verkiezing van kandidaten.	Ja, toegepast.	Het bestuur heeft het diversiteitsbeleid in 2019 vastgesteld. Bij de samenstelling van het bestuur en het verantwoordingsorgaan wordt ernaar gestreefd om onder andere rekening te houden met geslacht en leeftijd. Het diversiteitsaspect wordt bij invulling van een vacature

	Norm	Naleving 2020	Toelichting
			meegenomen. Daarbij geldt dat geschiktheid en beschikbaarheid de leidende criteria zijn.
38	Het bestuur en het BO toetsen voorgedragen kandidaten mede aan de hand van de diversiteitsdoelstellingen. Het VO bevordert dat in de procedure de competentievisie wordt meegenomen, inclusief de diversiteitsdoelstellingen.	Ja, toegepast.	Bij de aanstelling van leden voor de fondsorganen wordt uitdrukkelijk gestreefd naar diversiteit, waarbij zowel gekeken wordt naar harde normen (man/vrouw, leeftijd) als zachte normen zoals competenties, karakters, et cetera.
39	Benoeming en ontslag worden uitgevoerd door belanghebbenden, zo mogelijk door het orgaan zelf, met betrokkenheid van een ander orgaan van het pensioenfonds. Een bestuurslid wordt benoemd en ontslagen door het bestuur, na het horen van de Raad van Toezicht over de procedure. Een lid van de Raad van Toezicht of visitatiecommissie wordt benoemd door het bestuur na bindende voordracht van het verantwoordingsorgaan en wordt ontslagen door het bestuur na bindend advies van het verantwoordingsorgaan.	Ja, toegepast.	De procedures omtrent benoeming, ontslag en schorsing zijn vastgelegd in de statuten en het Reglement Bestuurlijk Raamwerk. De procedures zijn in lijn met de voorschriften vanuit de Code Pensioenfondsen.
40	Het bestuur zorgt ervoor dat in de statuten een schorsingsprocedure is vastgelegd.	Ja, toegepast.	In de statuten is een schorsingsprocedure vastgelegd.
41-45	Thema 6: Gepast belonen		
41	Het pensioenfonds voert een beheerst en duurzaam beloningsbeleid. Dit beleid is in overeenstemming met de doelstellingen van het pensioenfonds. Ook is het beleid passend gelet op de bedrijfstak, onderneming of beroepsgroep waarvoor het fonds de pensioenregeling uitvoert.	Ja, toegepast.	Het pensioenfonds heeft geen eigen personeel in dienst. Het fonds heeft voor de verschillende fondsorganen en aan het fonds verbonden externe (beleggings)adviseurs een beheerst en duurzaam beloningsbeleid. Het bestuur en leden van fondsorganen kennen geen prestatiegerichte beloningen. De beloningen voldoen aan de hiervoor geldende standaarden. De vergoeding voor bestuursleden gekozen uit en door de pensioengerechtigden zijn gebaseerd op de

	Norm	Naleving 2020	Toelichting
			Verordening vergoedingen Sociaal Economische Raad 2011-2012. De bestuursleden die worden voorgedragen door de werkgever en benoemd op voordracht van de vakorganisaties ontvangen geen bezoldiging van het fonds. De beloning van de diverse fondsorganen wordt gepubliceerd in het jaarverslag.
42	De beloning staat in redelijke verhouding tot de gedragen verantwoordelijkheid, de aan de functie gestelde eisen en het tijdsbeslag.	Ja, toegepast.	De hoogte van de vastgestelde beloning is afgestemd op de zwaarte van de functie en de daarmee gemoeide capaciteitsinspanning. Marktconformiteit van het beloningsbeleid wordt periodiek getoetst.
43	Het bestuur is terughoudend als het gaat om prestatiegerelateerde beloningen. Prestatiegerelateerde beloningen zijn niet hoger dan 20 procent van de vaste beloning. Ze zijn niet gerelateerd aan de financiële resultaten van het fonds.	Ja, toegepast.	Het bestuur en leden van fondsorganen kennen geen prestatiegerichte beloningen. De beloningen van het bestuur en de diverse fondsorganen zijn niet afhankelijk van de realisatie van specifieke vooraf gestelde doelstellingen.
44	Het bestuur voorkomt dat door de hoogte van de beloning van de leden van het intern toezicht, een financieel belang een kritische opstelling in de weg staat.	Ja, toegepast.	De hoogte van de vastgestelde beloning is afgestemd op de zwaarte van de functie en is marktconform. De hoogte van de beloning staat daarmee een kritische houding van de leden van de raad van toezicht niet in de weg.
45	Bij tussentijds ontslag van een bestuurslid zonder arbeidsovereenkomst of van een lid van het intern toezicht verstrekt het bestuur geen ontslagvergoeding. Bij ontslag van een (andere) medebeleidsbepaler moet een eventuele ontslagvergoeding passend zijn gelet op de functie en de ontslagreden.	Ja, toegepast.	Bestuurders en andere leden van fondsorganen ontvangen geen ontslagvergoeding.
46-57	Thema 7: Toezicht houden en inspraak waarborgen		

	Norm	Naleving 2020	Toelichting
46	Intern toezicht draagt bij aan effectief en slagvaardig functioneren van het pensioenfonds en aan beheerste en integere bedrijfsvoering.	Ja, toegepast.	De taken en verantwoordelijkheden van de raad van toezicht zijn vastgelegd in de statuten en het Reglement Bestuurlijk Raamwerk. De raad van toezicht bestaat uit onafhankelijke derden en rapporteert jaarlijks onafhankelijk aan het bestuur over de gedane bevindingen. De rapportage van de raad van toezicht wordt in hoofdstuk 10 van het jaarverslag opgenomen.
47	Het intern toezicht betrekt de naleving van deze Code bij zijn taak.	Ja, toegepast.	In het reglement bestuurlijk raamwerk is vastgelegd dat de raad van toezicht de naleving van de Code Pensioenfondsen betrekt bij zijn taak.
48	Leden van het intern toezicht zijn betrokken bij het pensioenfonds, maar moeten zich zodanig onafhankelijk opstellen dat belangentegenstellingen worden voorkomen. Ze hebben daarbij het vermogen en de durf om zich kritisch op te stellen richting het bestuur.	Ja, toegepast.	De reglementen en profielen van de leden van de raad van toezicht zijn hierop ingericht. Bij in functie treden ondertekenen de leden van de RvT een gedragscode. Jaarlijks ondertekenen de leden van de RvT een verklaring over het naleven van de gedragsregels.
49	De Raad van Toezicht stelt zich op als gesprekspartner van het bestuur.	Ja, toegepast.	De raad van toezicht stelt zich niet alleen op als gespreks-partner van het bestuur, maar biedt dat ook aan. Het bestuur heeft periodiek overleg met de RvT.
50	Het bestuur weegt de aanbevelingen van de Raad van Toezicht of de visitatiecommissie af. Wil het bestuur afwijken van de aanbevelingen, dan moet het dit motiveren.	Ja, toegepast.	In hoofdstuk 10 van het jaarverslag geeft het bestuur een reactie op de aan-bevelingen van de RvT. Daarnaast heeft het bestuur periodiek overleg met de RvT. In het jaarverslag geeft het bestuur een eigen reactie af op de bevindingen en aanbevelingen van de RvT.
51	Het belanghebbendenorgaan (BO) voert zijn taak uit als ‘goed huisvader’(m/v) voor alle belanghebbenden.	N.v.t	N.v.t
52	Het BO waarborgt dat de leden ten opzichte van de achterban en van elkaar	N.v.t	N.v.t

	Norm	Naleving 2020	Toelichting
	onafhankelijk en kritisch kunnen opereren.		
53	Het BO bewaakt of het bestuur de uitvoeringsovereenkomst of het uitvoeringsreglement en het pensioenreglement juist uitvoert. Ook bewaakt het BO of het bestuur de belangen van de verschillende groepen belanghebbenden evenwichtig afweegt	N.v.t	N.v.t
54	Het BO onderneemt actie als het van oordeel is dat het bestuur niet naar behoren functioneert.	N.v.t	N.v.t
55	Het bestuur gaat een dialoog aan met het VO dan wel het BO bij het afleggen van verantwoording.	Ja, toegepast.	Het dagelijks bestuur vergadert minimaal vier keer per jaar met het verantwoordingsorgaan en licht in die vergaderingen het gevoerde beleid toe. Het verantwoordingsorgaan geeft in hoofdstuk 10 van het jaarverslag een oordeel over het handelen van het bestuur. Het oordeel van het verantwoordingsorgaan omvat tevens een reactie van het bestuur.
56	Het bestuur draagt de accountant of actuaris die controle uitvoert in beginsel geen andere werkzaamheden op dan controle. Geeft het bestuur wel een andere opdracht, dan vraagt dit zorgvuldige afweging en een afzonderlijke opdrachtformulering.	Ja, toegepast.	Het bestuur verstrekt opdrachten aan de accountant dan wel de actuaris schriftelijk. Daarbij wordt bewaakt dat zich geen belangenverstrengeling kan voordoen en de onafhankelijkheid van de accountant en actuaris worden zeker gesteld. In het jaarverslag worden alle voor het fonds geleverde diensten door de accountant (inclusief de niet-controlewerkzaamheden) benoemd. De certificerend actuaris is ook de Sleutelfunctiehouder Actuarieel. Deze combinatie van functies is algemeen geaccepteerd, ook door de toezichthouder.
57	Het bestuur beoordeelt vierjaarlijks het functioneren van de accountant en de	Ja, toegepast.	De evaluatie van de accountant en de actuaris, maar ook de compliance officer en de

	Norm	Naleving 2020	Toelichting
	actuaris en stelt het intern toezicht en VO of BO van de uitkomst op de hoogte.		externe adviseurs vindt jaarlijks plaats. De beoordeling heeft plaats op basis van een aantal vooraf gedefinieerde criteria en wordt door de betreffende commissies voorbereid.
58-65	Thema 8: Transparantie bevorderen		
58	Het bestuur geeft publiekelijk inzicht in missie, visie en strategie.	Ja, toegepast.	In het jaarverslag worden de doelstelling en missie van het fonds uiteengezet. Vervolgens wordt de missie vertaald naar concrete strategische doelstellingen. De strategische doelstellingen zijn eveneens opgenomen in het jaarverslag. In het jaarverslag wordt toegelicht in hoeverre het fonds de gestelde doelen in het afgelopen jaar heeft bereikt. In het jaarverslag worden de bijbehorende risico's verder toegelicht. Zie ook de toelichting bij norm 2 en norm 3 over missie, visie en strategie.
59	Het bestuur geeft inzicht in het beleid, de besluitvormingsprocedures, de besluiten en de realisatie van het beleid.	Ja, toegepast.	Het bestuur legt verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan waar besluiten door het bestuur worden toegelicht. In het jaarverslag legt het bestuur verantwoording af over het gevoerde beleid en de realisatie daarvan in het bestuursverslag. Voorts worden alle belangrijke besluiten die in enig jaar genomen zijn in het jaarverslag benoemd. Deze besluiten zijn reeds op evenwichtigheid getoetst.
60	Het bestuur vervult zijn taak op een transparante (open en toegankelijke) manier. Dat zorgt ervoor dat belanghebbenden inzicht kunnen krijgen in de informatie, overwegingen en argumenten die ten grondslag liggen aan besluiten en handelingen	Ja, toegepast.	Er is sprake van goede afstemming tussen het bestuur en de sociale partners. De beleidsruimte en visie van het bestuur om de pensioenregeling uit te voeren is vastgelegd in de uitvoeringsovereenkomst. In

	Norm	Naleving 2020	Toelichting
			het jaarverslag legt het bestuur verantwoording af aan de belanghebbenden over het gevoerde beleid en de resultaten hiervan. In het jaarverslag zijn alle strategische besluiten opgenomen inclusief een toelichting. Het jaarverslag wordt jaarlijks gepubliceerd op het openbare deel van de website. Het bestuur verstrekt aan de fondsorganenen afdoende documentatie om de toegewezen taak adequaat uit te voeren. De bestuursvergaderingen worden genotuleerd. Het fonds heeft een gebruikersvriendelijke website met gelaagde communicatie (1-2-3), brochures, nieuwsbrieven etc.
61	Het bestuur legt gemotiveerd vast voor welke wijze van uitvoering is gekozen. Deze informatie is beschikbaar voor de belanghebbenden.	Ja, toegepast.	De stakeholders van het fonds hebben zich expliciet uitgesproken voor behoud van het ondernemingspensioenfonds. Redenen zijn: herkenbaarheid van bestuursleden en dicht bij de deelnemers staan. Dat weerspiegelt zich ook in de keuze voor de uitvoering bij DSM Pension Services: laagdrempelig en dicht bij deelnemers staan. Verder is bewust gekozen voor de integrale dienstverlening door één pensioenuitvoeringsorganisatie. Dat maakt dat het zwaartepunt van bestuurlijke activiteit ligt bij beleidsvorming en minder bij coördinatie van de uitvoering. Het bestuur heeft een dienstverleningsovereenkomst gesloten inclusief SLA waarin de diensten en kwaliteitsnormen daarvan zijn vastgelegd. Jaarlijks wordt de SLA geëvalueerd met

	Norm	Naleving 2020	Toelichting
			de uitvoerder. Op kwartaalbasis wordt de kwaliteit van de verrichte diensten geëvalueerd in de verslaglegging. In het bestuursverslag wordt toegelicht voor welke wijze van uitvoering is gekozen.
62	Het bestuur legt zijn overwegingen omtrent verantwoord beleggen vast en zorgt ervoor dat deze beschikbaar zijn voor belanghebbenden. Hierbij houdt het bestuur ook rekening met goed ondernemingsbestuur.	Ja, toegepast.	Verantwoord beleggen maakt deel uit van de investment beliefs die zijn vastgesteld door het bestuur. Het bestuur heeft ten aanzien van maatschappelijk verantwoord beleggen beleid vastgelegd. Inzake corporate governance is stembeleid vastgesteld. Beide documenten zijn online beschikbaar op de website. Zowel de toelichting ten aanzien van maatschappelijk verantwoord beleggen en corporate governance zijn opgenomen in het jaarverslag.
63	Het bestuur stelt beleid vast rond transparantie en communicatie. Het bestuur evalueert dit beleid periodiek en in ieder geval eens per drie jaar.	Ja, toegepast.	Het bestuur heeft een meerjarig communicatiebeleid opgesteld. De kernpunten van het communicatiebeleid zijn vastgelegd in hoofdstuk 3.5 van het jaarverslag. Ook de resultaten van de ingezette communicatiemiddelen worden verder toegelicht in het jaarverslag. Persoonlijke pensioeninformatie is voor de deelnemers via de pensioenplanner online beschikbaar. Daarnaast wordt in de individuele informatiebehoefte (telefoon en e-mail) van deelnemers voorzien via een pensioendesk. Via deelnemersdagen, nieuwsbrieven, brochures, persoonlijke gesprekken, pensioen 3-daagse en deelnemersonderzoeken wordt de dialoog over pensioen met

	Norm	Naleving 2020	Toelichting
			de deelnemers gestimuleerd. Het communicatiebeleid wordt eens in de drie jaar geëvalueerd en opnieuw vastgesteld voor een periode van drie jaar.
64	Het bestuur rapporteert in het jaarverslag over de naleving van de gedragscode en deze Code, net als over de evaluatie van het functioneren van het bestuur.	Ja, toegepast.	Het bestuur rapporteert in hoofdstuk 2 van het jaarverslag over de naleving van de Code Pensioenfondsen en over de evaluatie van het functioneren van het bestuur. Het bestuur rapporteert ook over het integriteitsbeleid, inclusief de naleving van de gedragscode.
65	Het bestuur zorgt voor een adequate interne klachten- en geschillenprocedure die voor belanghebbenden eenvoudig toegankelijk is. In het jaarverslag rapporteert het bestuur over de afhandeling van klachten en de veranderingen in regelingen of processen die daaruit voortvloeien.	Ja, toegepast.	Het fonds beschikt over een klachten en geschillen procedure welke toegankelijk is via de website van het fonds. In het jaarverslag in hoofdstuk 2.4 en 3.5 wordt gerapporteerd dat een klachten en geschillenregeling is ingeregeld en hoeveel klachten in het afgelopen jaar in behandeling zijn genomen en hoe deze zijn verwerkt.

Stichting Pensioenfonds SABIC
Het Overloon 1, 6411 TE Heerlen
Postbus 6500, 6401 JH Heerlen

T +31 (0)45 578 81 00
E info.PensioenfondsSABIC@dsm.com
I www.spf-pensioenen.nl